

Rapportage M –QUO-17957-J6T4Y9–

**Voortoets Stikstofdepositie Grensweg 15 Borkel en
Schaft**

23 december 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Algemene gegevens	3
3	Rekenmodel.....	4
4	Literatuurgegevens	5
5	Emissies.....	6
5.1	Beschrijving project	6
5.2	Emissiebronnen in de vergunde situatie	8
5.3	Emissiebronnen in de aanlegfase.....	9
5.4	Emissiebronnen in de gebruiksfase	12
6	Intern salderen	15
7	Buitenland gelegen Natura 2000-gebieden	16
8	Rekenresultaten	17
9	Conclusie.....	19
10	Bijlagen	20

1 Inleiding

Wijzigingen op een veehouderij kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied.

Het houden van dieren en activiteiten daarom heen (in de gebruiksfase) kunnen leiden tot een emissie van ammoniak en stikstofdioxide. Ammoniakemissie is het gevolg van het houden van dieren. Emissie van stikstofdioxide ontstaat bijvoorbeeld bij het gebruik van aardgas en het verkeer van o.a. vrachtwagens.

In dit rapport worden de stikstofemissies en stikstofdeposities inzichtelijk gemaakt voor de beoogde realisatie van een overnachtingsgelegenheid voor zowel paard als ruiter aan de Grensweg 15 te Borkel en Schaft, en wordt getoetst of sprake is van (een toename) stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden.

Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering

Per 1 juli 2021 is de nieuwe Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (WSN) in werking getreden. De WSN voorziet in een partiële vrijstelling voor tijdelijke stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg (de effecten in de aanlegfase).

Deze vrijstelling geldt niet voor de structurele stikstofemissies van het bouwwerk of werk als gevolg van bijvoorbeeld bewoning, gebruik van utiliteitsbouw of verkeer dat over een weg rijdt (de effecten in de gebruiksfase). Voor de structurele uitstoot die een project in de gebruiksfase uitstoot, moet dus nog altijd worden onderzocht wat de gevolgen zijn voor de stikstofemissies.

In onderhavige rapportage (oorspronkelijk van 9 februari 2021) zijn de stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg (de effecten in de aanlegfase) reeds in beeld gebracht.¹

Handreiking Voortoets Stikstof, februari 2021

Bij12 heeft n.a.v. de uitspraak van Raad van State van 29 mei 2019 (en een aantal uitspraken daarna) een handreiking opgesteld welke als tool gebruikt kan worden voor nieuwe activiteiten. De handreiking is opgesteld om inzicht te geven in de gevolgen van de uitspraak. In de handreiking is relevante informatie opgenomen die gebruikt kan worden bij de afweging van de eventuele gevolgen van stikstofdepositie bij nieuwe projecten.

In deze voortoets is rekening gehouden met de werkwijze zoals opgenomen in het stappenplan uit de Handreiking (zie bijlage 2).

¹ Volledigheidshalve zijn de resultaten van het onderzoek naar de effecten van de bouwfase in het rapport gelaten. Na de wetwijziging van 1 juli 2021 mogen deze effecten buiten beschouwing gelaten worden.

2 Algemene gegevens

Opdrachtgever	
Naam:	Van Santvoort Architecten
Adres:	Berg 2-4
Postcode en plaats:	5671 CC Nuenen

Adviseur/ contactpersoon	
Bedrijf:	Van Empel Inspecties en Advisering
Afdeling	Van Empel Milieu Advies
Adres:	Stökskesweg 11 Bergeijk
Postadres	Postbus 31, 5570 AA Bergeijk
Telefoonnummer:	+31 (0)88 17 00 100
Email:	milieu@vanempelinspecties.com

Gegevens het object	
Adres:	Grensweg 15
Plaats:	Borkel en Schaft

Rapport	
Rapportnummer:	QUO-17957-J6T4Y9
Datum:	9 februari 2021 1 december 2021 23 december 2021
Rapporteur:	F. van de Ven K. Hoeks

3 Rekenmodel

Met de inwerkingtreding van het PAS is het gebruik van het rekenmodel AERIUS Calculator voorgeschreven voor de berekening van de stikstofdepositie. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State het PAS onverbindend verklaard. Ondanks deze uitspraak blijft AERIUS-Calculator een geschikt rekeninstrument voor het bepalen van de stikstofdepositie van activiteiten. In het kader van onderhavige beoordeling zijn AERIUS-berekeningen gemaakt.

Voor het gebruik van de AERIUS Calculator is een praktische instructie voor vergunningverlening opgesteld. Dit betreft de "Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator".

Alle typen emissiebronnen (punten, lijnen en vlakken) van ammoniak en stikstof (NH₃ en NO_x) kunnen in AERIUS Calculator ingevoerd worden. AERIUS Calculator heeft ten behoeve van het gebruikersgemak veel voorkomende typen bronnen van diverse sectoren (bijvoorbeeld industrie, landbouw, verkeer en vervoer) gedefinieerd. Daarbij zijn voor diverse bronkenmerken default waarden ingevuld die gebruikt worden als de gebruiker zelf geen aangepaste waarde invoert.

4 Literatuurgegevens

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van literatuurgegevens uit de volgende rapporten:

- Handleiding AERIUS Calculator (beschikbaar via www.aerius.nl/nl/manuals/calculator);
- Instructie-gegevensinvoer-voor-AERIUS-Calculator-2020-v3 (1)
- CROW-publicatie nummer 256;
- Datasheet TNO-getallen voor AERIUS 2020v3 mobiele werktuigen;
- Regeling ammoniak en veehouderij, geldend van 21-11-2020 t/m heden;
- Handreiking-intern-extern-salderen-en-verleasen-22092020;
- Extern en intern salderen, "Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant";
- Uitspraak_201907146_1_r2_geen vergunningplicht bij intern salderen;
- Stappenplan "Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten", ministerie BZK.

5 Emissies

De relevante emissie, met effect op de vermestende stikstofdepositie zijn stikstofdioxide (NO_x) en ammoniak (NH_3). NH_3 emissie ontstaat bij het houden van dieren. NO_x emissie ontstaat bij het verbranden van fossiele brandstoffen.

De relevante emissie vinden plaats in de aanwezige stallen (NH_3) en de aanwezige en mobiele voertuigen (NO_x). Deze emissies worden o.a. veroorzaakt door transport ten behoeve van het aanvoeren van de bouwmaterialen en afvoeren grond/bouwafval etc. In dit onderzoek is de stikstofemissie en -depositie van de volgende situaties inzichtelijk gemaakt:

- Vergunde situatie;
- Aanlegfase beoogd;
- Gebruiksfase beoogd.

5.1 Beschrijving project

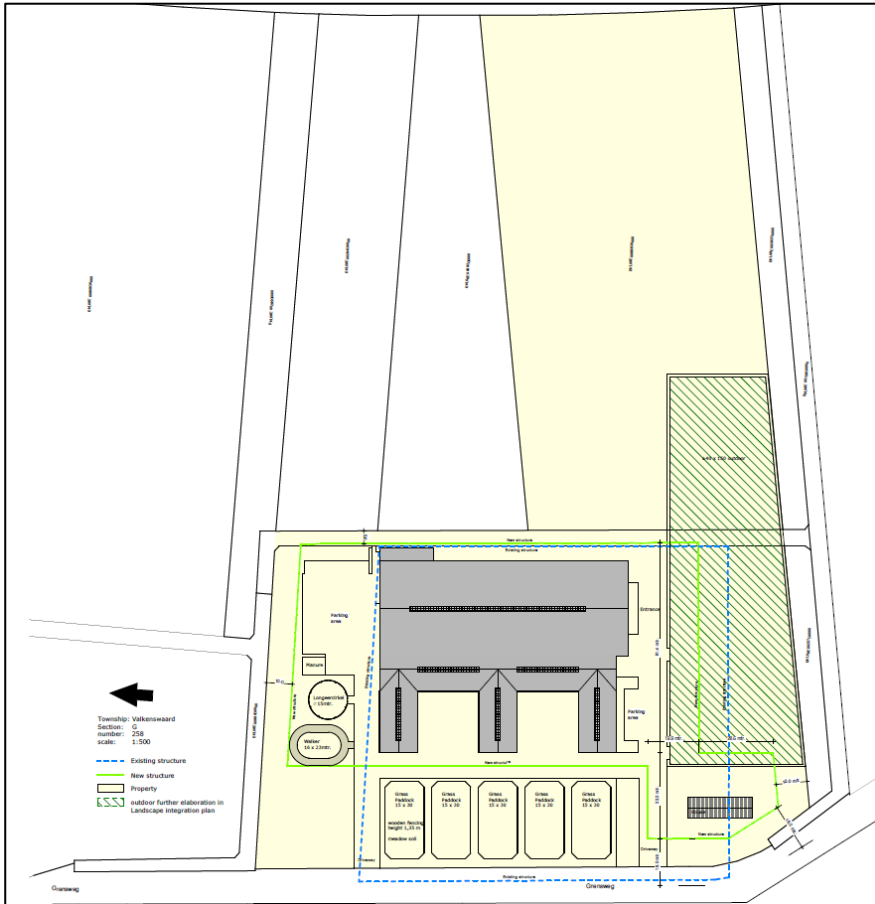
Men is voornemens om een voormalig varkensbedrijf om te bouwen tot een Equestrian Accommodation. Hiertoe zal als eerste de bestaande bebouwing moeten worden gesloopt en het terrein worden ingericht voor de nieuwe bebouwing. De nieuwe accommodatie is ingericht voor het houden, verzorgen en stallen van paarden en biedt overnachtingsmogelijkheden voor eigenaren, ruiters of andere gasten.

Ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning dient aangetoond te worden dat er door de sloop en het realiseren van de nieuwe accommodatie en bijbehorende bedrijfswoning, er geen sprake is van significante negatieve gevolgen m.b.t. stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. In het kader van dit onderzoek wordt verder ingezoomd op de emissie van NH_3 en NO_x die kan worden veroorzaakt door de beoogde wijziging in zowel de aanlegfase als de gebruiksfase.

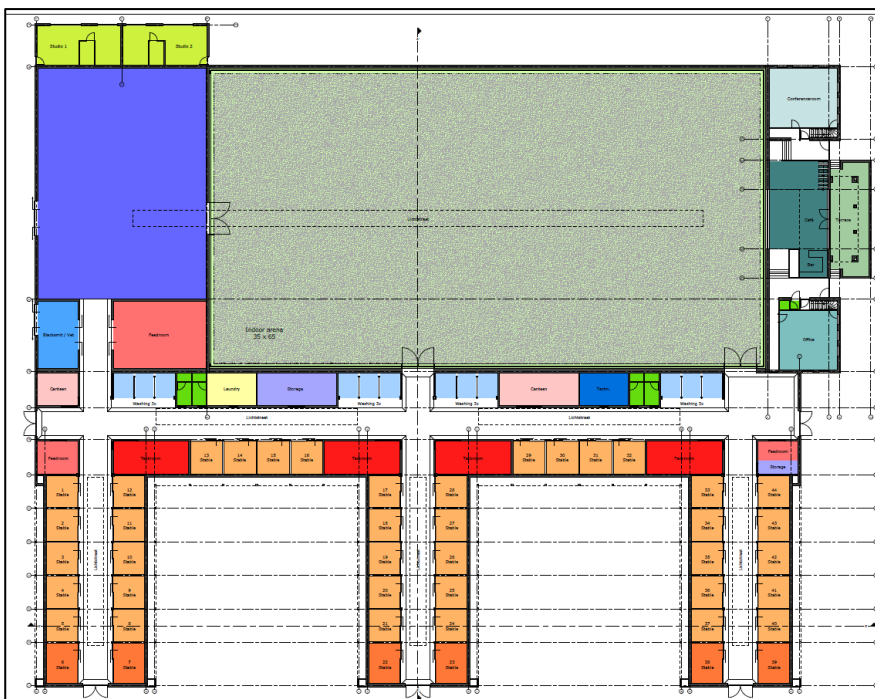
In onderstaande afbeeldingen is het plan verder verduidelijkt.

Afbeelding 1: situatieoverzicht projectlocatie

Afbeelding 2: situatieschets beoogd

Afbeelding 3: plattegrond beoogd

Voor de detailtekeningen en de plattegrondtekeningen van het plan wordt verwezen naar de aanvraag Omgevingsvergunning.

5.2 Emissiebronnen in de vergunde situatie

Een Omgevingsvergunning mag op basis van intern salderen worden verleend, als de stikstofdepositie op hexagoonniveau per saldo niet toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie.

Op de locatie Grensweg 15 Borkel en Schaft is een (voormalige) varkenshouderij gevestigd. Voor het bedrijf is een natuurvergunning verleend. Deze vergunning is derhalve de referentiesituatie voor onderhavig plan. Het vergunde vee bestand conform de verleende vergunning Wet Natuurbescherming van 28 november 2017, is als volgt:

Diercategorie, huisvestingssysteem, (Rav-code ⁵)	stal (nr)	aantal dieren	NH ₃ -emissie factor (kg/d/jr)	NH ₃ -emissie (kg/jr)
Biggenopfok (gespeende biggen), gescheiden afvoer van mest en urine d.m.v. hellende mestband (D 1.1.8)	1	480	0,23	110,4
Kraamzeugen (incl. biggen tot spenen), waterkanaal i.c.m. een afgescheiden mestkanaal of mestbak (D 1.2.16)	1	8	2,9	23,2
Guste/dragende zeugen, biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (bij individuele en groepshuisvesting) (D 1.3.6)	2 en 5	100	1,3	130,0
Vleesvarkens > 25 kg, gedeeltelijk roostervloer, gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter (D 3.2.1)	3	394	4,5	1.773,0
Guste/dragende zeugen, smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantroostervloer en rioleringsysteem, individuele huisvesting (D 1.3.1)	4	48	2,4	115,2
Totaal				2.151,8

Afbeelding 4: emissie vanuit stallen vergunde situatie

Voor de berekening van de vergunde situatie is als basis de AERIUS-berekening gebruikt welke onderdeel is van de vergunning van 28 november 2017

Daaraan zijn toegevoegd de verkeersbewegingen welke eerder waren vergund in de vergunning Wet Milieubeheer van 14 augustus 2001. Verder is voor de NO_x-emissie vanuit de woning, aangesloten bij de emissiekengetallen voor type "Nieuwbouwwoningen", zie tabel 3 in deze rapportage. De NO_x-emissies veroorzaakt door stookinstallaties in de stallen zijn buiten beschouwing gelaten².

² De emissies van de stookinstallaties in de vergunde situatie, zijn buiten beschouwing gelaten aangezien hier geen gegevens over bekend zijn en de vergunde situatie voldoende ruimte biedt voor interne saldering (zonder deze extra emissie). Derhalve is er geen noodzaak om deze emissie voor de beoogde situatie in beeld te brengen.

5.3 Emissiebronnen in de aanlegfase

De Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (WSN) voorziet in een partiële vrijstelling voor tijdelijke stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg (de effecten in de aanlegfase). Hiermee mogen de effecten van de stikstofdepositie van de aanlegfase buiten beschouwing gelaten worden³.

Bij de realisatie van de overnachtingslocatie voor zowel paard als ruiter, vinden in de aanlegfase bouwactiviteiten plaats. In deze fase zijn met enige regelmaat machines en werktuigen nodig zoals bijvoorbeeld een graafmachines, zandwagens, hijskranen, laadschop, vrachtwagens enz. De tijdelijke bijdrage van de emissies bij aanleg zijn afzonderlijk berekend, aan de hand van een royale inschatting (worst-case-scenario).

Voor de aanlegfase van de accommodatie zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Totale bouwtijd: 1,0 jaar;
- Werkbare dagen: 200 dagen.

Verkeersbewegingen door bouwverkeer in aanlegfase

Voor de aan- en afvoerbeweging tijdens de aanlegfase is een inschatting gemaakt van het aantal benodigde vrachtwagens/ werktuigen.

Met het volgende is rekening gehouden:

- 2 Graafmachines 200 kW t.b.v. slopen en inrichten bouwterrein;
- 1 Verreiker t.b.v. verwijderen dakplaten stallen;
- 1 Puinbreker t.b.v. breken puin;
- 125 Vrachtwagens afvoer sloopafval;
- 300 Vrachtwagens af- en aanvoer grond en zand;
- 1 Laadschop 200 kW t.b.v. storten puin puinbreker, laden vrachtwagens, verplaatsen grond/zand;
- 1 Wals/compactor t.b.v. aandrukken ondergrond;
- 2 Trilplaten t.b.v. aandrukken ondergrond, vast trillen bestrating;
- 2 Graafmachines 60 kW t.b.v. ingraven leidingen/kabels, sloopwerkzaamheden, leggen bestrating, inrichten buitenterrein, allerlei hand- en spandiensten;
- 1 Laadschop 50 kW t.b.v. leggen bestrating, inrichten buitenterrein, allerlei overige hand- en spandiensten;
- 110 Betonstorters t.b.v. aanvoer betonfundering, vloer, verdiepingsvloeren;
- 3 Betonpompen t.b.v. verpompen beton;
- 3 Hijskranen t.b.v. opbouwen constructie delen, leggen verdiepingsvloeren, bevestigen gevelbekleding, leggen dakplaten;
- 2 Hoogwerkers t.b.v. het monteren constructie, bevestigen gevelbekleding, plaatsen glas;
- 10 Vrachtwagens aanvoer bewapening en overig ijzerwerk;
- 40 Vrachtwagens aanvoer prefab plinten en overige betondelen;

³ In onderhavige rapportage (oorspronkelijk van 9 februari 2021) zijn de stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg (de effecten in de aanlegfase) reeds in beeld gebracht. Volledigheidshalve is dit onderdeel in deze rapportage gelaten.

- 8 Vrachtwagens aanvoer kozijnen, deuren, ramen;
- 3 Vrachtwagens aanvoer glas;
- 6 Vrachtwagens aanvoer isolatiemateriaal;
- 15 Vrachtwagens aanvoer constructie delen;
- 30 Vrachtwagens aanvoer hout, balken, etc.;
- 20 Vrachtwagens aanvoer gevelbekleding;
- 10 Vrachtwagens aanvoer dakplaten en dakbedekking;
- 3 Vrachtwagens aanvoer lichtstraten en toebehoren;
- 20 Vrachtwagens aanvoer paardenbox inrichting;
- 40 Vrachtwagens aanvoer overige materialen;
- 8 Vrachtwagens aanvoer machines/werktuigen;
- 10 Vrachtwagens afvoer bouwafval.

In AERIUS-Calculator wordt rekening gehouden met een weekdaggemiddelde voor het aantal aan- en afvoerbewegingen (op basis van 200 werkdagen). In de aanlegfase vinden, van de volgende voertuigen, gemiddeld per dag de volgende verkeersbewegingen plaats:

- 4 zware voertuigen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 5 middelzware voertuigen (bestelbussen);
- 5 lichte voertuigen (personenauto's).

De invoer in AERIUS is gericht is op het aantal vervoersbewegingen. Dit betekent dat als een weg met heen- en teruggaand verkeer wordt gemodelleerd, het aantal bezoeken verdubbeld moet worden om het aantal vervoersbewegingen te verkrijgen.

In AERIUS is voor de aanlegfase derhalve het volgende ingevoerd:

- 8 zware voertuigbewegingen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 10 middelzware voertuigbewegingen (bestelbussen);
- 10 lichte voertuigbewegingen (personenauto's).

Aantal voertuigbewegingen totaal	Lichte motorvoertuigbewegingen	Middelzware motorvoertuigbewegingen	Zware motorvoertuigbewegingen
28	10	10	8

Tabel 1: verdeling voertuigbewegingen op basis van weekdaggemiddelde (worst-case)

Emissie mobiele werktuigen

Voor de emissie vanuit de mobiele werktuigen is een inschatting gemaakt aan de hand van het RIVM-rapport "Addendum default brongegevens Mobilele werktuigen- afwijkende categorieën".

In onderstaande tabel is de vereiste inzet van machines en werktuigen⁴ voor de realisatie van onderhavig plan⁵ weergegeven.

Type werktuig	Bouwjaar	Brandstof	Vermogen (kW)	Belasting (%)	NO _x -emissiefactor (gram/kWh)	Aantal draaiuren	Emissie NO _x in kg/jaar
Graafmachine sloop	2011	Diesel	200	69	2,30	30	9,52
Puinbreker ²	2011	Diesel	200	69	2,30	40	12,70
Laadschop	2011	Diesel	200	69	2,80	75	23,10
Vrachtwagens ² sloopafval	2011	Diesel	200	69	3,00	20	8,28
Ruw terrein heftruck	2012	Diesel	100	84	4,80	20	8,06
Graafmachine	2011	Diesel	200	69	2,30	50	15,87
Zandwagens ²	2011	Diesel	200	69	3,00	50	20,70
Wals/compactor	2008	Diesel	60	69	4,20	12	2,09
Trilplaat	2008	Benzine	10	40	5,60	30	0,67
Graafmachine	2012	Diesel	60	69	2,90	60	7,20
Laadschop	2008	Diesel	50	55	4,00	30	3,30
Betonstorter	2011	Diesel	200	69	3,00	35	14,49
Hijskraan	2011	Diesel	200	69	3,00	40	16,56
Hoogwerker	2012	Diesel	60	55	3,10	80	8,18
Vrachtwagens ² machines en materialen	2011	Diesel	200	69	3,00	50	20,70

Tabel 2: defaultwaarden RIVM (opgenomen in AERIUS)

⁴ Van een aantal werktuigen zijn in AERIUS geen default brongegevens opgenomen. In onderhavige AERIUS-berekening is voor de volgende werktuigen aansluiting gezocht bij vergelijkbare type werktuigen (qua vermogen en emissie) zoals opgenomen in Addendum default brongegevens Mobilele werktuigen.

- Vrachtwagens/zandwagens (aangesloten bij default brongegevens betonstorters);
- Puinbreker (aangesloten bij default brongegevens graafmachine).

⁵ In deze tabel zijn tevens de draaiuren verdisconteerd voor de bouw van de nieuwe bedrijfswoning behorende tot dit plan.

5.4 Emissiebronnen in de gebruiksfase

Bij de huisvesting van paarden is sprake van emissie NH₃. Overige bronnen zijn de emissies NO_x vanuit de stookinstallaties en de verkeer aantrekkende werking.

Emissie houden van paarden:

In de beoogde situatie worden 44 paardenboxen gerealiseerd waarin 1 paard per box wordt gehuisvest. De paarden staan op dichte vloer met stro. Op het buitenterrein zijn paddocks, langeercirkel, stapmolen en rijbakken aanwezig.

Rav-code	Huisvestingssysteem per categorie	Eindnoot	Emissie in kg NH ₃ per dierplaats per jaar	Aantal paarden maximaal	Totale emissie in kg NH ₃
HOOFDCATEGORIE K: PAARDEN					
K 1	diercategorie volwassen paarden (3 jaar en ouder)	8		44	
K 1.100	overige huisvestingssystemen		5		220

Tabel 3: huisvestingssysteem paarden en bijbehorende emissie

Emissie vanuit stookinstallatie of processen tijdens de gebruiksfase:

Ter plaatse van het projectgebied wordt een bedrijfswoning en een aantal verblijfskamers voor bezoekers gerealiseerd. Voor de bedrijfswoning wordt aangesloten bij de emissie van een vrijstaande woning. Voor de 4 verblijfsruimtes voor gasten wordt aangesloten bij de emissie van appartementen. Zie hieronder de emissiekengetallen voor type "Nieuwbouwwoningen"⁶.

Consumenten		NO _x in kg/jaar
Nieuwbouw	Appartement	1,11
	Tussenwoning	1,55
	Hoekwoning	1,83
	2-onder-één-kap	2,17
	Vrijstaande woning	3,03

Tabel 4: emissiekengetallen factsheet "Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden"

⁶ De Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET) en bouwbesluit stuurt erop aan dat nieuwbouwwoningen per 1 juli 2018 aardgasloos gerealiseerd moeten worden. De wetgeving biedt wel ruimte aan het college van B&W om bij zwaarwegende redenen van algemeen belang uitzonderingen te maken en toch in een gasaansluiting te voorzien (het "Nee, tenzij"-principe). Naast aardgas zou t.b.v. de verwarming van nieuwbouwwoningen ook andere brandstoffen toegepast kunnen worden zoals bijvoorbeeld houtpellet- of biomassakachel. Volledigheidshalve wordt derhalve rekening gehouden met de standaard emissiegetallen uit de factsheet (worst-case).

De totale emissie vanuit de woning en kamers voor gasten is als volgt:

Consumenten	Aantal	NO _x in kg/jaar
Vrijstaande woning	1	3,03
Appartementen	4	4,44
Totaal	5	7,47

Tabel 5: emissie beoogde situatie

Emissie vanuit de verkeer aantrekkende werking in de gebruiksfase:

Projecten kunnen leiden tot extra verkeer en vervoer (wegverkeer) van en naar het projectgebied.

Het bedrijf richt zich primair op het voortbrengen (fokken), africhten, trainen en verhandelen van paarden (productiegerichte paardenhouderij). De bedrijfsvoering wordt verzorgd door de initiatiefnemer en grooms of stagiairs welke op het bedrijf verblijven. De verkeersgeneratie van het bedrijf bestaat verder uit leveranciers en bezoekers van het bedrijf zoals dierenarts, hoefsmid, adviseurs e.d. Hierbij bezoeken leveranciers de locatie niet dagelijks.

Naast de overnachtingsgelegenheid voor paarden en de bedrijfswoning, zijn er vier slaapkamers met badkamer voor overnachtingen door gasten aanwezig. Voor de overnachtingsmogelijkheden voor de gasten, grooms en stagiairs is aangesloten bij de verkeersgeneratie voor een hotel zoals weergegeven in tabel 6. Gemiddeld aantal voertuigbewegingen per kamer is 2,08. Er zijn vier kamers. $4 \times 2,08 = 8,34$ voertuigbewegingen welke veroorzaakt worden door de overnachtingsgelegenheid.

Type:	verkeersgeneratie					
	weekdag			werkdag		
	min:	max:		min:	max:	
Hotel 4*	1,94	2,23	per kamer	1,94	2,23	per 10 kamers
Kantoor (zonder baliefunctie)	6,3	8,1	per 100 m ²	8,38	10,8	per 100 m ²
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	12,4	14,8	per 100 m ²	16,5	19,7	per 100 m ²
Bedrijf arbeidsintensief/bezoekersextensief (industrie, laboratorium, werkplaats)	9,1	10,9	per 100 m ²	12,1	14,5	per 100 m ²
Bedrijf arbeidsextensief/bezoekersextensief (loods, opslag, transportbedrijf)	3,9	5,7	per 100 m ²	5,19	7,58	per 100 m ²
Bedrijfsverzamelgebouw	6,5	8,2	per 100 m ²	8,65	10,9	per 100 m ²

Tabel 6: Verkeersgeneratiekengetallen etmaalperiode (bron: CROW-publicatie 317)

Verkeersgeneratie bestaat hierbij uit:

- Groomverblijven: 8,34 verkeersbewegingen per dag;
- Vrijstaande bedrijfswoning: 8,6 verkeersbewegingen per dag (volgens CROW 381);
- Bezoekers: 4 verkeersbewegingen per dag.

Totaal komt het aantal motorvoertuigbewegingen per weekdag uit op 21. (In AERIUS kunnen enkel gehele getallen worden ingevoerd.) Voor de verdeling over de typen voertuigen is een inschatting gemaakt.

Voor de locatie wordt rekening gehouden met de volgende aantallen voertuigbewegingen als weekdaggemiddelde:

- 2 zware voertuigbewegingen (vrachtwagens/betonstorters etc.);
- 19 lichte voertuigbewegingen (personenauto's).

Wanneer verkeer- en vervoersbewegingen van en naar het projectgebied worden meegenomen als emissiebron, dan moet vervolgens bepaald worden tot welke afstand deze moeten worden meegenomen in het onderzoek. Hier zijn in de praktijk geen harde criteria voor. Er dient in alle gevallen een onderbouwde afweging gemaakt te worden tot waar het verkeer meegenomen wordt. Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Dit is het geval op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt.⁷

Vanuit de projectlocatie gaat men rechtsaf de Grensweg op. Aan het einde van de Grensweg gaat men rechtsaf de Abdijweg op tot aan de kruising met de Maastrichterweg, de N748. Vanaf hier is het verkeer opgenomen in het heersende verkeersbeeld.

⁷ Hierbij wordt aangesloten bij de huidige jurisprudentie:

- Uitspraak Raad van State E03.99.0110 van 20 juni 2001;
- Uitspraak Raad van State 200803554/1 van 14 januari 2009;
- Uitspraak Raad van State 201506346/1/A1 van 6 juli 2016;
- Uitspraak Raad van State 201807760/5/R3 van 1 september 2021.

6 Intern salderen

Voor onderhavig plan wordt gebruik gemaakt van interne saldering.

Bij 'intern salderen' leidt de nieuwe situatie niet tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie. Om te bepalen of de nieuwe situatie tot een toename van stikstofdepositie leidt, wordt een verschilberekening gemaakt tussen de huidige feitelijke stikstofdepositie (in zoverre deze vergund is) in de bestaande situatie en de stikstofdepositie in de nieuwe situatie. De conclusie kan dan zijn dat door intern salderen er geen toename is van stikstofdepositie binnen het project of de locatie waardoor significante effecten bij voorbaat kunnen worden uitgesloten.

De regels voor intern salderen zijn vastgesteld in de provinciale beleidsregels, "Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant".

De referentiesituatie is:

- De verleende vigerende en onherroepelijke natuurvergunning of;
- De milieutoestemming zoals die gold ten tijde van de Europese referentiedatum of, als daarna een milieutoestemming met een lagere stikstofemissie is gaan gelden, die milieutoestemming (oftewel: de laagst vergunde situatie vanaf de referentiedatum).

Op de locatie Grensweg 15 te Borkel en Schaft is een (voormalige) varkenshouderij gevestigd. Voor het bedrijf is op 28 november 2017 een natuurvergunning verleend. Deze vergunning is derhalve de referentiesituatie voor onderhavig plan.

7 Buitenland gelegen Natura 2000-gebieden

AERIUS rekent niet standaard de belasting op in het buitenland gelegen Natura 2000-gebieden. Hierdoor worden de effecten op deze gebieden niet direct in beeld gebracht bij de berekening van de belasting op de omliggende Natura 2000-gebieden.

Om aan te tonen dat de wijzigingen op Grensweg 15 geen significant negatieve gevolgen heeft ten aanzien van Natura 2000-gebieden in het buitenland is een aanvullende berekening gemaakt van de vergunde situatie versus de beoogde gebruiksfase. Hierbij is gebruik gemaakt van de optie binnen AERIUS-Calculator om eigenrekenpunten te plaatsen. Hierin biedt het rekenmodel de functie om automatisch rekenpunten te plaatsen. Hiervoor is een straal van 25 km gehanteerd⁸. Er is per natuurgebied één of twee punten toegevoegd (dichtst bij de bron en habitatype dat het dichtst bij de bron is). Met de functie automatisch rekenpunten plaatsen zijn zowel buitenlandse gebieden als binnenlandse gebieden geselecteerd. Omdat de binnenlandse gebieden reeds worden berekend, zijn deze rekenpunten niet meegenomen in het model om enkel belasting op de buitenlandse gebieden te berekenen.

Uit de rekenresultaten blijkt dat op alle rekenpunten (rekenpunt A t/m I) in het buitenland de depositie 0,00 mol/ha/jr bedraagt. Hiermee is aangetoond dat het plan Grensweg 15 te Valkenswaard geen nadelige effecten t.a.v. de stikstofdepositie veroorzaakt op buitenlandse gebieden in een straal van 25 km.

⁸ Aangesloten bij de aangekondigde wijziging van het kabinet voor het AERIUS-rekenmodel waarbij 25 km de maximale rekenafstand wordt voor stikstofdepositie.

8 Rekenresultaten

Voor onderhavige berekeningen is gebruik gemaakt van de meest recente versie van AERIUS-Calculator (beschikbaar via <https://www.aerius.nl/nl>).

Via de module is het mogelijk om pdf-bestanden te genereren vanuit AERIUS-Calculator.

Deze Pdf-bestanden zijn onderdeel van deze rapportage en worden gelijktijdig met dit rapport aangeboden.

Tegelijkertijd bij het aanbieden van deze rapportage worden derhalve de Pdf-bestanden digitaal aangeboden.

De pdf-bestanden van de volgende berekeningen zijn digitaal toegevoegd (bijlage 1):

- Vergund 28 november 2017: AERIUS_bijlage_20211201132159_RcdLHwCA7HwS;
- Aanlegfase: AERIUS_bijlage_20211201132014_RVFGMwpxPTba;
- Gebruiksfase: AERIUS_bijlage_20211201132040_RVL7hTHc8mrB;
- Verschilberekening vergund versus aanlegfase:
AERIUS_bijlage_20211201131938_RfFXDiVXjJSZ;
- Verschilberekening vergund versus gebruiksfase:
AERIUS_bijlage_20211201131904_RwZPoaHvi8Ke.

Conclusie:

Uit de rekenresultaten blijkt dat de beoogde situatie niet zal gaan leiden tot nadelige effecten m.b.t. stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Ten opzichte van de bestaande situatie is sprake van een afname van de stikstofdepositie op omliggende hexagonen in de Natura 2000-gebieden.

De rekenresultaten van de AERIUS-berekeningen zijn samengevat in onderstaande tabel:

Natura 2000-gebied	Vergund 2017	Beoogd aanlegfase	Beoogd gebruiksfase	Vershil vergund vs. aanlegfase beoogd⁹	Vershil vergund vs. gebruiksfase beoogd⁹
Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	7,05	0,06	0,74	-0,09	-0,08
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	0,34	0,00	0,04	-0,04	-0,04
Strabrechtse Heide & Beuven	0,27	0,00	0,03	-0,08	-0,07
Groote Peel	0,10	0,00	0,01	-0,04	-0,03
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,08	0,00	0,01	-0,03	-0,02
Kempenland-West	0,06	0,00	0,01	-0,01	-0,01
Sarsven en De Banen	0,06	0,00	0,01	-0,04	-0,03

Tabel 7: samenvatting rekenresultaten AERIUS-berekeningen

⁹ De verschilberekening toont de depositiewaarden van het hexagoon waar de grootste depositietoename plaatsvindt. Het hexagoon waar de maximale depositie plaatsvindt en het hexagoon waarop de maximale depositietoename plaatsvindt hebben meestal niet betrekking op hetzelfde hexagoon. De verschilberekening vergelijkt de referentiesituatie en de beoogde situatie met elkaar. Bij een verschilberekening wordt er in de tabel "Depositie per habitatype" niet alleen het maximaal voorkomende verschil getoond, maar ook de depositie in situatie 1 en situatie 2 op basis waarvan dit verschil is berekend. Deze getallen wijken in veel gevallen af van de depositie waarin slechts één situatie wordt berekend, ook als de invoer van deze situatie exact gelijk is om de bovengenoemde reden. Meer uitleg hierover is te vinden in de Factsheet indicatoren berekende depositie

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/indicatoren-berekende-depositie-verschillen-tussenvarianten>

9 Conclusie

Met het toepassen van intern salderen kan de beoogde situatie zonder nadelige effecten ten aanzien van de stikstofdepositie, doorgang vinden. Aan de hand van het stappenplan (zie bijlage 2: Stappenplan "Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten") is de beoogde situatie vergunbaar.

In de uitspraak van de Raad van State van 20 januari 2021 wordt geconcludeerd dat bij interne saldering geen vergunning Wet Natuurbescherming benodigd is. De uitspraak van de Raad van State van 20 januari 2021 is als bijlage toegevoegd (zie bijlage 4). In onderhavig plan wordt intern gesalderd. Een vergunning Wet natuurbescherming is derhalve voor onderhavig plan niet benodigd. Gemeente Valkenswaard (waar Borkel en Schaft onder valt) kan derhalve zonder tussenkomst van de Provincie de beslissing nemen t.a.v. de gevolgen van de stikstofdepositie in dit plan.

In dit onderzoek is de stikstofdepositie van het beoogde plan inzichtelijk gemaakt (aanlegfase en gebruiksfase).

Bij 'intern salderen' leidt de nieuwe situatie niet tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie. Om te bepalen of de nieuwe situatie tot een toename van stikstofdepositie leidt, zijn verschilberekeningen gemaakt tussen de huidige feitelijke stikstofdepositie. Uit de berekeningen blijkt dat er geen sprake is van een toename van stikstofdepositie. Dit geldt voor zowel de aanlegfase van de nieuwe paardenstalling, als voor de gebruiksfase van de beoogde situatie t.o.v. vergunde situatie.

De beoogde situatie is derhalve vergunbaar aangezien de beoogde situatie niet zal gaan leiden tot nadelige effecten m.b.t. stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

10 Bijlagen

De volgende bijlagen zijn toegevoegd:

Bijlage	Naam
1	Pdf-bestanden (digitaal per e-mail)
2	Stappenplan "Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten"
3	Vergunning Wet Natuurbescherming 28 november 2017
4	Uitspraak van de Raad van State van 20 januari 2021
5	Aanvraagformulier Wet milieubeheer 2001

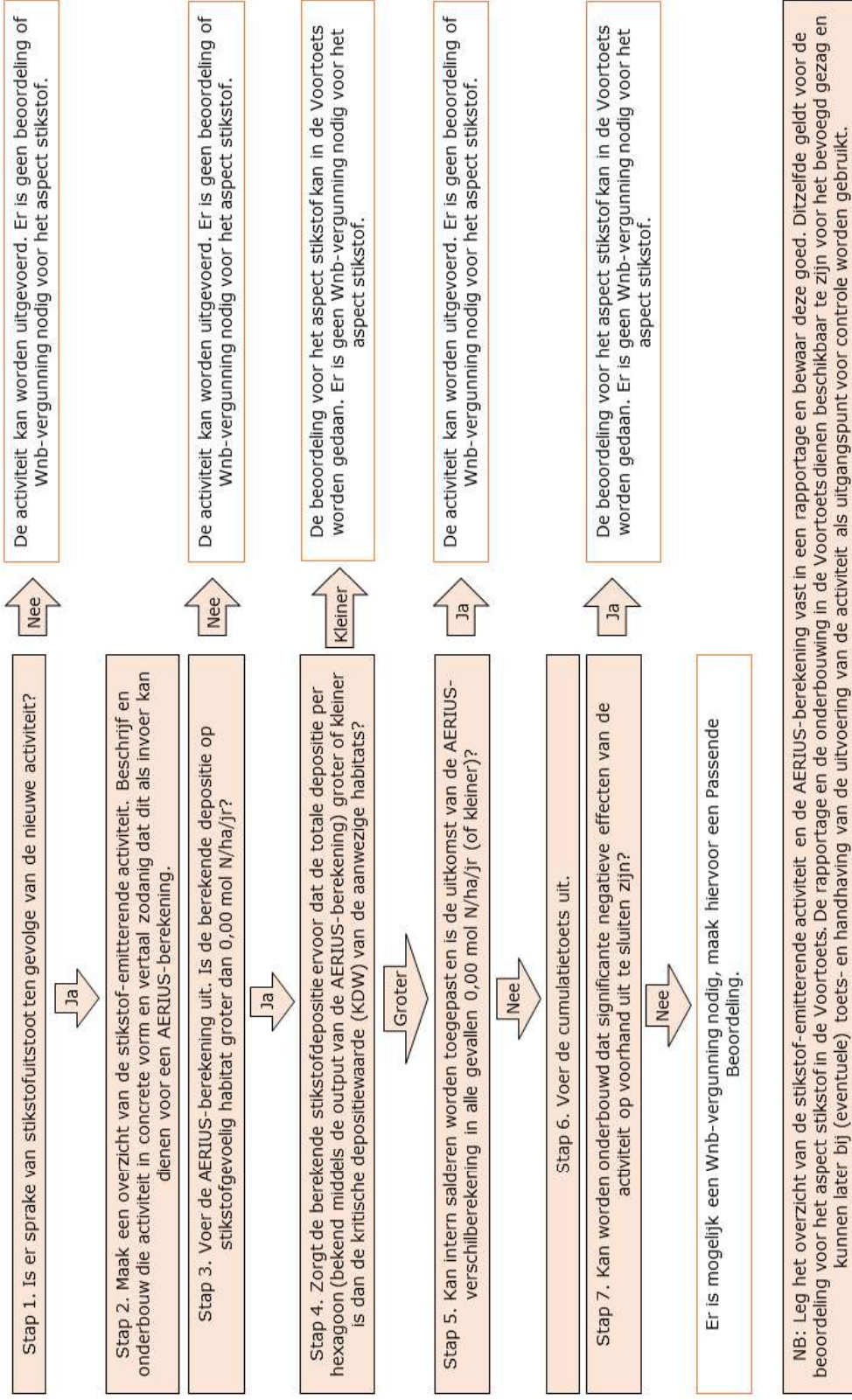
Bijlage 1:
PDF-bestanden uitvoer AERIUS-Calculator (digitaal aangeleverd)

Bijlage 2: Stappenplan 'Handreiking Voortoets Stikstof' van februari 2021

Bijlage 1

Stappenplan

U kunt onderstaande stappen doorlopen om te bepalen of de beoordeling van de activiteit voor het aspect stikstof in de Voortoets kan worden gedaan.

Bijlage 3: Vergunning Wet Natuurbescherming 28 november 2017

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Groenen-Rijkers
Mevrouw P. Groenen-Rijkers
Grensweg 15
5556 VH VALKENSWAARD

VERZONDEN 28 NOV. 2017

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
28 november 2017	Z/047558	(0485) 338 300	de heer R. Verhofstad
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
1	-	77957/HVN	Definitief besluit Wet natuurbescherming

Geachte mevrouw Groenen-Rijkers,

Op 28 april 2017 hebben wij een aanvraag voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen.

Dit project, uitgevoerd op Grensweg 15 te Valkenswaard, betreft de uitbreiding/wijziging van een veehouderij.

Hierbij doen wij u het definitieve besluit en de bijbehorende kennisgeving toekomen. Voor de rechtsgang verwijzen wij u naar de kennisgeving of het besluit.

Voor deze procedure is de kennisgeving gepubliceerd op www.brabant.nl/bekendmakingen. Het definitieve besluit is te vinden op de website www.brabant.nl/loket/verleende-vergunningen.

Voor het behandelen van uw aanvraag worden op basis van de Legesverordening Noord-Brabant 2012 leges geheven. De Legesverordening Noord-Brabant 2012 kunt u inzien op wetten.overheid.nl.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/047558 gekoppeld. U dient bij correspondentie ons kenmerk te vermelden. Voor informatie kunt u zich wenden tot de in deze brief vermelde contactpersoon.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

11/11/2017 12:00:00

Bijlage(n)

- besluit
- kennisgeving
- legesbesluit

In afschrift aan

- Agron Advies, de heer C. van der Heijden, (per mail)
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenswaard, (per mail)
- Provincie Limburg, Cluster Vergunningen, (via berichtenbox)

VERZONDEN 28 NOV. 2017

op de op 28 april 2017 door ons ontvangen aanvraag voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming van Groenen – Rijkers, Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard voor het uitbreiden/wijzigen van een veehouderij gelegen aan de Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, in de gemeente Valkenswaard.

INHOUDSOPGAVE

ONTWERPBESCHIKKING.....	3
1 Onderwerp	3
2 Ontwerpbeschikking	3
PROCEDURELE ASPECTEN.....	4
1 Aanvraag	4
2 Bevoegd gezag.....	4
3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	4
4 Ontvankelijkheid.....	4
5 Instemming	4
6 Overige regelgeving	5
OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN	6
1Wettelijk kader – Wet natuurbescherming	6
2Mogelijke effecten van het project.....	6
3Stikstofdepositie.....	8
3.1 Beoogde situatie in aanvraag	8
3.2 Uitgangssituatie.....	8
3.3 Effecten stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden	9
3.4 Overwegingen effecten op beschermde gebieden	10
3.5 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant.....	11
3.6 Conclusie	12
Bijlage 1: AERIUS Register: verschilberekening en toedeling ontwikkelingsruimte (kenmerk: RxutXaQtuo4).....	13
Kennisgeving Wet natuurbescherming,	14

BESCHIKKING

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 28 april 2017 van Groenen – Rijkers een aanvraag ontvangen voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitbreiden/wijzigen van een veehouderij, gelegen aan de Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, in de gemeente Valkenswaard.

2 Beschikking

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

Aan Groenen – Rijkers, aan de Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, de op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming vereiste vergunning te verlenen voor de uitbreiding/wijziging van een veehouderij, inclusief toedeling van ontwikkelingsruimte zoals weergegeven in bijlage 1, aan de Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, in de gemeente Valkenswaard, gelegen nabij de Natura 2000-gebieden, zoals opgenomen in bijlage 1 bij deze vergunning;

dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en bijlage 1 bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit, stalsystemen, veebezetting en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze vergunning.

Bijlage 1: AERIUS Register: verschilberekening en toedeling ontwikkelingsruimte (kenmerk: RxutXaQtuo4)

's-Hertogenbosch, 28 november 2017

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens dezen,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 28 april 2017 hebben wij van Groenen – Rijkers, Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, een aanvraag voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 17 en 29 mei en 16 en 21 juni 2017 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/047558.

2 Bevoegd gezag

Omdat het project gerealiseerd wordt, onderscheidenlijk verricht wordt in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Op 17 januari 2017 (dossier C2200217/4118896) hebben wij besloten de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van besluiten op aanvragen om een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb (www.brabant.nl).

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een vergunning ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. In aanvulling op de aanvraag hebben wij de volgende gegevens bij onze beoordeling betrokken.

- Voor de beoordeling van de aanvraag hebben wij de AERIUS-berekening van de beoogde situatie gegenereerd in AERIUS Calculator 2016L, de hieruit voortkomende AERIUS-berekening van de beoogde situatie (kenmerk: S2yqupjtYqst) is bij de beoordeling betrokken.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag in combinatie met bovenstaande gegevens voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een vergunning ingevolge de Wnb is vereist.

5 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit

De kennisgeving over het ontwerpbesluit en bijbehorende stukken is gepubliceerd op de website www.brabant.nl onder 'bekendmakingen' op 27 september 2017. Vervolgens heeft het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaalaan 1 b-g, 5213 JG 's-Hertogenbosch, namelijk van 27 september 2017 tot en met 7 november 2017, en is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

6 Instemming

Op grond van artikel 1.3, derde lid, van de Wnb hebben wij het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg, verzocht om in te stemmen met het besluit, waarbij wij hebben aangegeven het ontbreken van een reactie, conform het door alle provincies vastgestelde beleid dienaangaand, gelijk te stellen aan een instemming. Binnen de gestelde termijn hebben wij geen reactie van het college ontvangen.

7 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. De Wnb en bijbehorende regelgeving zoals de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant zijn gericht op de bescherming van natuur. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of gezondheid.

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN

1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

Artikel 2.7 van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijn- en vogelrichtlijngebieden). Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten of andere handelingen uit te voeren die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ blijkt dat een wijziging of uitbreiding van een veehouderij die stikstofdepositie tot gevolg heeft op voor stikstof gevoelige habitats en soorten binnen een Natura 2000-gebied vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Behoudens ongewijzigde voorzetting op basis van een verleende omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verleende Wet natuurbeschermingsvergunning, project waar op basis van artikel 2.9, vierde lid, van de Wnb, of artikel 2.12, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb), het artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb niet van toepassing is dan wel er sprake is van bestaand gebruik als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van de Wnb, is bij het oprichten, uitbreiden of wijzigen van het project of andere handelingen van voornoemde situaties een Wet natuurbeschermingsvergunning noodzakelijk.

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag wordt op grond van artikel 2.8, negende lid, van de Wnb rekening gehouden met de gevolgen die het aangevraagde project, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

Programmatische aanpak stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische aanpak stikstof (hierna: de PAS) opgenomen in de regelgeving en daarmee is de beoordeling van stikstof gewijzigd. In de Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb) is ondermeer aangegeven welke activiteiten in de PAS zijn opgenomen als bestaande activiteit (artikel 2.4, vijfde lid, van de Rnb). Vanaf deze bestaande activiteit is bij verdere uitbreiding noodzakelijk dat vooraf wordt bezien of ontwikkelingsruimte kan worden toegedeeld.

Voor de vaststelling of een project of een andere handeling wat betreft stikstofdepositie een verslechterend of versturend effect kan hebben wordt deze berekend met gebruikmaking van AERIUS Calculator (verder AERIUS) versie 2016L².

In de PAS is ruimte voor economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden.

¹ O.a. uitspraak van 31 maart 2010, zaaknummer 200903784/1/R2 en uitspraak van 7 september 2011, zaaknummer 201003301/1/R2.

² Opgenomen in artikel 1.1 en 2.1 van de Regeling natuurbescherming

Deze depositieruimte is allereerst beschikbaar voor autonome ontwikkelingen. Daarnaast is er ruimte beschikbaar voor projecten en andere handelingen waarvan de veroorzaakte stikstofdepositie onder de grenswaarde blijft. Het overige gedeelte van de depositieruimte kan als de ontwikkelingsruimte worden toegedeeld aan (deels prioritaire) projecten en andere handelingen. Dit wordt in toedelingsbesluiten (besluiten als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming) vastgelegd.

De ontwikkelingsruimte wordt bepaald ten opzichte van:

- de verleende Wet natuurbeschermingsvergunning of omgevingsvergunning inclusief verklaring van geen bedenkingen voor de Wnb voor het hoogst belaste of meest nabij gelegen Natura 2000-gebied;
- een project als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van het Bnb waarvoor op basis van artikel 2.9, achtste lid, van de Wnb een melding is ingediend, dan wel;
- de hoogste feitelijke depositie binnen de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014. Deze hoogste depositie moet passend zijn binnen de kaders van de op dat moment geldende toestemming maar mag niet meer zijn dan de op 1 januari 2015 geldende toestemming;
- als na de bovengenoemde verleende Wet natuurbeschermingsvergunning, omgevingsvergunning inclusief verklaring van geen bedenkingen, of project waarvoor een melding is ingediend, een of meer meldingen zijn gedaan die betrekking hebben op wijzigingen van het project waarop dat toestemmingsbesluit of de eerstgenoemde melding betrekking had, wordt de toename bepaald ten opzichte van het project zoals dat is gewijzigd overeenkomstig de laatste melding.

Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben voor het toedelen van de vrij beschikbare ontwikkelingsruimte (segment 2) aan projecten en andere handelingen een beleidsregel vastgesteld. In de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Beleidsregel) wordt bepaald hoe Gedeputeerde Staten met haar bevoegdheid met betrekking tot het toedelen van ontwikkelingsruimte willen omgaan. Wanneer aan de Beleidsregel wordt voldaan, zullen Gedeputeerde Staten de beschikbare ontwikkelingsruimte toedelen.

Verordening natuurbescherming Noord-Brabant (eerste, tweede, derde en vierde wijziging)

Provinciale Staten (hierna: PS) hebben op basis van artikel 2.4, derde lid, van de Wnb de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. In deze Verordening zijn regels vastgesteld ten aanzien van bestaande stallen en van de realisatie van nieuwe stallen.

Referentiedatum

Ten aanzien van andere effecten dan als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, buitenlandse Natura 2000-gebieden en Natura 2000-gebieden niet opgenomen in de PAS wordt op basis van de Beleidsregel de voor het betreffende Natura 2000-gebied geldende referentiedatum betrokken.

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt tevens dat bij de beoordeling van de aanvraag moet worden uitgegaan van de vergunde situatie met de laagste emissie in de periode vanaf de referentiedatum³.

³ Hierbij gelden later verleende vergunningen krachtens de Wabo, de Wet milieubeheer of Hinderwet of ingediende meldingen op basis van het Besluit melkrundveehouderij milieubeheer, het Besluit landbouw ODBN, 28 november 2017 7
Kenmerk Z/047558-77954

2 Mogelijke effecten van het project

Er zijn mogelijke negatieve effecten te verwachten van stikstofdepositie als gevolg van de uitstoot van stikstof. In voedselarme ecosystemen, zoals aanwezig in de nabij gelegen natuurgebieden, leidt een overmaat⁴ aan stikstofdepositie tot een ongewenste toename aan voedingsstoffen en verzuring. Overige effecten worden, gelet op de gegevens in de aanvraag, de aard van de voorgenomen activiteit en de afstand tot de relevante beschermde gebieden, op voorhand uitgesloten.

3 Stikstofdepositie

3.1 Beoogde situatie in aanvraag

Er wordt vergunning gevraagd voor de beoogde activiteiten zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1. Aangevraagde situatie

Diercategorie, huisvestingssysteem, (Rav-code ⁵)	stal (nr)	aantal dieren	NH ₃ -emissie factor (kg/d/jr)	NH ₃ -emissie (kg/jr)
Biggenopfok (gespeende biggen), gescheiden afvoer van mest en urine d.m.v. hellende mestband (D 1.1.8)	1	480	0,23	110,4
Kraamzeugen (incl. biggen tot spenen), waterkanaal i.c.m. een afgescheiden mestkanaal of mestbak (D 1.2.16)	1	8	2,9	23,2
Guste/dragende zeugen, biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (bij individuele en groepshuisvesting) (D 1.3.6)	2 en 5	100	1,3	130,0
Vleesvarkens > 25 kg, gedeeltelijk roostervloer, gehele dierplaats onderkelderd zonder staïnkafsluiter (D 3.2.1)	3	394	4,5	1.773,0
Guste/dragende zeugen, smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantroostervloer en rioleringsstelsel, individuele huisvesting (D 1.3.1)	4	48	2,4	115,2
Totaal				2.151,8

3.2 Uitgangssituatie

PAS-gebieden

Op basis van de PAS wordt voor Natura 2000-gebieden voor de uitgangssituatie uitgegaan van de bestaande activiteit⁶, met de hoogst veroorzaakte stikstofdepositie passend binnen de verleende milieuvergunning d.d. 14 augustus 2001.

milieubeheer of het Activiteitenbesluit, voor zover hierin een lagere ammoniakemissie is vergund of gemeld, als uitgangssituatie.

⁴ Alterra-rapport nr. 2397 (Wageningen, 2012) geeft een overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op de habitattypen en leefgebieden binnen Natura 2000-gebieden.

⁵ Stalsysteem weergegeven door code zoals opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2017, nr. 20218 (11 april 2017), in werking getreden op 12 april 2017.

⁶ Betreft de stikstofdepositie die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten hoogste werd veroorzaakt als gevolg van hetgeen daadwerkelijk plaatsvond binnen de kaders van een op 1 januari 2015

Tabel 2. Bestaande activiteit

Beschermde natuurgebied ⁷	Datum hoogste depositie bestaande activiteit	kg NH ₃ per jaar totaal
'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux', 'Grootte Peel', 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en 'Kempenland-West'	1 april 2012	1.800,0

3.3 Effecten stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden

Uit de tabellen 1 en 2 blijkt dat er in de aangevraagde situatie sprake is van een toename van ammoniakemissie ten opzichte van de bestaande activiteit.

Om een goed beeld te krijgen van de stikstofdepositie op de beschermde gebieden is de depositie berekend op verschillende punten. De berekeningen zijn uitgevoerd met het rekenmodel AERIUS. Uit de berekeningen blijkt dat er in de aangevraagde situatie op de Natura 2000-gebieden 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux', 'Grootte Peel', 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en 'Kempenland-West' sprake is van een stikstofdepositie boven de grenswaarde op 21 juni 2017. De grenswaarde is bepaald op het moment van het ontvankelijk zijn van de aanvraag. Daarnaast zijn alle Natura 2000-gebieden die in bijlage 1 zijn opgenomen en waarop een effect is van stikstofdepositie boven de drempelwaarde bij de beoordeling van de aanvraag betrokken.

Er zijn berekeningen uitgevoerd van de stikstofdepositie in de aangevraagde situatie en de stikstofdepositie in de bestaande activiteit. Uit de berekeningen blijkt dat er in de aangevraagde situatie sprake is van een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de bestaande activiteit. Dit is inzichtelijk gemaakt in de aanvraag. Voor deze wijziging is ontwikkelingsruimte nodig ten opzichte van de bestaande activiteit.

In onderstaande tabel zijn de maximale depositiewaarden weergegeven voor het meest nabijgelegen en hoogst belaste beschermde natuurgebied.

Tabel 3. Stikstofdepositieberekeningen (mol N/ha/jr)

Beschermde natuurgebied	Stikstofdepositie bestaande activiteit	Stikstofdepositie aangevraagd	Hoogste projectverschil
'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux'	6,80	8,13	+1,33

geldende omgevingsvergunning of vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of Hinderwet (Rnb artikel 2.4, lid 5) of een verleende Wet natuurbeschermingsvergunning.

⁷ Dit zijn de gebieden waarvan op het moment van ontvankelijk zijn van de aanvraag de grenswaarde wordt overschreden. Voor de overige gebieden zie bijlage(n) bij het besluit.

3.4 Overwegingen effecten op beschermde gebieden

Op 14 april 2015 hebben wij ingestemd met het Programma aanpak stikstof 2015-2021. Dit programma is een instrument om Natura 2000-doelstellingen te realiseren en tegelijk ruimte te scheppen voor bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen. Het programma is passend beoordeeld, waarbij getoetst is of de uitvoering van het programma een risico vormt voor de instandhoudingsdoelstellingen van individuele Natura 2000-gebieden, opgenomen binnen de PAS. De passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring, et cetera) en uit gebiedsanalyses die de ecologische onderbouwing vormen dat met het programma de stikstofgevoelige Natura 2000-doelstellingen (op termijn) gerealiseerd kunnen worden en er ontwikkelingsruimte beschikbaar kan worden gesteld voor economische ontwikkelingen.

In de gebiedsanalyse per Natura 2000-gebied is verzekerd dat door de uitvoering van een gebalanceerd en robuust pakket aan herstelmaatregelen, in de eerste programmaperiode geen verslechtering optreedt van alle voor stikstof gevoelige habitattypen en habitats van soorten. Bij deze beoordeling is uitgegaan van de achtergrondwaarde tot 2015. In deze achtergrondwaarde zijn alle voor de aanvang van het programma feitelijke emissies verdisconteerd, zoals blijkt uit de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland (GCN en GDN). Deze emissies hebben al voor de aanvang van het programma plaatsgevonden en hebben als uitgangspunt gediend voor de passende beoordeling. Voor de depositie als gevolg van deze emissies is derhalve geen ontwikkelingsruimte nodig.

De aangevraagde activiteit veroorzaakt stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden met habitattypen en/of soorten die negatief worden beïnvloed door een overmaat aan stikstofdepositie. Door de maatregelen in de PAS is het mogelijk om voor deze activiteit een vergunning te verlenen. Bij het verlenen van deze toestemming baseren wij ons op de passende beoordeling die voor de PAS is opgesteld. De conclusie van de passende beoordeling van het programma 2015-2021 is dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de in het programma opgenomen Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie is kort samengevat gebaseerd op:

- het oordeel in de gebiedsanalyse voor elk Natura 2000-gebied opgenomen binnen de PAS dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat met het beschikbaar stellen van ontwikkelingsruimte en depositieruimte voor economische ontwikkelingen met de PAS de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op termijn worden gehaald en dat behoud is geborgd;
- een beoordeling van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, waarbij sprake is van een vermindering van de depositie ten opzichte van de situatie zonder de PAS;
- de vaststelling dat de PAS voldoet aan de voorwaarden die verzekeren dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet in gevaar komt;
- de vaststelling dat de PAS, in het geval dat nieuwe inzichten of ontwikkelingen daartoe aanleiding geven op basis van adequate monitoring, tijdig kan worden bijgesteld.

Met onze instemming met het Programma aanpak stikstof 2015-2021 hebben wij ook ingestemd met bovenstaande conclusie van de passende beoordeling van dit programma.

3.6 Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat bij toedeling van ontwikkelingsruimte de aangevraagde activiteit, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, niet kan leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de Natura 2000-gebieden 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux', 'Grootte Peel', 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven', 'Deurnsche Peel & Mariapeel' en 'Kempenland-West' en geen significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen. Wij verlenen de gevraagde vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb.

Voor onderhavige voorgenomen project is sprake van een toename van stikstofdepositie en is ontwikkelingsruimte benodigd. Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend voor de beoogde activiteit en de daarbij behorende stikstofdepositie. In de bijlage uit AERIUS Register (zie bijlage 1) is de benodigde ontwikkelingsruimte weergegeven.

De claim op ontwikkelingsruimte hebben wij getoetst aan de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Beleidsregel). Wij hebben vastgesteld dat de gevraagde ontwikkelingsruimte de maximaal beschikbare ontwikkelingsruimte binnen de (PAS-)periode niet overschrijdt en op de zeer kwetsbare habitattypen zoals opgenomen in de Beleidsregel geen ontwikkelingsruimte benodigd is.

We hebben vastgesteld dat aan de Beleidsregel wordt voldaan. De gevraagde ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kan worden toebedeeld. De beoogde ontwikkeling moet, in overeenstemming met de beleidsregel, binnen twee jaar nadat dit besluit onherroepelijk is geworden, zijn gerealiseerd. Mocht dit niet het geval zijn dan kunnen wij de vergunning intrekken overeenkomstig de Beleidsregel.

Uit de aanvraag blijkt dat er, naast de effecten van stikstof, geen andere negatieve effecten te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van de diverse beschermde gebieden kunnen aantasten.

3.5 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

De verordening is van toepassing naast een eventuele vergunning voor het onderdeel Natura 2000. Wanneer sprake is van nieuwe stallen zijn de bepalingen rechtstreeks van toepassing en moet voldaan worden aan de Verordening. Ook zijn hierin bepalingen opgenomen voor bestaande stallen en wanneer deze moeten voldoen aan de Verordening.

Nieuwe stallen

Als sprake is van een nieuwe stal of stallen die vallen onder de definitie zoals bedoeld in artikel 1.1, lid 2, van de Verordening, moet deze voldoen aan de technische eisen zoals die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze verordening. In artikel 1.1, lid 2, van de Verordening is aangegeven dat onder meer sprake is van een nieuwe stal indien het een opgericht of gerenoveerd dierenverblijf betreft waarvoor op of na 25 mei 2010 een omgevingsvergunning onderdeel bouwen vereist is en door de oprichting of renovatie een wijziging plaatsvindt van het huisvestingssysteem uit de dan geldende bijlage 1 van de Rav of waarbij sprake is van het aanleggen, aankoppelen of installeren van een of meer van de in de bijlage 1 bij de Verordening opgenomen lijst met systemen voor zover het aankoppelen of installeren van deze systemen betrekking heeft op de emissiereductie van stikstof. De in de aanvraag aangegeven nieuwe stallen zijn beoordeeld of deze voldoen aan de Verordening.

Er is in de aangevraagde situatie geen sprake van nieuwe stallen die moeten voldoen aan Bijlage 2 van de Verordening. Hierbij zijn bijlagen 1 en 2 betrokken die geldig waren op het moment van indienen van onderhavige aanvraag. Er is daarom geen reden om de vergunning niet te verlenen.

Bestaande stallen

In de verordening zijn maximale emissie-eisen opgenomen voor bestaande stallen. Deze stallen dienen vanaf 2020 te worden aangepast. Naast deze aanpassingen kan tevens wederom een vergunning op grond van de Wnb noodzakelijk zijn.

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Groenen – Rijkers, Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, Z/047558

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 28 november 2017 een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb hebben verleend (kenmerk: Z/047558-77954) aan Groenen – Rijkers, Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, voor de uitbreiding/wijziging van een veehouderij, voor de locatie Grensweg 15, 5556 VH te Valkenswaard, in de gemeente Valkenswaard.

De vergunning is verleend voor onbepaalde tijd.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen naar voren gebracht. Het definitieve besluit is niet gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit.

De aanvraag, het definitieve besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 29 november 2017 tot en met 9 januari 2018 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaalaan 1 b-g, 5213 JG te 's-Hertogenbosch. Telefoonnummer (0485) 729 189. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of terug te vinden op de website www.brabant.nl/loket/verleende-vergunningen.

Tegen dit besluit kan na bekendmaking beroep worden ingesteld door: belanghebbenden die redelijkerwijs niet kunnen worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over het ontwerpbesluit.

Aan deze procedure is een kenmerk gekoppeld. Gelieve bij correspondentie het kenmerk te vermelden.

Het beroepschrift moet worden gericht en gezonden aan de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 70584, 5201 CZ 's-Hertogenbosch.

Het besluit treedt in werking, ook al wordt een beroepschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 70584, 5201 CZ 's-Hertogenbosch.

's-Hertogenbosch, november 2017

Bijlage 1: AERIUS Register: verschilberekening en toedeling ontwikkelingsruimte (kenmerk: RxutXaQtuo4)

(Is los bijgevoegd)

Dit document is een bijlage bij het toestemmingsbesluit als bedoeld in artikel 2.7 eerste lid, van het Besluit natuurbescherming.

Bijlage, Vergunningaanvraag

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturaz000.nl.

AERIUS REGISTER

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
P.Groenen - Rijkers	Grensweg 15, 5556 VH Valkenswaard

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	Bevoegd gezag
GEV28.NB01	RxutXaQtuoñ4	Provincie Noord-Brabant

Datum berekening	Rekenjaar
12 september 2017, 13:52	2017

Sector	Deelsector
Landbouw	Stalemissies

Totale emissie

	Situatie 1	Situatie 2	Vershil
NOx	-	-	-
NH ₃	1.800,00 kg/j	2.151,80 kg/j	351,80 kg/j

Resultaten

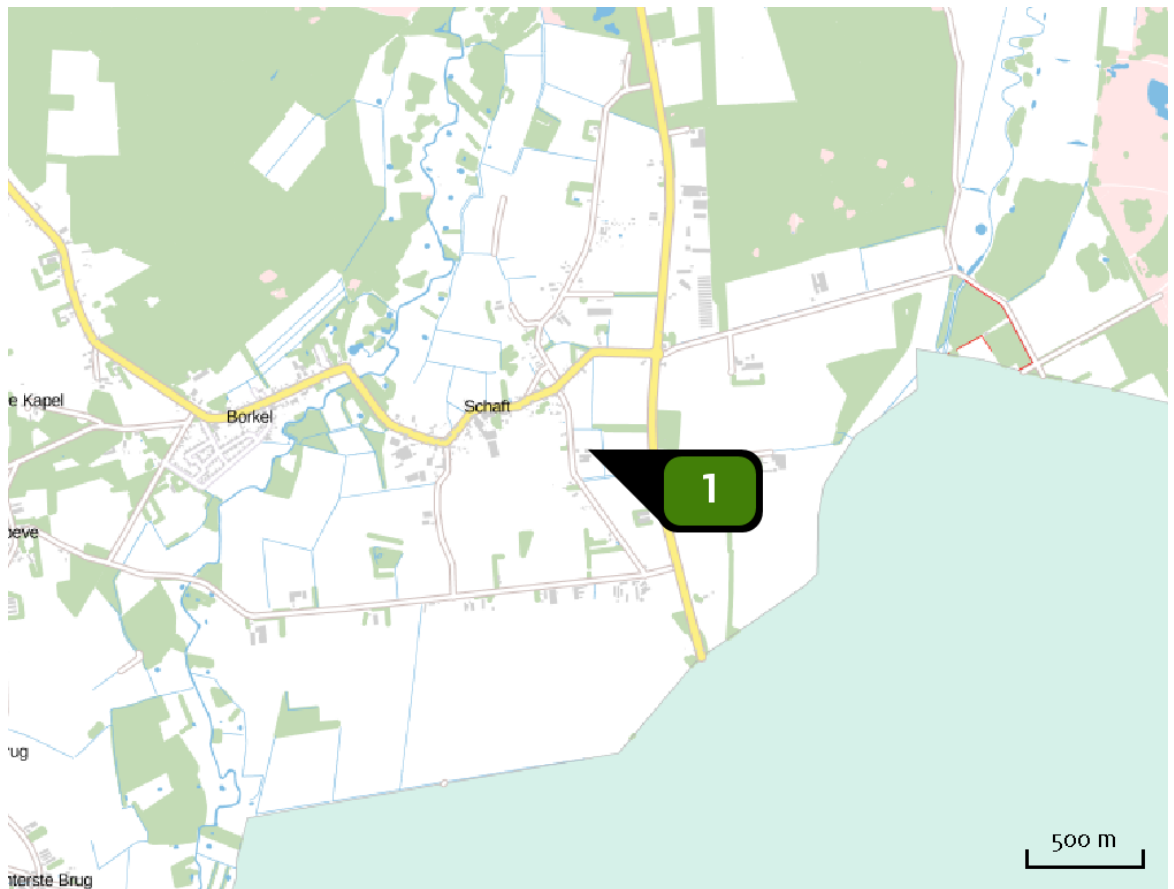
Hectare met
hoogste verschil
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Vershil
Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux	+ 1,34 (+ 1,11)

Toelichting

Vershilberekening feitelijk gebruik 400vlv - beoogde situatie gecorrigeerd Stal 1: 480 D1.1.8 ; 8 D1.2.16, Stal 2,4,5: 100 D1.3.6;48 D1.3.1 , Stal 3: 394 D3.2.1

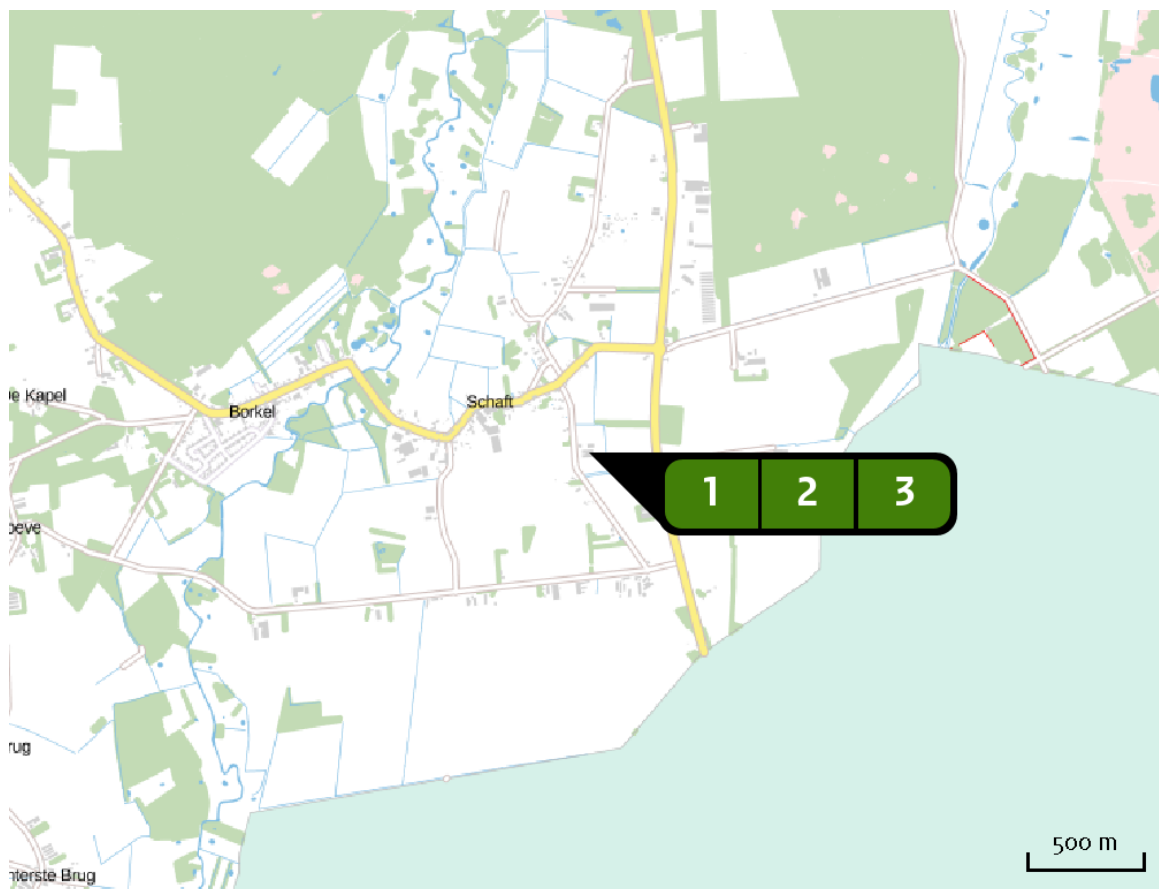
Locatie
feitelijk gebruik

Emissie
feitelijk gebruik

Bron Sector	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1 stal 3 Landbouw Stalemissies	1.800,00 kg/j	-

Locatie
beoogd

Emissie
beoogd

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	stal 3 Landbouw Stalemissies	1.773,00 kg/j	-
2	Stal 2,4,5 Landbouw Stalemissies	245,20 kg/j	-
3	Stal 1 Landbouw Stalemissies	133,60 kg/j	-

Resultaten
PAS-
gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Verskil *	
Leenderbos, Grote Heide & De Plateaux	6,80	8,13	+ 1,34 (+ 1,11)	
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	0,27	0,32	+ 0,05	
Strabrechtse Heide & Beuven	0,23	0,27	+ 0,04	
Groote Peel	0,09	0,11	+ 0,02	
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,07	0,08	+ 0,01	
Kempenland-West	0,06	0,07	+ 0,01	
Sarsven en De Banen	>0,05	0,06	+ 0,01	

 Ontwikkelingsruimte beschikbaar

 Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten
per
habitatype
(mol/ha/j)

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux

Habitatype	Hectare met hoogste verschil		Vershil *	Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2		
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	6,80	8,13	+ 1,34 (+ 0,98)	✓
Lg09 Droog struisgrasland	5,87	6,98	+ 1,11	✓
H9999:136 Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H3140;H3130;H3140;H3130)	4,93	5,86	+ 0,94	✓
ZGH91Do Hoogveenbossen	3,48	4,14	+ 0,66	✓
H4030 Droge heiden	2,85	3,40	+ 0,55	✓
H9190 Oude eikenbossen	2,76	3,29	+ 0,53	✓
H3130 Zwakgebufferde vennen	2,44	2,91	+ 0,46	✓
H3160 Zure vennen	2,44	2,91	+ 0,46	✓
ZGH91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	2,42	2,88	+ 0,46 (-)	✓
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	2,32	2,77	+ 0,45	✓
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	2,31	2,75	+ 0,44	✓
H91Do Hoogveenbossen	2,13	2,55	+ 0,42	✓
H2330 Zandverstuivingen	2,17	2,58	+ 0,41	✓
ZGH3160 Zure vennen	1,97	2,35	+ 0,38	✓

Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil *	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	1,92	2,30	+ 0,37	
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,77	0,92	+ 0,15	
H7210 Galigaanmoerassen	0,78	0,92	+ 0,14	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,67	0,80	+ 0,13	
H6510A Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	0,53	0,63	+ 0,10	
H3140hz Kranswierwateren, op hogere zandgronden	0,35	0,42	+ 0,07	

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Verskil *	
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,27	0,32	+ 0,05	
H2330 Zandverstuivingen	0,17	0,20	+ 0,03	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,16	0,19	+ 0,03	
H4030 Droge heiden	0,17	0,20	+ 0,03	
Lg09 Droog struisgrasland	0,16	0,20	+ 0,03	
ZGH91Do Hoogveenbossen	0,16	0,19	+ 0,03	
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,16	0,19	+ 0,03	
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,15	0,18	+ 0,03	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,15	0,18	+ 0,03	
H9190 Oude eikenbossen	0,12	0,14	+ 0,03	
H91Do Hoogveenbossen	0,15	0,17	+ 0,03	
L4030 Droge heiden	0,14	0,17	+ 0,03	
H7210 Galigaanmoerassen	0,09	0,11	+ 0,02	

Strabrechtse Heide & Beuven

Habitatype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil *	
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,23	0,27	+ 0,04	
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,22	0,27	+ 0,04	
H4030 Droge heiden	0,21	0,25	+ 0,04	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,20	0,24	+ 0,04	
H3160 Zure vennen	0,20	0,24	+ 0,04	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,17	0,20	+ 0,03	
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,15	0,18	+ 0,03	
H2330 Zandverstuivingen	0,14	0,16	+ 0,03	
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,12	0,14	+ 0,02	

Groote Peel

Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Verskil *	
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,09	0,11	+ 0,02	
L7120 Herstellende hoogvenen	0,09	0,11	+ 0,02	
Lg04 Zuur ven	0,08	0,10	+ 0,02	
L4030 Droge heiden	0,07	0,08	+ 0,01	
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,06	0,07	+ 0,01	
H4030 Droge heiden	0,06	0,07	+ 0,01	

Deurnsche Peel & Mariapeel

Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Verskil *	
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,07	0,08	+ 0,01	
L7120 Herstellende hoogvenen	0,07	0,08	+ 0,01	
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,07	0,08	+ 0,01	
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,06	0,07	+ 0,01	
Lg04 Zuur ven	0,06	0,07	+ 0,01	
Lg09 Droog struisgrasland	0,04	>0,05	+ 0,01	

Kempenland-West

Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil *	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06	0,07	+ 0,01	
ZGH91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	>0,05	0,06	+ 0,01	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,05	0,06	+ 0,01	
H4030 Droge heiden	0,05	0,06	+ 0,01	

Sarsven en De Banen

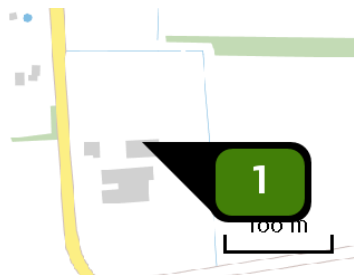
Habitattype	Hectare met hoogste verschil			Ontwikkelingsruimte beschikbaar?
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil *	
H3130 Zwakgebufferde vennen	>0,05	0,06	+ 0,01	
H3140hz Kranswierwateren, op hogere zandgronden	>0,05	0,06	+ 0,01	
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,04	>0,05	+ 0,01	
Lg03 Zwakgebufferde sloot	>0,05	0,06	+ 0,01	

 Ontwikkelingsruimte beschikbaar

 Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

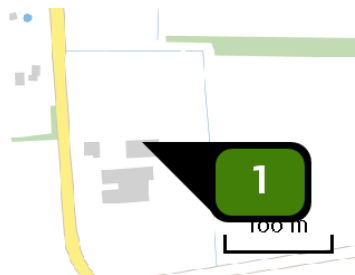
Emissie
(per bron)
feitelijk gebruik

Naam **stal 3**
 Locatie (X,Y) **160283, 367457**
 Uitstoothoogte **3,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 NH₃ **1.800,00 kg/j**

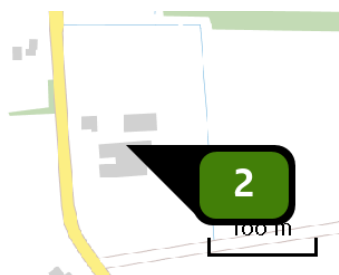
Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	D 3.2.1	gedeeltelijk roostervloer; gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking) (BWL 2001.23.V1)	400	NH ₃	4,500	1.800,00 kg/j

Emissie
(per bron)
beoogd

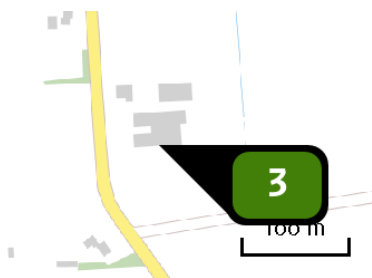
Naam **stal 3**
 Locatie (X,Y) **160283, 367457**
 Uitstoothoogte **3,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 NH3 **1.773,00 kg/j**

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	D 3.2.1	gedeeltelijk roostervloer; gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter (Varkens; vleesvarkens, opfokberen van circa 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van circa 25 kg tot eerste dekking) (BWL 2001.23.V1)	394	NH3	4,500	1.773,00 kg/j

Naam **Stal 2,4,5**
 Locatie (X,Y) **160270, 367431**
 Uitstoothoogte **3,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 NH3 **245,20 kg/j**

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	D 1.3.6	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (bij individuele en groepshuisvesting) (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen) (BWL 2004.01.V4)	100	NH3	1,300	130,00 kg/j
	D 1.3.1	smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantroostervloer en rioleringssysteem (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting) (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; guste en dragende zeugen) (Groen Label BB 95.02.027V1)	48	NH3	2,400	115,20 kg/j

Naam **Stal 1**
 Locatie (X,Y) **160268, 367402**
 Uitstoothoogte **3,5 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 NH₃ **133,60 kg/j**

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	D 1.1.8	gescheiden afvoer van mest en urine door middel van hellende mestband (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; biggenopfok (gespeende biggen)) (Groen Label BB 96.06.040V1)	480	NH ₃	0,230	110,40 kg/j
	D 1.2.16	waterkanaal in combinatie met een afgescheiden mestkanaal of mestbak (Varkens; fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg; kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)) (BWL 2004.07.V1)	8	NH ₃	2,900	23,20 kg/j

Disclaimer

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de projectinvoer en de aanvraag wordt getoetst door het bevoegd gezag. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2016L_20170907_447ff0b73d

Database versie 2016L_20170828_c3f058foof

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitleg>

Bijlage 4: Uitspraak van de Raad van State van 20 januari 2021

Uitspraak 201907146/1/R2

ECLI	ECLI:NL:RVS:2021:71
Datum uitspraak	20 januari 2021
Inhoudsindicatie	<p>Bij besluit van 27 juli 2018 heeft het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant het verzoek van BMF en Natuurmonumenten om intrekking van de op 19 december 2013 aan De Logt verleende vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, afgewezen. Deze zaak gaat over de afwijzing van een verzoek van BMF en Natuurmonumenten om de natuurvergunning voor de varkenshouderij van De Logt in te trekken. De rechtsvraag die de Afdeling in deze uitspraak moet beantwoorden is onder welke omstandigheden een natuurvergunning kan of moet worden ingetrokken en welke eisen aan de motivering van een beslissing op een verzoek om intrekking of wijziging van een natuurvergunning worden gesteld. Verder gaat de Afdeling in de uitspraak in op de betekenis van de wijziging van de vergunningplicht per 1 januari 2020 voor projecten die gebruik maken van intern salderen.</p>

Volledige tekst

201907146/1/R2.

Datum uitspraak: 20 januari 2021

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op de hoger beroepen van:

1. De Logt B.V., gevestigd te Boxtel,

2. Stichting Brabantse Milieufederatie, gevestigd te Tilburg en Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, gevestigd te 's-Graveland, (hierna: BMF en Natuurmonumenten),

appellanten,

tegen de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 19 augustus 2019 in zaak nr. 19/899 in het geding tussen:

BMF en Natuurmonumenten,

en

het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant (hierna: het college).

Procesverloop

Bij besluit van 27 juli 2018 heeft het college het verzoek van BMF en Natuurmonumenten om intrekking van de op 19 december 2013 aan De Logt verleende vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: natuurvergunning) voor de wijziging en uitbreiding van een varkenshouderij, afgewezen.

Bij besluit van 14 februari 2019 heeft het college het door BMF en Natuurmonumenten daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 19 augustus 2019 heeft de rechtbank het door BMF en Natuurmonumenten daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard en het besluit van 14 februari 2019 vernietigd voor zover hierin het bezwaar tegen de weigering van de intrekking van de natuurvergunning ongegrond is verklaard. Verder heeft de rechtbank de voorlopige voorziening getroffen inhoudende dat het gebruik van de natuurvergunning wordt verboden totdat verweerder opnieuw op het bezwaarschrift heeft beslist. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft De Logt hoger beroep ingesteld.

BMF en Natuurmonumenten hebben een schriftelijke uiteenzetting gegeven en incidenteel hoger beroep ingesteld.

Het college en De Logt hebben een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

De Logt en BMF en Natuurmonumenten hebben nadere stukken ingediend.

Het college en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben op verzoek van de Afdeling schriftelijke inlichtingen verstrekt.

De Afdeling heeft deze zaak samen met de zaken met de nummers 201907142/1/R2 en 201907144/1/R2 ter zitting behandeld op 6 juli 2020. Voor de behandeling van de zaak 201907146/1/R2 zijn verschenen De Logt, vertegenwoordigd door mr. J. van Groningen, advocaat te Middelharnis, bijgestaan door [gemachtigde A] en [gemachtigde B], BMF en Natuurmonumenten, vertegenwoordigd door ir. A.K.M. van Hoof, rechtsbijstandverlener te Wageningen, bijgestaan door [gemachtigde C], [gemachtigde D], [gemachtigde E] en [gemachtigde F], het college vertegenwoordigd door mr. H.J.M. Besselink, advocaat te Den Haag, bijgestaan door A. Speekenbrink en K. van Gijlswijk. Verder is de minister, vertegenwoordigd door mr. H.J.M. Besselink, advocaat te Den Haag, verschenen.

Overwegingen

Samenvatting

1. Deze zaak gaat over de afwijzing van een verzoek van BMF en Natuurmonumenten om de natuurvergunning voor de varkenshouderij van De Logt in te trekken. De rechtsvraag die de Afdeling in deze uitspraak moet beantwoorden is onder welke omstandigheden een natuurvergunning kan of moet worden ingetrokken en welke eisen aan de motivering van een beslissing op een verzoek om intrekking of wijziging van een natuurvergunning worden gesteld. Verder gaat de Afdeling in de uitspraak in op de betekenis van de wijziging van de vergunningplicht per 1 januari 2020 voor projecten die gebruik maken van intern salderen.

1.1. De uitleg van artikel 5.4, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) staat centraal in deze uitspraak. Daarin is bepaald dat een natuurvergunning wordt ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. In deze bepaling ligt naar het oordeel van de Afdeling besloten dat een grond voor intrekking of wijziging van een natuurvergunning aanwezig is als een verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden in een Natura 2000-gebied dreigt en de activiteit waarvoor de natuurvergunning is verleend effecten heeft op die natuurwaarden.

Als deze grond zich voordoet dan staat vast dat ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, passende maatregelen getroffen moeten worden om verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden te voorkomen. Daarmee staat echter nog niet vast dat de natuurvergunning als passende maatregel moet worden ingetrokken of gewijzigd. Het college heeft namelijk beoordelingsruimte bij de keuze van de te treffen nodige passende maatregelen. Dat betekent dat het college moet beoordelen of de intrekking of wijziging van de natuurvergunning als passende maatregel wordt ingezet, dan wel dat andere passende maatregelen (zullen) worden getroffen. Als de intrekking of wijziging van de natuurvergunning de enige te treffen passende maatregel is, dan moet de vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Kiest het college niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning dan moet het college in het besluit tot afwijzing van een verzoek daartoe inzichtelijk maken op welke wijze het invulling heeft gegeven aan de beoordelingsruimte die het heeft bij de keuze van de te treffen passende maatregelen. Het college kan dat naar het oordeel van de Afdeling doen door uit te leggen welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en wanneer verwacht wordt dat deze effectief zijn.

1.2. Voor activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op natuurwaarden die door een overbelasting van stikstof dreigen te verslechteren betekent het voorgaande naar het oordeel van de Afdeling het volgende. Het college kan, als het niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning kiest, niet volstaan met de enkele constatering dat andere passende maatregelen kunnen, zullen of al worden getroffen. Het college dient inzichtelijk te maken met welke maatregelen uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Als er een pakket van maatregelen of een programma in uitvoering is dat gericht is op de daling van stikstofdepositie dan kan het college daar naar verwijzen. Is er geen zicht op de uitvoering van andere stikstofreducerende maatregelen binnen afzienbare termijn, dan komt de intrekking of wijziging van de natuurvergunning, al dan niet in samenhang met de intrekking of wijziging van één of meer andere natuurvergunningen, nadrukkelijk in beeld, met name als die intrekking(en) of wijziging(en) wel binnen afzienbare termijn tot relevante verbetering kan of kunnen leiden.

1.3. De Afdeling stelt in deze zaak vast dat de grond voor intrekking of wijziging van een natuurvergunning als bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb aanwezig is. Het besluit

tot afwijzing van het verzoek om intrekking van de natuurvergunning is gebrekkig gemotiveerd, omdat het college niet inzichtelijk heeft gemaakt welke andere passende maatregelen getroffen zullen worden. De rechtbank is terecht tot dat oordeel gekomen en heeft het besluit tot afwijzing van het verzoek terecht vernietigd.

De Afdeling ziet in deze zaak aanleiding de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand te laten. Daarvoor is van belang dat de natuurvergunning waarvan de intrekking wordt verzocht is verleend op basis van intern salderen. De natuurvergunning is een zogenoemde verslechteringsvergunning, die vereist was voor activiteiten die geen significante gevolgen konden hebben voor een Natura 2000-gebied. De vergunningplicht voor dergelijke activiteiten is per 1 januari 2020 vervallen. Omdat met de intrekking van de vergunning voor een activiteit die niet vergunningplichtig is niet kan worden bewerkstelligd dat de activiteit niet alsnog wordt gerealiseerd, kan de intrekking van deze vergunning niet als passende maatregel worden ingezet en zou het college bij een nieuw te nemen besluit het verzoek alsnog moeten afwijzen. De Afdeling laat daarom de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand. Daarmee is de procedure over de intrekking van deze natuurvergunning tot een einde gekomen.

Overzicht verschillende procedures

2. De Logt is sinds 2008 eigenaar van het perceel met agrarische opstallen aan de Logtsebaan 2 in Oirschot. Op deze locatie is sinds jaar en dag een veehouderij aanwezig. De Logt heeft het voornemen op deze locatie een varkenshouderij op te richten. Zij heeft daarvoor een omgevingsvergunning bouwen, een revisievergunning (milieu) en een natuurvergunning aangevraagd. Deze aanvragen hebben betrekking op het houden van 19.008 gespeende biggen (opfok).

2.1. Op 13 juli 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders van Oirschot (hierna: Oirschot) een reguliere bouwvergunning eerste fase verleend voor het bouwen van biggenstallen met voederkeuken en toebehoren. Verder heeft Oirschot bij besluit van 13 november 2012 een reguliere bouwvergunning tweede fase verleend. Deze bouwvergunningen zijn onherroepelijk geworden na de uitspraak van de Afdeling van 19 september 2012 ([ECLI:NL:RVS:2012:BX7720](#)).

2.2. Op 3 juli 2012 is door Oirschot een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend voor een varkenshouderij met 19.008 gespeende biggen.

2.3. De natuurvergunning is bij besluit van 19 december 2013 verleend door het college.

2.4. BMF en Natuurmonumenten hebben verzocht om intrekking van de omgevingsvergunning voor bouwen en milieu (de revisievergunning) en om intrekking van de natuurvergunning.

2.5. Oirschot heeft de omgevingsvergunning bouwen en de revisievergunning bij besluit van 19 december 2017 ingetrokken. Op het beroep van De Logt heeft de rechtbank een tussenuitspraak gedaan. Tegen het herstelbesluit waarbij het verzoek alsnog werd afgewezen en het besluit tot intrekking werd ingetrokken is onder meer door BMF en Natuurmonumenten beroep bij de rechtbank ingesteld. De rechtbank heeft bij uitspraak van 19 augustus 2019 het beroep van De Logt tegen het besluit tot intrekking en het beroep van BMF en Natuurmonumenten tegen het herstelbesluit gegrond verklaard. Het hoger beroep van De Logt wordt behandeld in de zaak [201907142/1/R2](#).

2.6. Het college heeft het verzoek om intrekking van de natuurvergunning bij besluit van 27 juli 2018 afgewezen. Dat besluit is bij de beslissing op bezwaar van 14 februari 2019

gehandhaafd. De rechtbank heeft het beroep van BMF en Natuurmonumenten bij uitspraak van 19 augustus 2019 gegrond verklaard. De hoger beroepen van De Logt en BMF en Natuurmonumenten worden in deze uitspraak behandeld.

2.7. Aan De Logt is verder door Oirschot op 30 mei 2018 een omgevingsvergunning voor de activiteiten milieu en natuur verleend voor het wijzigen van het aantal dieren naar 15.168 gespeende biggen en 870 vleesvarkens en het wijzigen van het stalsysteem (ander type luchtwasser). Het college heeft voor de verlening van de omgevingsvergunning natuur een verklaring van geen bedenkingen verleend. Het beroep van BMF en Natuurmonumenten is door de rechtbank bij uitspraak van 19 augustus 2019 gegrond verklaard. De hoger beroepen van De Logt en BMF en Natuurmonumenten worden behandeld in de zaak 201907144/1/R2.

De procedure over de intrekking van de natuurvergunning

3. Het verzoek van BMF en Natuurmonumenten heeft betrekking op de natuurvergunning die op 19 december 2013 door het college aan De Logt is verleend voor het wijzigen/veranderen van een varkenshouderij aan de Logtsebaan 2 in Oirschot. Dit bedrijf ligt op ongeveer 646 meter van het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen. De natuurvergunning is in 2013 verleend omdat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die veroorzaakt kan worden door de aangevraagde bedrijfssituatie niet toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie.

3.1. BMF en Natuurmonumenten hebben het college verzocht de natuurvergunning, waarvan nog geen gebruik is gemaakt, in te trekken. Het alsnog in werking brengen van de varkenshouderij zal, omdat op het bedrijf al jaren geen agrarische bedrijfsactiviteiten meer plaatsvinden, feitelijk leiden tot een forse toename van depositie op het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen, terwijl dat nu al overbelast is. De intrekking van de vergunning is onder die omstandigheden een passende maatregel die nodig is om het risico van een (dreigende) verdere achteruitgang van natuurwaarden in dat Natura 2000-gebied te voorkomen. Op het college rust volgens BMF en Natuurmonumenten, gelet op artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb, de plicht om de vergunning in te trekken.

Verder bestaat volgens BMF en Natuurmonumenten aanleiding de natuurvergunning in te trekken op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb, omdat aan de verlening een onvolledige beoordeling van de gevolgen van stikstofdepositie ten grondslag ligt, onder meer omdat de referentiesituatie niet juist is vastgesteld en de depositie door verkeersbewegingen niet zijn beoordeeld. Bovendien zal de depositie van de stalemissies in de aangevraagde situatie hoger zijn dan waarvan ten tijde van de verlening van de natuurvergunning werd uitgegaan, omdat de voorgenomen luchtwassers een minder reducerend vermogen hebben. Volgens hen is de vergunning destijds ten onrechte verleend zonder voorafgaande passende beoordeling.

3.2. Het college heeft het verzoek om intrekking afgewezen en de bezwaren daartegen ongegrond verklaard. Het college stelt dat bij de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb voorop staat dat de natuurvergunning onherroepelijk is en dat uit oogpunt van rechtszekerheid de vergunde rechten dienen te worden gerespecteerd. Dit lijdt volgens het college, in het licht van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb, slechts uitzondering indien de vergunde activiteiten in strijd met artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn nadien toch een verslechtering of verstoring blijken mee te brengen, die significant zou kunnen zijn. Dat is in dit geval niet aan de orde. Het college wijst op de gebiedsanalyse en de gebiedsrapportage die voor het Natura 2000-gebied zijn gemaakt voor het PAS. Daarin staat dat de benutting van een bepaalde depositieruimte, gegeven de staat van instandhouding van de habitattypen en

rekening houdend met de autonome daling van stikstofdepositie en het uitvoeren van herstelmaatregelen, niet zal leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen. Omdat in de beoordeelde depositieruimte rekening is gehouden met onbenutte ruimte in bestaande natuurvergunningen, stelt het college dat het aan de gebiedsanalyse de zekerheid kan ontlenen dat de depositie die kan ontstaan als De Logt alsnog gebruik gaat maken van zijn natuurvergunning niet zal leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen. Verder bestaat volgens het college geen aanleiding de natuurvergunning in te trekken op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb, omdat de vergunning destijds terecht zonder passende beoordeling is verleend. Deze conclusie geldt volgens het college ook als wordt meegegaan met het standpunt van BMF en Natuurmonumenten dat delen van de vergunningen waaraan de referentiesituatie is ontleend zijn vervallen en dat geen rekening is gehouden met deposities door verkeer. De stalemissies zijn volgens het college terecht op basis van de emissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij berekend.

3.3. De rechtbank heeft het beroep van BMF en Natuurmonumenten gegrond verklaard en het besluit van 14 februari 2019 vernietigd voor zover hierin het bezwaar tegen de weigering van de intrekking van de natuurvergunning ongegrond is verklaard. Het college heeft het verzoek om intrekking van de natuurvergunning naar het oordeel van de rechtbank niet op de juiste wijze beoordeeld. De rechtbank leidt uit artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb af dat het college een natuurvergunning moet intrekken als de vergunde activiteit significante gevolgen kan hebben voor de natuurwaarden waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Er is in dat geval geen ruimte voor een afweging tussen het natuurbelang en de belangen van de vergunninghouder. Het college heeft echter wel enige beoordelingsruimte, omdat het mag kiezen welke maatregelen worden getroffen, zolang gewaarborgd is dat geen verslechtering of verstoring plaatsvindt. De rechtbank leidt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, waaronder het arrest van 14 januari 2016, *Grüne Liga*, ECLI:EU:C:2016:10, af dat het college het verzoek om intrekking van de natuurvergunning had moeten beoordelen aan de hand van de volgende vragen:

- Heeft bij de verlening van de natuurvergunning een passende beoordeling als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn plaatsgevonden?
- Is in het Natura 2000-gebied een proces van verslechtering of verstoring gaande met significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen en leidt de uitvoering van het project zelf tot een verdere verslechtering of verstoring met significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen?
- Kunnen deze verslechtingen/of verstoringen worden voorkomen door andere passende maatregelen, ondanks de uitvoering van het project?
- Als de laatste vraag negatief moet worden beantwoord, dan zal verweerder zonder uitstel moeten overgaan tot intrekking van de natuurvergunning, tenzij uit een nieuwe passende beoordeling blijkt dat uitvoering van het project al dan niet met toepassing van artikel 6, vierde lid, van de Habitatrictlijn toch mogelijk is.

Bij de beantwoording van deze vragen moet, zo overwoog de rechtbank, rekening worden gehouden met de mate waarin de activiteit waarvoor vergunning is verleend is uitgevoerd of is gestart en het tijdstip waarop de vergunning is verleend.

3.4. Na de bespreking van deze vragen concludeert de rechtbank dat:

- de beoordeling van de gevolgen van de stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000gebied in de natuurvergunning niet voldoet aan de eisen van artikel 6, derde lid, van de

Habitatrichtlijn.

- de uitvoering van het project kan leiden tot significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen.

- het college niet voldoende heeft onderbouwd dat deze gevolgen kunnen worden opgevangen door andere passende maatregelen.

Onder deze omstandigheden is de rechtbank van oordeel dat het college in het bestreden besluit met een individuele passende beoordeling had moeten aantonen dat uitvoering van het project toch mogelijk is. De PAS-gebiedsanalyse kan niet als passende beoordeling dienen. Het college heeft het verzoek om intrekking van de natuurvergunning op basis van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb verkeerd beoordeeld. Het bestreden besluit is onvoldoende gemotiveerd.

3.5. Over de afwijzing van het verzoek om intrekking van de vergunning op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb heeft de rechtbank overwogen dat dit een bevoegdheid betreft, waarbij het college een belangenafweging moet maken. De rechtbank is van oordeel dat het college zich op het standpunt kon stellen dat uit de gegevens die ten tijde van het bestreden besluit voorhanden waren, niet kon worden gezegd dat de emissiefactoren voor combiluchtwassers niet kloppen.

De rechtbank overweegt verder dat het college onvoldoende in kaart heeft gebracht of bij de vergunningverlening van de juiste stikstofemissies is uitgegaan. Het gaat daarbij om de emissie in de referentiesituatie en de emissies van transportbewegingen. Dit heeft tot gevolg dat de belangenafweging berust op een onvoldoende onderbouwing.

3.6. De Logt voert in hoger beroep in de kern aan dat de rechtbank een onjuiste toepassing heeft gegeven aan artikel 5.4 van de Wnb en artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. De rechtbank heeft miskend dat de natuurvergunning onherroepelijk is en dat zij daaraan rechten kan ontnemen. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie kan volgens De Logt worden afgeleid dat artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn alleen dwingt tot een herbeoordeling van een eerdere toestemming en de intrekking daarvan als dat de enige passende maatregel is die kan worden getroffen. Die situatie doet zich hier niet voor omdat er verschillende passende maatregelen in het Natura 2000-gebied kunnen worden getroffen en ook zijn getroffen. Over de toepassing van artikel 5.4, eerste lid, stelt De Logt dat de rechtbank ten onrechte concludeert dat het college niet goed in kaart heeft gebracht of in de natuurvergunning is uitgegaan van de juiste stikstofemissies.

3.7. BMF en Natuurmonumenten stellen in de kern dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de stalemissies, gelet op de huidige inzichten over het emissiereducerend vermogen van combiluchtwassers, bij de verlening van de vergunning op de juiste wijze in kaart zijn gebracht. Verder heeft de rechtbank bij het bepalen van de referentiesituatie miskend dat de milieuvergunning uit 2001 gedeeltelijk is vervallen.

Goede procesorde

4. BMF en Natuurmonumenten betogen dat het door De Logt bij brief van 15 juni 2020 overgelegde advies van R&S wegens strijd met een goede procesorde buiten beschouwing moet worden gelaten.

4.1. Ook na afloop van de beroepstermijn en, als die termijn is gegeven, na afloop van de termijn als bedoeld in artikel 6:6 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), kunnen, gelet op artikel 8:58 van de Awb, nieuwe argumenten worden aangevoerd en stukken, ter

motivering van een eerdere beroepsgrond, worden ingediend, tenzij dat in strijd is met een goede procesorde. Dat is het geval als die argumenten, gegevens of stukken verwijtbaar zo laat worden ingediend dat de andere partijen worden belemmerd om daarop voldoende te reageren of de goede voortgang van de procedure daardoor op andere wijze wordt belemmerd. Dat is in dit geval aan de orde. De Logt heeft het advies van R&S in alle drie de zaken die op de zitting van 6 juli 2020 behandeld werden overgelegd. Het advies van R&S 'Aanpassing ivm wijziging Wet natuurbescherming, toelichting geluid Stillegebied', gedateerd 27 mei 2020, beslaat inclusief de bijlagen 306 pagina's. Het advies strekt ertoe dat, uitgaande van de nu geldende toetsingskaders, met een aangepaste veebezetting en het treffen van akoestische maatregelen een natuurvergunning en omgevingsvergunning voor de activiteit milieu zou kunnen worden verkregen. Het advies en de daarbij gevoegde stikstofberekeningen en het akoestisch onderzoek hebben betrekking op een andere bedrijfssituatie en een ander project dan in deze procedure of in één van de andere procedures aan de orde is. De Logt heeft niet gemotiveerd waarom het stuk niet eerder kon worden overgelegd. Het stuk is bovendien overgelegd zonder dat daarbij is aangegeven welke onderdelen van het advies en de daarbij gevoegde onderzoeken relevant zijn voor welke zaak en met welk oogmerk het advies en de onderzoeken in de zaken worden overgelegd. Door het late moment en de wijze van indienen waren BMF en Natuurmonumenten, mede gelet op de omvang en de technische inhoud van het advies en de bijlagen niet in staat uiterlijk ter zitting daarop adequaat te reageren. De Afdeling zal het advies van R&S wegens strijd met een goede procesorde niet in de beoordeling van de beroepen betrekken.

Wettelijk kader

5. Artikel 5.4, van de Wet natuurbescherming luidt - voor zover hier van belang - :

1. Een bij of krachtens deze wet verleende vergunning of ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd indien:

a. de houder van een vergunning, onderscheidenlijk ontheffing in strijd handelt met de hem verleende vergunning, onderscheidenlijk ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften of beperkingen;

b. de gegevens op grond waarvan de vergunning, onderscheidenlijk ontheffing is verleend zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;

c. de vergunning, onderscheidenlijk ontheffing in strijd met wettelijke voorschriften is verleend, of

d. de omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning, onderscheidenlijk ontheffing is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat deze niet, niet zonder beperkingen of voorwaarden, of onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend, indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning, onderscheidenlijk ontheffing is verleend zouden hebben bestaan.

2. Een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, wordt in elk geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

5.1. Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn luidt: De Lid-Staten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet

op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.
Betekenis artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Wnb

6. Zoals uit 3.1-3.6 volgt, en ter zitting ook is bevestigd, verschillen De Logt, BMF en Natuurmonumenten en het college van mening over de betekenis van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb en de uitleg die de rechtbank daaraan heeft gegeven. De Afdeling staat daarom eerst stil bij de uitleg van artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, en artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb en de relatie tussen deze leden.

6.1. Op grond van artikel 5.4, eerste lid, kan een vergunning worden ingetrokken of gewijzigd als (c) de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend, of (d) de omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat deze niet, niet zonder beperkingen of voorwaarden, of onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend, indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning is verleend zouden hebben bestaan.

Een natuurvergunning wordt op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb in elk geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn.

Uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn volgt dat passende maatregelen moeten worden getroffen om verslechtingen en verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de soorten en habitattypen waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen te voorkomen.

6.2. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, van de Wnb (Kamerstukken II 2011/12 33 348, nr. 3, blz. 282-283 en 118 en 100) kan worden afgeleid dat met die onderdelen van artikel 5.4 beoogd wordt uitvoering te kunnen geven aan de verplichtingen die volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn voortvloeien ten aanzien van activiteiten waarvoor een vergunning is verleend. Daarbij wordt onder meer verwezen naar de arresten van 7 september 2004, Kokkelvisserij, ECLI:EU:C:2004:482, punt 37, en van 20 september 2007, Commissie/Italië, ECLI:EU:C:2007:532, punt 94.

6.3. De Afdeling overweegt dat uit het Kokkelvisserijarrest volgt dat passende maatregelen moeten worden getroffen als de gevolgen van een plan of project bij de toestemmingverlening (lees: de natuurtoestemming) goed zijn beoordeeld, maar naderhand toch een verslechtering of verstoring blijkt mee te brengen. Uit het arrest Commissie/Italië kan worden afgeleid dat passende maatregelen moeten worden getroffen als de beoordeling van de gevolgen van het plan of project bij de toestemmingverlening (lees: natuurvergunning) gebrekkig is geweest en het plan of project heeft geleid of dreigt te leiden tot een verslechtering of verstoring met significante gevolgen. Deze rechtspraak is in het arrest van het Hof van Justitie van 14 januari 2016, Grüne Liga, ECLI:EU:C:2016:10, ook van toepassing geacht op toestemmingen die verleend zijn voordat de Habitatrictlijn van toepassing werd voor een Natura 2000-gebied.

6.4. Over de verhouding tussen het eerste en tweede lid van artikel 5.4 van de Wnb vermeldt de geschiedenis van de totstandkoming van de bepaling (Kamerstukken II 2011/12, 33 348, nr. 3, blz. 282-283) dat het intrekken of wijzigen van een vergunning in beginsel een facultatieve bevoegdheid betreft, waardoor het bevoegd gezag in de gelegenheid wordt gesteld om te beoordelen of de intrekking of wijziging in een bepaald geval al dan niet de juiste maatregel is. Wanneer wijziging of intrekking van een vergunning voor een project met

significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied nodig is om verslechtingen of significante verstoringen te voorkomen, dan is het bevoegd gezag gebonden dit te doen. Het voorgestelde tweede lid regelt dit, aldus de memorie van toelichting.

6.5. De Afdeling overweegt dat uit artikel 5.4, eerste lid, volgt dat het college bevoegd is een natuurvergunning in te trekken als één van de daar genoemde omstandigheden zich voordoet. Het gebruik van die discretionaire bevoegdheid dient te geschieden na afweging van de betrokken belangen. Tot die belangen behoort in het licht van de formele rechtskracht van het besluit tot vergunningverlening mede het belang van de rechtszekerheid voor de vergunninghouder. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 24 april 2013 ([ECLI:NL:RVS:2013:BZ8407](#)).

Uit de woorden 'in elk geval' in artikel 5.4, tweede lid, en de hiervoor beschreven geschiedenis van de totstandkoming van artikel 5.4 leidt de Afdeling af dat het eerste en tweede lid van artikel 5.4 in samenhang moeten worden gelezen. Als de c- of d-grond uit het eerste lid van toepassing is én uit de herbeoordeling van de vergunde activiteit volgt dat deze, anders dan ten tijde van de vergunningverlening werd verondersteld, leidt tot een (dreigende) verslechting of significante verstoring van natuurwaarden, dan is ook artikel 5.4, tweede lid, van belang. Het college kan dan niet volstaan met een afweging van de belangen, maar moet tevens beoordelen of de intrekking of wijziging van de vergunning nodig is om verslechtingen of significante verstoringen te voorkomen. Het college komt dan toe aan een beoordeling op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb.

6.6. Uit de woorden 'in elk geval' in artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb leidt de Afdeling verder af dat de toepassing daarvan niet is beperkt tot die gevallen waarin de gronden uit het eerste lid zich voordoen en uit de herbeoordeling van de vergunde activiteit volgt dat anders dan ten tijde van de vergunningverlening werd verondersteld, de vergunde activiteit leidt tot (een dreigende) verslechting of significante verstoring van de natuurwaarden. Artikel 5.4, tweede lid, bevat een zelfstandige grond voor intrekking of wijziging van de natuurvergunning, namelijk de dreigende verslechting of verstoring met significante gevolgen van een soort of habitatype waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen. Als de intrekking of wijziging van een natuurvergunning kan bijdragen aan het voorkomen van de dreigende achteruitgang van de natuurwaarden, dan kan dat een passende maatregel zijn. De Afdeling is dan ook van oordeel dat in deze bepaling besloten ligt dat een grond voor intrekking of wijziging van een natuurvergunning aanwezig is als sprake is van een - dreigende - verslechting of verstoring met significante gevolgen van een habitatype of soort waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen en de activiteit waarvoor de natuurvergunning is verleend effecten heeft op die natuurwaarden.

Wanneer is de intrekking of wijziging nodig ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn?

7. Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn verplicht tot het treffen van passende (preventieve) maatregelen die nodig zijn om verslechtingen en verstoringen die significante effecten kunnen hebben op de soorten en habitatypes waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen te voorkomen (vergelijk HvJ EU 14 januari 2016, *Grüne Liga*, [ECLI:EU:C:2016:10](#)). Volgens het Hof beschikken de lidstaten bij het nemen van passende maatregelen over een beoordelingsmarge, mits gewaarborgd is dat er geen verslechting of verstoring plaatsvindt. Het is met andere woorden aan de lidstaten ter beoordeling welke maatregelen worden getroffen, maar deze maatregelen moeten worden uitgevoerd als verslechtingen of verstoringen met significante gevolgen dreigen.

7.1. Omdat het college beoordelingsruimte heeft bij de keuze van de passende maatregelen die nodig zijn om verslechtingen en verstoringen met significante gevolgen voor natuurwaarden te voorkomen, zal het als die omstandigheden zich voordoen, moeten beslissen of de intrekking of wijziging van de natuurvergunning als passende maatregel wordt ingezet, dan wel dat andere passende maatregelen (zullen) worden getroffen. Als de intrekking of wijziging van de natuurvergunning de enige passende maatregel is om de dreigende achteruitgang van natuurwaarden te voorkomen, dan moet het college de natuurvergunning intrekken of wijzigen. Uit artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb kan echter, anders dan De Logt veronderstelt, niet worden afgeleid dat het college alleen tot intrekking of wijziging van een vergunning overgaat als dat de enige passende maatregel is om de dreigende achteruitgang van natuurwaarden te voorkomen. Ook als andere passende maatregelen getroffen kunnen worden, kan het college binnen de beoordelingsruimte die het heeft kiezen voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning. Zo kan de intrekking of wijziging van de natuurvergunning bijvoorbeeld onderdeel zijn van generiek beleid of een pakket van passende maatregelen dat gericht is op het voorkomen van een (dreigende) verslechting of significante verstoring van natuurwaarden die veroorzaakt wordt door de cumulatieve gevolgen van (veel) verschillende activiteiten (bronnen), zoals bij stikstofdepositie. Ook in dat geval is, als gekozen is voor de intrekking of wijziging van een natuurvergunning, sprake van een passende maatregel die nodig is als bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb.

7.2. Het college zal in het besluit op een verzoek om intrekking of wijziging van de natuurvergunning inzichtelijk dienen te maken op welke wijze het invulling heeft gegeven aan de beoordelingsruimte die het heeft bij de keuze van de te treffen passende maatregelen. Als het college de intrekking of wijziging van de natuurvergunning niet als passende maatregel wil inzetten terwijl dat wel zou kunnen, dan dient het college inzichtelijk te maken dat de intrekking of wijziging niet de enige passende maatregel is en als dat zo is, waarom de intrekking of wijziging van de natuurvergunning geen onderdeel hoeft uit te maken van de maatregelen of het pakket van maatregelen dat wel wordt getroffen. Het college kan dat doen door uit te leggen welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en wanneer verwacht wordt dat deze effectief zijn.

7.3. Ziet de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, op een natuurvergunning voor een activiteit die stikstofdepositie veroorzaakt op (zwaar) overbelaste natuurwaarden die onder druk staan en dreigen te verslechteren, dan is het volgende van belang. De te hoge stikstofbelasting in Natura 2000-gebieden wordt veroorzaakt door de cumulatieve effecten van (veel) verschillende activiteiten afkomstig van verschillende bronnen. Daar waar de hoge stikstofbelasting leidt tot verslechting van natuurwaarden zijn passende maatregelen nodig die onder meer gericht zijn op de daling van de stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied. De intrekking of wijziging van natuurvergunningen voor activiteiten die bijdragen aan die verslechting is een passende maatregel, maar zal in de regel niet de enige mogelijke passende maatregel zijn ter beperking van de stikstofdepositie. Het college kan, als het niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning kiest terwijl dat wel zou kunnen, niet volstaan met de enkele constatering dat andere passende maatregelen kunnen, zullen of al worden getroffen. Het college dient inzichtelijk te maken met welke maatregelen uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Als er een pakket van maatregelen of een programma in uitvoering is dat gericht is op de daling van stikstofdepositie en dat zo nodig vergezeld gaat van monitoring van de uitvoering en effecten en dat voorziet in bijsturing of aanvulling indien nodig, dan kan

het college daar naar verwijzen. Vergelijk 28.2 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 ([ECLI:NL:RVS:2019:1603](#)). Is er geen zicht op de uitvoering van andere stikstofreducerende maatregelen binnen afzienbare termijn, dan komt de intrekking of wijziging van de natuurvergunning, al dan niet in samenhang met de intrekking of wijziging van één of meer andere natuurvergunningen, nadrukkelijk in beeld, met name als die intrekking(en) of wijziging(en) wel binnen afzienbare termijn tot relevante verbetering kan of kunnen leiden.

Algemene beroepsgronden tegen het door de rechtbank geschetste beoordelingskader

8. De Logt betoogt dat de rechtbank een onjuiste toepassing heeft gegeven aan artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb en artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Het beoordelingskader dat de rechtbank in de aangevallen uitspraak heeft uiteengezet kan volgens De Logt niet uit die bepalingen en de rechtspraak van het Hof van Justitie worden afgeleid. Die bepalingen en rechtspraak dwingen volgens De Logt niet tot een herbeoordeling van de rechtmatigheid van eerdere toestemmingen. De Logt betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college bij de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, niet uitsluitend had dienen te bezien of omstandigheden van na de vergunningverlening zouden kunnen noodzaken tot intrekking van de vergunning, maar tevens had dienen te bezien of de vergunning destijds rechtmatig is verleend en of de vergunde activiteit leidt tot significante gevolgen voor de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied.

Een herbeoordeling van de gevolgen van een project en de intrekking of wijziging van een natuurvergunning is volgens De Logt alleen noodzakelijk als bedoeld in artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb wanneer dat de enige passende maatregel is. Dat is hier niet aan de orde omdat er verschillende passende maatregelen denkbaar zijn en ook zijn getroffen. Ook het rechtszekerheidsbeginsel, dat volgens De Logt uitgangspunt voor de toepassing van het tweede lid is, brengt mee dat intrekking of wijziging van een natuurvergunning alleen aan de orde is wanneer dat de enige passende maatregel is. De natuurvergunning is immers onherroepelijk en de vergunninghouder kan daar rechten aan ontleen waaraan uit oogpunt van rechtszekerheid niet kan worden getornd. De Logt betwist voorts dat er bij de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb geen ruimte is voor een afweging van de natuurbelangen en de belangen van de vergunninghouder. Aan het belang van de rechtszekerheid van de vergunninghouder had in dit geval een doorslaggevend gewicht toegekend dienen te worden.

8.1. Uit 6-6.6 volgt dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het college een te beperkte toepassing heeft gegeven aan artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. Het college heeft voor de beoordeling op grond van het tweede lid uitsluitend relevant geacht of omstandigheden van na de vergunningverlening zouden kunnen noodzaken tot intrekking of wijziging van de vergunning. Zoals uit 6.5 volgt en ook besloten ligt in de uitspraak van de rechtbank, komt het college ook toe aan een beoordeling op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb als de natuurvergunning destijds niet in overeenstemming met artikel 19d-19g van de Nbw 1998 is verleend en de vergunde activiteit heeft geleid of dreigt te leiden tot verslechtering of verstoring met significante gevolgen voor natuurwaarden. Die (her)beoordeling van de rechtmatigheid van de eerder verleende vergunning ligt immers besloten in artikel 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb, waarin staat dat een vergunning kan worden ingetrokken indien de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend.

De Afdeling volgt De Logt niet in haar standpunt dat de intrekking van een natuurvergunning op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb alleen nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn als dat de enige passende maatregel is, omdat de

intrekking of wijziging alleen dan noodzakelijk is. In de woorden 'indien dat nodig is' ligt naar het oordeel van de Afdeling besloten dat het college beoordelingsruimte heeft bij de keuze van de in te zetten passende maatregelen. In die woorden ligt niet besloten dat in het geval andere passende maatregelen mogelijk zijn, het college niet voor de intrekking van de natuurvergunning kan kiezen. Ook uit de rechtspraak van het Hof van Justitie kan, anders dan De Logt stelt, niet worden afgeleid dat de beoordelingsruimte van het college is begrensd in de zin dat de intrekking of wijziging van de natuurvergunning alleen passend is als dat de enige passende maatregel is. Het beroep dat De Logt doet op punt 46 van het arrest van 14 januari 2016, Grüne Liga, ECLI:EU:C:2016:10, slaagt niet. Die overweging heeft betrekking op de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn voor plannen en projecten waarvoor toestemming is verleend voordat artikel 6 van de Habitatrichtlijn van toepassing was en na dat moment worden uitgevoerd. Artikel 5.4 van de Wnb heeft geen betrekking op die situatie omdat de natuurvergunningen, die op grond van die bepaling ingetrokken kunnen worden, zijn verleend nadat artikel 6 van de Habitatrichtlijn van toepassing werd voor de betrokken Natura 2000-gebieden. Dat geldt ook voor de natuurvergunning die in 2013 aan De Logt is verleend.

Het betoog van De Logt dat de rechtszekerheid van de vergunninghouder eraan in de weg staat dat voor de intrekking van de natuurvergunning wordt gekozen als ook voor andere passende maatregelen kan worden gekozen, slaagt niet. De rechtszekerheid van de vergunninghouder kan bij de keuze van de te treffen maatregelen wel een rol spelen, maar begrenst de invulling van de beoordelingsruimte die het college heeft niet op de wijze zoals De Logt stelt.

Verder heeft de rechtbank, anders dan De Logt stelt, terecht overwogen dat bij de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, geen ruimte is voor een belangenafweging. Dit is uiteengezet in 6.5. Bij de toepassing van het eerste lid is ruimte voor een belangenafweging, bij de toepassing van het tweede lid niet. Wel heeft, zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, het college bij de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, beoordelingsruimte bij de keuze van de maatregelen die passend zijn om verslechtingen of verstoringen met significante gevolgen voor de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied te voorkomen.

Het betoog van De Logt dat de rechtbank heeft miskend dat haar vergunning in rechte onaantastbaar is en dat daar gelet op 32.7 van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1603) over het PAS niet aan kan worden getornd, zodat geen toepassing kan worden gegeven aan artikel 5.4 van de Wnb, slaagt niet. In 32.7 van de hiervoor genoemde uitspraak is vermeld dat de PAS-uitspraak vergunningen niet ongeldig maakt die met het PAS-regime zijn verleend en die in rechte onaantastbaar zijn. Daarmee is bedoeld dat iemand die met toepassing van het PAS-beoordelingskader een vergunning heeft gekregen waartegen geen beroep meer mogelijk of aanhangig is, na de PAS-uitspraak nog steeds een vergunning heeft voor die activiteit. Dat laat de mogelijkheid van intrekking of wijziging van zo'n vergunning, ongeacht of die met of zonder het PAS-regime is verleend, met toepassing van artikel 5.4 van de Wnb onverlet.

8.2. De Afdeling zal hierna eerst ingaan op de vraag of de gronden voor intrekking of wijziging van een natuurvergunning als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, zich voordoen.

Is de natuurvergunning destijds verleend in strijd met wettelijke voorschriften? (art. 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb)

9. De Logt betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de beoordeling van de gevolgen van het project bij de vergunningverlening gebrekkig is geweest. Zij betoogt dat

de rechtbank er ten onrechte vanuit gaat dat de vergunde activiteit significante gevolgen kan hebben en daarom passend beoordeeld moet worden. Omdat de vergunde activiteit leidt tot een afname van emissie en depositie ten opzichte van de vergunde situatie in de referentiesituatie, kan op grond van objectieve gegevens worden uitgesloten dat het project significante gevolgen heeft. De natuurvergunning kon volgens De Logt dan ook zonder passende beoordeling worden verleend omdat die niet was vereist. De Logt stelt verder dat de rechtbank heeft miskend dat het college bij de vergunningverlening heeft onderkend dat artikel 19kd van de Nbw 1998 niet onverkort kon worden toegepast.

Tot slot stelt De Logt dat in het geval de gevolgen van de vervoersbewegingen niet bij de vergunningverlening zijn betrokken deze ook niet zijn vergund en dat de intrekking van de vergunning daar geen invloed op kan hebben.

9.1. BMF en Natuurmonumenten stellen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat bij de verlening van de vergunning voor de berekening van de stalemissies kon worden uitgegaan van de emissiefactoren uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij. Volgens hen moet rekening worden gehouden met een hogere emissie van het aangevraagde project, omdat het emissiereducerend vermogen van de combiluchtwassers die gebruikt zullen worden minder groot is dan waarvan die emissiefactoren uitgegaan.

Verder stellen BMF en Natuurmonumenten dat ook als ervan moet worden uitgegaan dat het vergunde project leidt tot een afname van stikstofdepositie, er sprake is van een project dat significante gevolgen kan hebben en dat niet overeenkomstig artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn passend is beoordeeld. Zij wijzen erop dat in de aanvraag wordt uitgegaan van de inzet van een mitigerende maatregel, namelijk het gebruik van combiluchtwassers. Die maatregel had volgens hen niet bij de beoordeling van de emissie mogen worden betrokken omdat de verwachte voordelen daarvan ten tijde van de vergunningverlening niet vaststonden vanwege de onzekerheden over het emissiereducerend vermogen.

9.2. De rechtbank heeft overwogen dat de natuurvergunning is verleend zonder dat daarvoor een passende beoordeling in overeenstemming met artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn is uitgevoerd. Aan de verlening van de natuurvergunning ligt volgens de rechtbank een gebrekkige beoordeling van de stikstofdepositie ten grondslag ligt, omdat:

(a) de milieuvergunning van 8 mei 2001 nadien gedeeltelijk is vervallen en daarmee geen rekening is gehouden bij het bepalen van de emissie in de referentiesituatie;

(b) de vergunning is verleend met toepassing van artikel 19kd van de Nbw 1998, terwijl uit de uitspraak van de Afdeling van 7 september 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BR6898](#), volgt dat artikel 19kd van de Nbw 1998 geen goede implementatie van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn is, omdat daarin - kort gezegd - ook voor Vogelrichtlijngebieden wordt uitgegaan van 7 december 2004 als referentiedatum;

(c) de natuurvergunning geen beoordeling bevat van de gevolgen van stikstofdepositie in combinatie met andere projecten.

(d) de gevolgen van stikstofemissie van vervoersbewegingen daarbij niet zijn betrokken en het college deze gevolgen ook bij het besluit over het verzoek om intrekking van de vergunning niet alsnog goed in kaart heeft gebracht.

9.3. Het college heeft op 19 december 2013 aan De Logt een natuurvergunning verleend voor het wijzigen/veranderen van een varkenshouderij aan de Logtsebaan 2 in Oirschot. De

vergunning is verleend voor het houden van 19.008 gespeende biggen (biggenopfok) in drie stallen. De totale emissie is 1167,36 kg.

9.4. In de natuurvergunning is beoordeeld of de aangevraagde situatie leidt tot een toe- of afname van emissie en depositie ten opzichte van de (milieu)vergunde situatie op de relevante referentiedata. De relevante referentiedata zijn volgens de natuurvergunning: 10 juni 1994 en 24 maart 2000 voor de Vogelrichtlijngebieden en 7 december 2004 voor de Habitatrichtlijngebieden. In de natuurvergunning is de relevante referentiesituatie als volgt weergegeven:

Referentiedatum	Vigerende <u>Wmvergunning</u>	Vergunde emissie
VR-gebied <u>Kampina & Oisterwijkse Vennen</u> : 10 juni 1994	26 september 1978	2812
VR-gebied <u>Leenderbos, Groote Heide en de Plateaux</u> : 24 maart 2000	26 september 1978	2812
Alle HR-gebieden: 7 december 2004	8 mei 2001	4026

9.5. Het college heeft de natuurvergunning destijds verleend omdat de aangevraagde situatie ten opzichte van de referentiesituatie voor de Vogelrichtlijngebieden tot een afname van 1644,64 kg en voor de Habitatrichtlijngebieden van 2858,64 kg leidt. Deze afname van emissie leidt bovendien tot een afname van depositie. Uit de berekeningen blijkt dat er in de beoogde situatie een afname is van 11,3 mol op het Habitatrichtlijngebied Kampina & Oisterwijkse Vennen en van 9,39 mol op het Vogelrichtlijngebied Kampina & Oisterwijkse Vennen ten opzichte van de referentiesituatie.

De natuurvergunning is verleend op basis van een voortoets. Een passende beoordeling is niet gemaakt.

9.6. De rechtbank heeft terecht overwogen dat bij de verlening van de natuurvergunning ten onrechte geen rekening is gehouden met het gegeven dat een deel van de milieuvergunning van 8 mei 2001 is vervallen (zie de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:2432](#)). Die milieuvergunning van 2001 was verleend voor het houden van 60 stuks jongvee, 360 vleesvarkens (stal 1), 720 vleesvarkens (stal 2) en 2280 vleesvarkens (stal 3). Omdat stal 3 nooit is gerealiseerd is de vergunning voor dat deel vervallen. Dat betekent dat de emissie in de referentiesituatie geen 4026 kg was maar 1746 kg. Omdat deze emissie lager is dan de emissie uit de Hinderwetvergunning van 1978 had deze lagere emissie als referentiesituatie genomen moeten worden voor de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. Deze emissie is echter, zoals De Logt en het college stellen, nog steeds hoger dan de emissie van de aangevraagde situatie.

9.7. De Logt stelt terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college bij de verlening van de natuurvergunning geen gevolg heeft gegeven aan de uitspraak van de Afdeling van 7 september 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BR6898](#), over artikel 19kd van de Nbw 1998. Artikel 19kd Nbw 1998 bepaalde kort gezegd dat de gevolgen van stikstofdepositie van een activiteit niet beoordeeld hoefden te worden als de voorgenomen activiteit niet leidde tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van 7 december 2004. In de uitspraak van 7 september 2011 oordeelde de Afdeling dat artikel 19kd geen uitzondering op de

vergunningplicht inhoudt en dat artikel 19kd voor de Vogelrichtlijngebieden van een verkeerde referentiedatum (nl. 7 december 2004) uitgaat. In de natuurvergunning wordt de uitspraak van 7 september 2011 genoemd en die uitspraak heeft ertoe geleid dat in de natuurvergunning inzichtelijk is gemaakt dat het bedrijf op de relevante referentiedata voor de Vogelrichtlijngebieden over een Hinderwetvergunning beschikte. Aan die vergunning is weliswaar ten onrechte de referentiesituatie ontleend (zie 9.6), maar dat heeft niets te maken met het al dan niet gevolg geven aan de uitspraak van 7 september 2011.

9.8. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 6 maart 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:BZ3382](#)) is een cumulatietoets bij projecten die ten opzichte van de referentiesituatie niet leiden tot een toename van de stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige natuurwaarden geen onderdeel van de belangenafweging. De rechtbank heeft dan ook ten onrechte overwogen dat de vergunningverlening gebrekkig is geweest omdat daarbij geen cumulatietoets heeft plaatsgevonden.

9.9. Bij de beoordeling van de natuurvergunning zijn de gevolgen van stikstofdepositie door verkeersbewegingen niet betrokken. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het standpunt van het college dat het aantal verkeersbewegingen zal afnemen, omdat het aantal dieren in de natuurvergunning afneemt ten opzichte van de referentiesituatie, feitelijk onjuist is. Het aantal dieren neemt in de natuurvergunning (19.008 gespeende biggen) immers aanzienlijk toe ten opzichte van de referentiesituatie (60 stuks jongvee en 1080 vleesvarkens). Het college stelt echter ook dat er een fors verschil in emissie is tussen de referentiesituatie en de vergunde situatie. Gelet daarop is voldoende aannemelijk dat de uitkomst van de voortoets niet anders was geweest als de emissie van de vervoersbewegingen bij de beoordeling van de vergunning was betrokken.

9.10. De toepassing van combiluchtwassers is anders dan BMF en Natuurmonumenten betogen een onderdeel van het project en geen mitigerende maatregel. Dat de aanvraag voor de vergunning ziet op het houden van vee in een bepaald stalsysteem, dat in dit geval impliceert dat een bepaald type luchtwasser wordt gebruikt, betekent derhalve niet dat zonder meer een passende beoordeling aan de vergunningverlening ten grondslag gelegd had moeten worden. Verder hebben BMF en Natuurmonumenten geen gegevens overgelegd waaruit volgt dat in 2013 voor de berekening van de emissie van het aangevraagde stalsysteem geen gebruik kon worden gemaakt van de emissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij. De rechtbank heeft dan ook terecht overwogen dat de stalemissies bij de verlening van de natuurvergunning konden worden berekend op basis van de emissiefactoren uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij.

Het betoog van BMF en Natuurmonumenten slaagt niet.

9.11. Uit het voorgaande volgt dat de emissie in de referentiesituatie bij de vergunningverlening niet op de juiste wijze is vastgesteld. De emissie in de referentiesituatie is echter, ook als deze op de juiste wijze wordt vastgesteld, hoger dan de emissie in de aangevraagde situatie.

Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling dat een project dat met intern salderen niet tot een toename van stikstofdepositie leidt, een project is waarvan op grond van objectieve gegevens is uitgesloten dat het significante gevolgen heeft. Uit die rechtspraak volgt voorts dat een vergunning met intern salderen kon worden verleend op basis van een belangenafweging (artikel 19e van de Nbw 1998). Een passende beoordeling was niet vereist. De onjuiste vaststelling van de emissie in de referentiesituatie leidt in dit geval dan ook niet tot de conclusie dat de vergunning niet op basis van een voortoets en een

belangenafweging op grond van artikel 19e van de Nbw 1998 kon worden verleend. De vergunning is niet in strijd met wettelijke voorschriften verleend. De rechtbank heeft ten onrechte geoordeeld dat het college in dit geval aan artikel 5.4, eerste lid, onder c, de bevoegdheid kan ontnemen tot intrekking of wijziging van de natuurvergunning. Het betoog van De Logt slaagt.

Zijn de omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning is verleend gewijzigd? (artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb)

Nieuwe inzichten over het emissiereducerend vermogen van luchtwassers

10. BMF en Natuurmonumenten stellen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college uit de onderzoeken die wijzen op het tegenvallend rendement van luchtwassers, niet behoefde af te leiden dat de emissiefactoren voor combiluchtwassers die bij de vergunningverlening zijn toegepast, niet langer kloppen. Volgens BMF en Natuurmonumenten kan uit de 'Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen' van maart 2018, van Wageningen University & Research, het advies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) en het rapport 'Ontwikkelingen in emissies en concentraties van ammoniak in Nederland tussen 2005 en 2016' van het RIVM van 31 december 2018, worden afgeleid dat hooguit kan worden uitgegaan van een emissiereducerend vermogen van 59%. Dat betekent volgens hen dat de aanvraag betrekking heeft op een varkenshouderij met een emissie van 2298,26 kg, dat meer is dan de emissie in de referentiesituatie. De vergunning zou daarom gelet op de huidige inzichten over het emissiereducerend vermogen van combiluchtwassers niet meer, of niet meer zonder beperkingen verleend kunnen worden. Ter onderbouwing van hun betoog wijzen zij in hoger beroep voorts op het rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS), 'Stikstofverlies uit opgeslagen mest' van oktober 2019. Daaruit leiden zij af dat de emissiefactor voor combiluchtwassers voor gespeende biggen (diercategorie D1.1.15.1) in NEMA naar aanleiding van de hiervoor genoemde rapporten is aangepast tot 0,28 kg per dier.

10.1. In het rapport 'Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen' is vooral gekeken naar het geurreducerend vermogen van combiluchtwassers. Dat vermogen was aanzienlijk kleiner dan waarvan werd uitgegaan en heeft aanleiding gegeven tot aanpassing van de geurreductiepercentages van combiwassers in de Regeling geurhinder en veehouderij. In het rapport zijn ter ondersteuning van de interpretatie van de geurverwijdering indicatieve metingen van de ammoniakverwijdering uitgevoerd. Die indicatieve metingen lieten een minder reducerend vermogen zien dan mocht worden verwacht. Omdat het om indicatieve metingen gaat konden daar geen conclusies aan worden verbonden. In de brief van de minister van 3 april 2018 over dit rapport staat dat daarvoor nader onderzoek nodig is.

10.2. In het advies van de CDM en het rapport 'Ontwikkelingen in emissies en concentraties van ammoniak in Nederland tussen 2005 en 2016' wordt eveneens aanbevolen om nader onderzoek te doen naar het ammoniakreducerend vermogen van combiluchtwassers.

10.3. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het college zich op het standpunt kon stellen dat uit de 'Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen' niet kan worden afgeleid dat de emissiefactoren die in de Regeling ammoniak en veehouderij zijn opgenomen voor de typen luchtwassers die zijn vergund onjuist zijn. De rechtbank heeft voorts terecht overwogen dat dit evenmin uit het advies van de CDM en het RIVM rapport volgt, maar dat daaruit in algemene zin wel kan worden afgeleid dat onzeker is of de emissiefactoren voor bepaalde combiluchtwassers juist zijn. Het standpunt van BMF en Natuurmonumenten dat de rechtbank daaraan de conclusie

had moeten verbinden dat de vergunning niet meer of niet meer zonder beperkingen zou kunnen worden verleend, deelt de Afdeling niet. Die onzekerheid betekent, zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, dat niet met zekerheid kan worden gesteld dat de omvang van de ammoniakemissie van de varkenshouderij bij de vergunningverlening onjuist is vastgesteld. Die zekerheid is wel vereist om te kunnen vaststellen of voldaan is aan de voorwaarde voor een op artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb gebaseerde intrekking of wijziging van de vergunning. Deze zaak verschilt daarin van de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019, ([ECLI:NL:RVS:2019:1603](#)), waarnaar BMF en Natuurmonumenten verwijzen, waarin de verlening van een natuurvergunning aan de orde was.

De hiervoor genoemde rapporten boden ten tijde van het bestreden besluit onvoldoende concrete aanknopingspunten voor het oordeel dat de omstandigheden sinds de verlening van de vergunning zodanig zijn gewijzigd dat deze niet of zonder beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend. Het CBS-rapport dat BMF en Natuurmonumenten in hoger beroep hebben overgelegd leidt niet tot een andere conclusie. In het CBS-rapport, dat dateert van na het bestreden besluit, staat dat de veronderstelde effectiviteit van emissiearme huisvesting vermoedelijk wordt overschat. Uit dit rapport kan niet worden afgeleid dat het onderzoek naar het emissiereducerend vermogen van combiluchtwassers ten tijde van het bestreden besluit was afgerond en heeft geleid tot bijstelling van de emissiefactoren in de Regeling ammoniak en veehouderij. Dat, zoals uit het CBS-rapport kan worden afgeleid, in het Nederlands Emissiemodel voor Ammoniak (NEMA) met recent bijgestelde emissiefactoren wordt gerekend, die afwijken van de factoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij, is geen gewijzigde omstandigheid, die als die ten tijde van de vergunningverlening zou hebben bestaan, had geleid tot het niet of onder andere voorwaarden verlenen van de vergunning. Het NEMA is en wordt niet gebruikt voor emissieberekeningen op projectniveau. Daarvoor worden de emissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij gebruikt.

Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank terecht overwogen dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat op dit punt niet voldaan wordt aan de voorwaarde opgenomen in artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb.

Feitelijke beëindiging van het houden van vee/ongebruikt laten vergunning

11. De Logt betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college bij de beoordeling van de intrekingsbevoegdheid rekening had moeten houden met de mate waarin de activiteit waarvoor vergunning is verleend is uitgevoerd en of feitelijk vee wordt gehouden. Volgens De Logt is voor de toepassing van de intrekingsbevoegdheid niet relevant of feitelijk vee wordt gehouden en of het vergunde project is uitgevoerd. De emissie die uit de milieuvergunde situatie in de referentiesituatie kon voortvloeien is van belang bij de vergunningverlening, niet de feitelijke emissie. Dat moet bij de toepassing van artikel 5.4 van de Wnb ook als uitgangspunt gelden volgens De Logt. De rechtbank is er volgens De Logt bovendien ten onrechte vanuit gegaan dat ter plaatse al jarenlang geen vee meer wordt gehouden.

11.1. BMF en Natuurmonumenten stellen dat aan langdurige leegstand wel betekenis toekomt. Het alsnog gebruik maken van de natuurvergunning leidt feitelijk tot een verdere overschrijding van de kritische depositiewaarde op stikstofgevoelige habitats. Dat al langere tijd geen vee meer wordt gehouden en het project niet is uitgevoerd zijn dan ook omstandigheden waaraan bij de toepassing van de intrekingsbevoegdheid betekenis toekomt.

11.2. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de mate

waarin de activiteit waarvoor vergunning is verleend is uitgevoerd of is gestart en het gegeven dat de milieutoestemming uit 2001 is vervallen, waardoor de bestaande stallen niet meer kunnen worden gebruikt, en het alsnog gebruik maken van de natuurvergunning feitelijk zal leiden tot een toename van depositie, betrokken moeten worden bij de vraag of het college op grond van artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb, bevoegd is de natuurvergunning in te trekken of te wijzigen.

Zoals hiervoor is overwogen is de natuurvergunning verleend met intern salderen. Een verandering in de feitelijke emissie doordat er geen of minder vee wordt of kan worden gehouden of doordat het project niet wordt uitgevoerd zijn geen gewijzigde omstandigheden, die als die ten tijde van de vergunningverlening zouden hebben bestaan, hadden geleid tot het niet of onder andere voorwaarden verlenen van de vergunning.

Langdurige leegstand en het ongebruikt laten van een vergunning zijn derhalve geen omstandigheden als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, onder d, van de Wnb waaraan het college de bevoegdheid kan ontleen om een vergunning in te trekken. Als het college aan een van de andere omstandigheden in artikel 5.4, eerste lid, of aan artikel 5.4, tweede lid, de bevoegdheid tot intrekking of wijziging van een natuurvergunning ontleent, dan kan het college deze omstandigheden wel een rol laten spelen in de belangenafweging en de invulling van de beoordelingsruimte of de intrekking een passende maatregel is die nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Het betoog slaagt. Het betoog van De Logt dat de rechtbank er ten onrechte vanuit is gegaan dat ter plaatse al jarenlang geen vee meer wordt gehouden, behoeft gelet op het voorgaande geen bespreking.

Conclusie artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, van de Wnb

12. Uit het voorgaande volgt dat de omstandigheden genoemd in artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, die aanleiding kunnen zijn voor intrekking of wijziging van een natuurvergunning, zich in dit geval niet voordoen. De rechtbank heeft dat miskend en heeft ten onrechte overwogen dat het college de afwijzing van het verzoek om intrekking of wijziging van de vergunning op grond van artikel 5.4, eerste lid, onder c en d, onvoldoende heeft gemotiveerd.

12.1. De Afdeling zal hierna ingaan op de vraag of de grond voor intrekking of wijziging van de natuurvergunning die voortvloeit uit artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb zich voordoet. Dat is het geval als sprake is van een dreigende verslechtering of verstoring met significante gevolgen van de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen, waarop de vergunde activiteit van De Logt effecten heeft.

Is sprake van een dreigende verslechtering of verstoring met significante gevolgen van de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied, waarop de vergunde activiteit effecten heeft (art. 5.4, tweede lid, Wnb)?

13. De Logt stelt dat de conclusie van de rechtbank dat door de jarenlange overschrijding van de kritische depositiewaarde en de veronderstelde toename van stikstofdepositie er een gevaar bestaat op verslechtering en verstoringen met significante gevolgen, slechts gebaseerd is op aannames. Dat is volgens De Logt te mager om een bevoegdheid tot intrekking van de vergunning op te baseren. Bovendien betreft de rechtbank ten onrechte bij haar oordeel dat op korte termijn geen sprake is van een verbetering en herstel van de natuurwaarden in het gebied.

13.1. BMF en Natuurmonumenten wijzen erop dat de kritische depositiewaarde voor enkele stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen

fors wordt overschreden en dat instandhoudings- en passende maatregelen nodig zijn om de behoud- en verbeterdoelstellingen te bereiken en om verslechtering van de natuurwaarden te voorkomen. Daarvoor is een daling van de achtergrondbelasting nodig. Ter onderbouwing van hun standpunt hebben zij de in opdracht van Natuurmonumenten door R. Bobbink opgestelde 'Expertnotitie gevolgen van N-depositie op N2000-habitattypen in het Natura 2000-gebied "de Kampina en Oisterwijkse vennen' (3 juni 2019), overgelegd. Concreet gaat het volgens hen onder meer om de habitattypen H9190 Oude Eikenbossen, H6410 Blauwgraslanden, en H7110B Actieve hoogvenen, die allemaal in de directe omgeving van de locatie waarop de vergunning ziet voorkomen.

13.2. Het college verwijst naar de gebiedsanalyse die voor het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen is gemaakt voor het PAS. In de gebiedsanalyse wordt de overschrijding van de kritische depositiewaarde als knelpunt genoemd en wordt ervan uitgegaan dat herstelmaatregelen nodig zijn om een aantasting van de natuurwaarden in het gebied te voorkomen.

13.3. In de gebiedsanalyse voor het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen staat dat voor drie habitattypen sprake is van een stabiele tot afnemende trend van de kwaliteit. Dat zijn de habitattypen H6410 Blauwgraslanden, H7110B Actieve hoogvenen, en H9190 Oude eikenbossen. Daarnaast volgt uit de gebiedsanalyse dat in het gebied sprake is van een matige tot sterke overschrijding van de kritische depositiewaarde. De overschrijding van de kritische depositiewaarde leidt voor verschillende habitattypen tot vergrassing en een toename van woekerende andere gewassen zoals bramen en Amerikaanse Vogelkers. Uit de gebiedsanalyse kan worden afgeleid dat passende maatregelen nodig zijn om verslechtering van de kwaliteit van enkele habitattypen als gevolg van de hoge stikstofbelasting te voorkomen (o.a. H9190 Oude Eikenbossen). Het gaat daarbij zowel om maatregelen die gericht zijn op een afname van de stikstofbelasting, als natuurmaatregelen in het gebied. Met het maatregelenpakket dat in de gebiedsanalyse is beoordeeld wordt beoogd de achteruitgang van alle stikstofgevoelige habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden van soorten tegen te gaan.

13.4. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat uit de gebiedsanalyse kan worden afgeleid dat in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen passende maatregelen moeten worden getroffen om verslechtering van de kwaliteit van habitattypen door de sterke overbelasting van stikstofdepositie te voorkomen. Het college heeft dit ter zitting ook bevestigd. Anders dan De Logt stelt heeft de rechtbank haar oordeel niet louter gebaseerd op aannames. Wel stelt De Logt terecht dat de rechtbank bij haar oordeel ten onrechte heeft betrokken dat voor verschillende habitattypen verbeter- en hersteldoelstellingen gelden en dat die op korte termijn niet zullen worden bereikt. Voor het bereiken van verbeter- en hersteldoelen dienen op grond van artikel 6, eerste lid, van de Habitatrictlijn instandhoudingsmaatregelen getroffen te worden. Artikel 5.4 biedt geen grondslag voor de intrekking of wijziging van een natuurvergunning ter uitvoering van artikel 6, eerste lid, van de Habitatrictlijn.

Nu echter vaststaat dat in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen passende maatregelen nodig zijn om verslechtering van habitattypen te voorkomen en vaststaat dat de vergunde bedrijfsactiviteit zal leiden tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen waarvoor passende maatregelen moeten worden genomen heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het college diende te beoordelen of de intrekking of wijziging van de natuurvergunning nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn.

Invulling van de beoordelingsruimte

14. De Logt stelt dat verschillende passende maatregelen zijn en worden getroffen ter uitvoering van het PAS en de daarbij horende gebiedsanalyses en in het kader van het vervolg dat aan het PAS zal worden gegeven. Zij stelt dat de rechtbank ten onrechte twijfelt aan de effectiviteit van de maatregelen en te veel betekenis toekent aan het gegeven dat veel maatregelen nog niet zijn uitgevoerd. Dat de te treffen maatregelen niet zullen bijdragen aan het herstel of de verbetering van de natuurwaarden in het gebied is volgens De Logt niet relevant, omdat dat niet het doel van passende maatregelen is. Omdat de intrekking van de natuurvergunning niet de enige passende maatregel is, vindt De Logt dat de intrekking van haar natuurvergunning een volstrekt willekeurige maatregel zou zijn.

14.1. BMF en Natuurmonumenten stellen dat het intrekken van een onbenutte vergunning een maatregel is die nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn, in situaties waarin een bedrijf (als het van die vergunning alsnog gebruik zou maken) een bijdrage levert aan de overschrijding van de kritische depositie waarde op stikstofgevoelige habitats in een ongunstige staat van instandhouding en met een verbeterdoelstelling.

Verder wijzen BMF en Natuurmonumenten op het recente bestuursakkoord van het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant waarin de ambities voor het terugdringen van de ammoniakemissie in Noord-Brabant zijn bijgesteld. Ook wijzen zij op het eindadvies van de Commissie Remkes. Beide stukken laten naar hun mening zien dat allerm minst zeker is dat andere en toereikende passende maatregelen zullen worden getroffen voor het behoud of herstel van de gunstige staat van instandhouding van de overbelaste stikstofgevoelige habitats.

14.2. Het college wijst in het bestreden besluit op de gebiedsanalyse en de gebiedsrapportage die voor het Natura 2000-gebied zijn gemaakt voor het PAS. In de gebiedsanalyse staat dat de benutting van een bepaalde hoeveelheid depositieruimte die gedurende de PAS-periode van zes jaar kan gaan plaatsvinden, gegeven de staat van instandhouding van de habitattypen en rekening houdend met de autonome daling van stikstofdepositie en het uitvoeren van herstelmaatregelen, niet zal leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen. Binnen de beoordeelde depositieruimte is een deel gereserveerd voor zogenoemde autonome ontwikkelingen. De nog onbenutte emissieruimte van bestaande natuurvergunningen kan daarbinnen worden opgevangen, omdat deze valt binnen de daarin meegenomen 2,5% economische groei. Het college stelt dat het daarom aan de gebiedsanalyse de zekerheid kan ontleenen dat de depositie die kan ontstaan als De Logt alsnog gebruik gaat maken van zijn natuurvergunning niet zal leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen.

Ter zitting heeft het college zich op het standpunt gesteld dat de motivering van het bestreden besluit gelet op de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1603](#) over het PAS, aanvulling behoeft. Na die uitspraak heeft het college besloten de passende maatregelen waarin het PAS voorzorg uit te blijven voeren. Bovendien is aangekondigd dat ook nieuwe maatregelen gericht op de afname van stikstofdepositie zullen worden getroffen. De intrekking van de natuurvergunning van De Logt maakt geen deel uit van de te treffen maatregelen, aldus het college.

14.3. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat het college met de enkele verwijzing naar het PAS en de daarvoor gemaakte gebiedsanalyse onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt op welke wijze het de beoordelingsruimte die het heeft bij de keuze van de te treffen passende maatregelen heeft ingevuld.

De rechtbank heeft voorts, anders dan De Logt stelt, terecht overwogen dat het college evenmin kan volstaan met de verwijzing naar het besluit om de uitvoering van de PAS-maatregelen voort te zetten en de verwijzing naar het door de minister aangekondigde pakket van maatregelen, dat gericht is op een generieke daling van stikstofdepositie. Zoals uit 7.3 volgt kan het college als het niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning kiest terwijl dat wel zou kunnen, niet volstaan met de enkele constatering dat andere passende maatregelen kunnen, zullen of al worden getroffen. Daarvoor is nodig dat het college aannemelijk en inzichtelijk maakt met welke maatregelen uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen binnen een afzienbare termijn. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen dient het college daarbij de resultaten van het MAN-netwerk, die voor bepaalde meetpunten in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen een toename van de gemiddelde jaarlijkse ammoniakconcentratie laten zien, te betrekken.

14.4. De Logt voert wel terecht aan dat de rechtbank ten onrechte ervan uitgaat dat het college alleen kan verwijzen naar andere passende maatregelen waarvan de effecten met de vereiste zekerheid in kaart kunnen worden gebracht zoals bedoeld in de uitspraak van de Afdeling van 29 mei 2019 ([ECLI:NL:RVS:2019:1603](#)) over het PAS. De Afdeling overweegt daarover het volgende.

14.5. In overweging 18 van de PAS-uitspraak staan de uitgangspunten waaronder de verwachte voordelen van onder meer passende en mitigerende maatregelen en autonome ontwikkelingen betrokken mogen worden in een passende beoordeling voor plannen en projecten die significante gevolgen kunnen hebben. Voor passende maatregelen geldt dat de verwachte voordelen niet in een passende beoordeling betrokken kunnen worden als deze maatregelen ten tijde van die beoordeling niet daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Voor mitigerende maatregelen en autonome ontwikkelingen geldt onder meer dat de verwachte voordelen daarvan niet in de passende beoordeling mogen worden betrokken als ten tijde van die beoordeling het niveau van wetenschappelijke kennis het niet mogelijk maakt dat die voordelen met zekerheid in kaart worden gebracht of gekwantificeerd. Deze voorwaarden gelden als op grond van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn (artikel 2.7 van de Wnb) toestemming wordt verleend voor een plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Die toestemming kan alleen worden verleend als op basis van een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan of project de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

14.6. Artikel 6, tweede lid, voorziet in een permanente beschermingsverplichting en strekt ertoe dat passende maatregelen getroffen worden als verslechtering of significante verstoring van natuurlijke habitats en habitats van soorten dreigt.

14.7. Artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn beogen een zelfde beschermingsniveau te garanderen voor natuurlijke habitats en habitats van soorten, namelijk het voorkomen van de aantasting van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied (vergelijk HvJ EU 14 januari 2016, *Grüne Liga*, [ECLI:EU:C:2016:10](#), punt 52).

14.8. In dit geval staat vast dat in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen passende maatregelen nodig zijn om verslechtering van habitattypen te voorkomen, zodat de intrekking- en wijzigingsgrond die voortvloeit uit artikel 5.4, tweede lid, aan de orde is. De intrekking of wijziging van de natuurvergunning van De Logt kan als passende maatregel worden ingezet omdat de bedrijfsactiviteiten van De Logt effect zullen hebben op de habitattypen waarvoor passende maatregelen getroffen moeten worden. Andere passende

maatregelen zijn echter ook mogelijk. De uitspraak van de rechtbank strekt ertoe dat het college een verzoek om intrekking of wijziging onder de hiervoor genoemde omstandigheden alleen kan afwijzen als de verwachte voordelen van andere te treffen passende maatregelen op dat moment vaststaan zoals hiervoor in 14.5 beschreven. Dat betekent dat de andere passende maatregelen uitgevoerd moeten zijn en dat daarvan met zekerheid de verwachte effecten in kaart moeten zijn gebracht.

De Afdeling is van oordeel dat de vereiste zekerheid van de voordelige effecten van maatregelen die in een passende beoordeling mogen worden betrokken, niet geldt voor de motivering van de keuze voor andere passende maatregelen dan de intrekking of wijziging van een bepaalde natuurvergunning, die het college ten grondslag legt aan de afwijzing van een verzoek om intrekking of wijziging van die natuurvergunning in een geval waarin de intrekkings- en wijzigingsgrond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb, aan de orde is. Voor de motivering van die keuze is - zoals hierboven is vermeld - nodig dat het college aannemelijk en inzichtelijk maakt met welke andere maatregelen uitvoering wordt gegeven of zal worden gegeven aan de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Anders dan de rechtbank heeft overwogen hoeft daarbij niet concreet aangegeven te worden welke maatregel tot dezelfde reductie van stikstofdepositie leidt als de intrekking of wijziging van een natuurvergunning.

Conclusie artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb

15. Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het college bij het besluit op bezwaar onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt welke andere passende maatregelen dan de intrekking of wijziging van de natuurvergunning zullen worden ingezet, zodat de afwijzing van het verzoek om intrekking of wijziging van de natuurvergunning op grond van artikel 5.4, tweede lid, onvoldoende is gemotiveerd.

Conclusie hoger beroep tegen de weigering van de intrekking van de natuurvergunning

16. De rechtbank heeft het beroep van BMF en Natuurmonumenten terecht gegrond verklaard en heeft de beslissing op bezwaar terecht vernietigd, voor zover hierin het bezwaar tegen de weigering van de intrekking van de natuurvergunning ongegrond is verklaard. Het hoger beroep van De Logt en het incidenteel hoger beroep van BMF en Natuurmonumenten zijn ongegrond. De uitspraak van de rechtbank, voor zover het de hiervoor genoemde onderdelen betreft, wordt bevestigd met verbetering van de gronden waarop die rust. De verbetering van de gronden ziet met name op de door de rechtbank gegeven uitleg van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb en het door de rechtbank geschetste beoordelingskader, dat door de Afdeling niet wordt gevolgd. Dat betekent dat het college het verzoek om intrekking of wijziging van de natuurvergunning niet diende te beoordelen op grond van het door de rechtbank geschetste beoordelingskader, maar aan de hand van de in deze uitspraak gegeven uitleg van artikel 5.4 van de Wnb.

Rechtsgevolgen in stand laten?

17. De Afdeling ziet aanleiding te onderzoeken of de wijziging van de vergunningplicht in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, die op 1 januari 2020 in werking is getreden aanleiding geeft om de rechtsgevolgen van het door de rechtbank vernietigde besluit in stand te laten. Zij licht dat hieronder toe.

17.1. Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb luidde tot 1 januari 2020:

"Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een

Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen".

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb luidt vanaf 1 januari 2020: "Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied."

Dit betekent dat er nu alleen nog een vergunningplicht bestaat voor projecten die significante gevolgen kunnen hebben. De vergunningplicht voor projecten die enige maar geen significante gevolgen kunnen hebben is vervallen (= de verslechteringsvergunning). Er is niet voorzien in overgangsrecht.

17.2. Het is vaste rechtspraak van de Afdeling dat voor de vraag of de wijziging of uitbreiding van een bestaand project significante gevolgen kan hebben, een vergelijking wordt gemaakt van de gevolgen van het bestaande project in de referentiesituatie en de gevolgen van het project na wijziging of uitbreiding. De referentiesituatie wordt ontleend aan de geldende natuurvergunning of, bij het ontbreken daarvan, aan de milieutoestemming die gold op de referentiedatum (dat is het moment waarop artikel 6 van de Habitatrichtlijn van toepassing werd voor het betrokken Natura 2000-gebied), tenzij nadien een milieutoestemming is verleend voor een activiteit met minder gevolgen. Dan geldt die toestemming als referentiesituatie. Een referentiesituatie kan niet worden ontleend aan een natuurvergunning of milieutoestemming die is vervallen of geëxpireerd.

Als de wijziging of uitbreiding van een project niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie (= intern salderen), dan is volgens de rechtspraak van de Afdeling op grond van objectieve gegevens uitgesloten dat die wijziging significante gevolgen heeft. Onder het vergunningenregime tot 1 januari 2020 betekende dit dat het project wel vergunningplichtig was, maar dat de vergunning op basis van een belangenafweging kon worden verleend (de verslechteringsvergunning). Een passende beoordeling was niet nodig. Vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 31 maart 2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BL9656](#) en van 13 november 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:1891](#).

17.3. Als de rechtspraak van de Afdeling over intern salderen wordt gezien in het licht van de op 1 januari 2020 gewijzigde vergunningplicht dan moet worden vastgesteld dat projecten die met intern salderen niet tot een toename van stikstofdepositie leiden niet langer vergunningplichtig zijn. De intrekking van een verslechteringsvergunning die voor 1 januari 2020 is verleend kan dan niet als passende maatregel worden geduid, omdat met de intrekking van een vergunning voor een project dat niet langer vergunningplichtig is, niet kan worden bewerkstelligd dat de activiteit wordt beëindigd, of zoals in het geval van De Logt wordt voorkomen dat het project alsnog wordt gerealiseerd.

17.4. De Afdeling heeft met toepassing van artikel 8:45 van de Awb aan het college en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gevraagd toe te lichten hoe volgens hen de vergunningplicht vanaf 1 januari 2020 moet worden uitgelegd in relatie tot projecten die met intern salderen niet tot een toename van stikstofdepositie leiden ten opzichte van de referentiesituatie.

17.5. Het college en de minister stellen in hun gezamenlijke reactie dat de vergunningplicht in de Wnb is gekoppeld aan een inhoudelijk criterium, namelijk de vraag of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Die vergunningplicht is

principeel anders dan bijvoorbeeld de omgevingsvergunningplicht voor een milieuactiviteit waarbij in beginsel voor iedere wijziging van een inrichting een vergunningplicht geldt. De vraag of de wijziging van een bestaand project significante gevolgen kan hebben kan volgens het college en de minister op twee manieren worden benaderd. Als de vergunningplicht wordt gezien vanuit de aanvraag, dan kan gesteld worden dat de wijziging van een project op zich zelf gezien en zonder de referentiesituatie daarbij in ogenschouw te nemen, significante gevolgen kan hebben en daarom vergunningplichtig is. De vergunningplicht kan ook worden gezien vanuit het resultaat: als blijkt dat het project na wijziging en ten opzichte van de referentiesituatie geen toename van stikstofdepositie veroorzaakt, dan is geen sprake van een project dat significante gevolgen kan hebben en is het niet vergunningplichtig. Deze laatste uitleg sluit volgens het college en de minister het meest aan bij de jurisprudentie van de Afdeling. Ook de bepalingen over de verlening van een natuurvergunning geven aanwijzingen voor deze laatste uitleg. Een project kan alleen op basis van een passende beoordeling worden vergund, terwijl bij intern salderen geen passende beoordeling nodig is.

17.6. BMF en Natuurmonumenten zijn van mening dat de wijziging van een bestaande activiteit, ook als die wijziging met intern salderen niet tot een toename van stikstofdepositie leidt, een project is dat significante gevolgen kan hebben en dus ook na 1 januari 2020 vergunningplichtig is. Zij stellen dat in de rechtspraak van het Hof van Justitie geen aanknopingspunten zijn te vinden voor de rechtspraak van de Afdeling dat de referentiesituatie kan worden betrokken bij de vraag of een project significante gevolgen kan hebben. Volgens hen volgt uit die rechtspraak eerder dat de referentiesituatie daarvoor helemaal niet relevant is. De kern van hun betoog is dat het feit dat een bestaande activiteit onder artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn valt niet betekent dat significante gevolgen daarvan zijn uitgesloten en dat de gevolgen van een bestaande activiteit die onder artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn valt dus niet zonder meer als uitgangspunt kunnen worden genomen voor de beoordeling van de gevolgen van een nieuw project op dezelfde locatie. De gevolgen van dat nieuwe project dienen op zichzelf (inclusief de voortgezette gevolgen van de bestaande activiteit die wordt gewijzigd) te worden beoordeeld, ook als het een gewijzigde voortzetting van een bestaande activiteit is.

17.7. De Afdeling is van oordeel dat de rechtspraak van het Hof van Justitie waarnaar BMF en Natuurmonumenten verwijzen (HvJ EG 14 januari 2010, Stadt Papenburg, C-226/08, ECLI:EU:C:2010:10 en HvJ EU 10 januari 2016, Grüne Liga, C-399/14, ECLI:EU:C:2016:10) niet gaat over de vraag welke factoren een rol mogen spelen bij de beoordeling of een project significante gevolgen kan hebben. In die rechtspraak staat een andere rechtsvraag centraal namelijk de vraag of artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn van toepassing is op een project waarvoor toestemming is verleend voordat de Habitatrictlijn van toepassing werd en dat na die datum nog wordt uitgevoerd of voortgezet. Het Hof beantwoordt die vraag bevestigend. Het Hof zet in die arresten voorts uiteen dat het toestemmingsregime van artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn, niet van toepassing is op de voortzetting of uitvoering van een project waarvoor toestemming is verleend voordat de Habitatrictlijn van toepassing werd zolang sprake is van de voortzetting van één en hetzelfde project. De Afdeling leidt hier anders dan BMF en Natuurmonumenten niet uit af dat op het moment waarop geen sprake meer is van de voortzetting van één en hetzelfde project, een toestemming is vereist overeenkomstig artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn waarbij de gevolgen van de bestaande activiteit na wijziging of uitbreiding in zijn geheel passend worden beoordeeld. De Afdeling leidt uit die rechtspraak af dat op het moment waarop geen sprake meer is van de voortzetting van één en hetzelfde project beoordeeld moet worden of de

wijziging van het bestaande project significante gevolgen kan hebben. De bestaande activiteit gaat door de wijziging niet onder artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn vallen. De wijziging van de bestaande activiteit is in dat geval het project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn, waarvan beoordeeld moet worden of het significante gevolgen kan hebben. De Afdeling ziet steun voor haar standpunt in punt 83 van het arrest van het Hof van 7 november 2017, PAS, ECLI:EU:C:2017:882, waarin het Hof overweegt dat op het moment dat een activiteit niet meer kan worden aangemerkt als één en hetzelfde project, "het [kan] gaan om nieuwe projecten waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt in de zin van die bepaling, waarbij voor de beslissing of een passende beoordeling verricht moet worden steeds dient te worden gekeken naar het risico dat er significante gevolgen zijn voor het beschermde gebied doordat de activiteit dus wijzigingen heeft ondergaan".

17.8. De arresten van het Hof van Justitie van 29 juli 2019, Inter-Environnement Wallonie ASBL, ECLI:EU:C:2019:622 en 9 september 2020, Friends of the Irish Environment Limited, ECLI:EU:C:2020:680, geven ook geen aanleiding voor het oordeel dat de rechtspraak over intern salderen niet kan worden gevolgd. In die arresten staat de vraag centraal of de verlenging van de termijn van een eerder gegeven toestemming een project is als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Het Hof beantwoordt die vraag bevestigend. Uit die arresten kan voorts worden afgeleid dat de significantie van de gevolgen van de activiteiten die alsnog door de verlenging van de geldigheidstermijn van de vergunning kunnen plaatsvinden op zichzelf beoordeeld moeten worden. Het gegeven dat eerder een vergunning is verleend waarvan de geldigheidstermijn is verstreken is daarvoor in beginsel niet van belang. De (Nederlandse) rechtspraak over intern salderen is daarmee in overeenstemming. Aan een natuurvergunning of milieutoestemming die is vervallen of geëxpireerd kan geen referentiesituatie worden ontleend. Vergelijk 9.6 van deze uitspraak (vervallen milieutoestemming) en 25.4 van de uitspraak van de Afdeling van 5 februari 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:285](#) (geëxpireerde vergunning).

17.9. De Afdeling ziet in de rechtspraak van het Hof van Justitie geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de referentiesituatie niet betrokken mag worden bij de vraag of op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat de wijziging van een bestaande activiteit (= het project) significante gevolgen heeft. Bij die beoordeling dienen alle rechtstreekse gevolgen van het project, zowel de negatieve als de positieve, met uitzondering van de effecten van mitigerende maatregelen, betrokken te worden. Dat betekent dat in het geval waarin als onderdeel van het project wijzigingen worden aangebracht aan de bestaande - vergunde - activiteit, bijvoorbeeld de sloop van een stal of het aanbrengen van emissiearme voorzieningen, de positieve gevolgen daarvan afgezet mogen worden tegen de negatieve gevolgen van andere onderdelen van het project.

De Afdeling ziet gezien het voorgaande in hetgeen BMF en Natuurmonumenten naar voren hebben gebracht geen aanleiding om de rechtspraak over intern salderen zoals weergegeven in 17.2 bij te stellen. Dat betekent dat de wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit die ten opzichte van de referentiesituatie niet leidt tot een toename van stikstofdepositie vanaf 1 januari 2020 niet vergunningplichtig is.

17.10. Het voorgaande betekent voor deze zaak het volgende. De natuurvergunning van De Logt van 19 december 2013 is een verslechteringsvergunning die - zoals uit 9.11 volgt - destijds terecht op basis van intern salderen is verleend. Voor de destijds vergunde activiteit is na 1 januari 2020 geen vergunning meer vereist. Het vervallen van de vergunningplicht betekent weliswaar niet dat daardoor de natuurvergunning van De Logt is vervallen, maar betekent wel dat de intrekking van die vergunning niet meer als passende maatregel kan worden geduid. Met de intrekking van de vergunning kan immers niet worden bewerkstelligd

dat de activiteit wordt beëindigd of, zoals in het geval van De Logt, wordt voorkomen dat het project alsnog wordt gerealiseerd.

Nu uit 9.11 volgt dat de natuurvergunning van De Logt destijds terecht als verslechteringsvergunning is verleend, en de intrekking van die vergunning niet als passende maatregel kan worden geduid, zal het college bij het alsnog te nemen besluit niet tot een andere beslissing komen dan waartoe het vernietigde besluit strekt, namelijk de afwijzing van het verzoek. De Afdeling ziet gelet daarop aanleiding om de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit in stand te laten. Het college hoeft dus geen nieuw besluit meer te nemen. De procedure over het verzoek om intrekking of wijziging van de natuurvergunning van De Logt is hiermee tot een einde gekomen.

Slotoverweging

17.11. Het voorgaande betekent dat het betoog van De Logt dat de rechtbank ten onrechte het primaire besluit heeft geschorst en de voorlopige voorziening heeft getroffen dat het gebruik van de natuurvergunning wordt verboden totdat het college opnieuw op het bezwaar heeft beslist geen bespreking meer behoeft omdat De Logt daarbij geen belang heeft. Aan deze onderdelen van de beslissing van de rechtbank komt na deze uitspraak immers geen betekenis meer toe.

17.12. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. bevestigt de uitspraak van de rechtbank voor zover daarbij het bestreden besluit is vernietigd voor zover hierin het bezwaar tegen de weigering van de intrekking van de natuurvergunning ongegrond is verklaard;

II. bepaalt dat de rechtsgevolgen van het besluit van 14 februari 2019 van het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, voor zover dat betrekking heeft op de weigering van de intrekking van de natuurvergunning, geheel in stand blijven;

Aldus vastgesteld door mr. B.J. van Ettekoven, voorzitter, en mr. R. Uylenburg en mr. B.J. Schueler, leden, in tegenwoordigheid van mr. J. Verbeek, griffier.

w.g. Van Ettekoven
voorzitter

De griffier is verhinderd de uitspraak te ondertekenen.

Uitgesproken in het openbaar op 20 januari 2021

388.

Bijlage 5: Aanvraagformulier Wet milieubeheer 2001

de Hofnar 15
Postbus 10100
5550 GA Valkenswaard
tel. (040) 208 34 44
fax (040) 204 58 90

Aanvraagformulier
vergunning wet Milieubeheer
agrarische sector
(in vijfvoud indienen)
GM.010.1

GEMEENTE VALKENSWAARD
Ingekomen 12 MAART 2001
WM nr. 19/2001-II
Beraaf Ambt. *g.m.*

Aan burgemeester en wethouders
van de gemeente Valkenswaard

Gegevens aanvrager

Naam aanvrager P.C. Groenen
Adres Grensweg 15
Postcode 5556 VH Plaats Borkel en Schaft
Telefoon 040-2068591 Telefax ---

- Verzoek vergunning tot het:
- oprichten en in werking hebben van
 - uitbreiden en/of wijzigen van
 - veranderen van de gebezigde werkwijzen in
 - de hieronder omschreven inrichting

in verband met de uitbreiding/wijziging van de inrichting, voor welke reeds vergunning werd verleend, een nieuwe, de gehele inrichting omvattende vergunning (art.9)

GEMEENTE VALKENSWAARD
Behoort bij vergunning Wet milieubeheer
Nr. 19/2001-II verleend d.d. 14 AUG. 2001, Nr. 72
De medewerker *g*

Aard van de inrichting

..varkenshouderij..

Plaats waar de inrichting is of zal worden opgericht:

Naam inrichting P.C. Groenen
Adres Grensweg 15
Postcode 5556 VH Plaats Borkel en Schaft
Telefoon 040-2068591 Telefax ---
Kadastrale ligging Valkenswaard Sectie E Nr(s) 258
Contactpersoon K. Groenen
Telefoon 040-2068591 Telefax ---

Nauwkeurige beschrijving

Doel van de inrichting
(Hier beknopt aangeven hetgeen in de inrichting wordt verricht, vervaardigd of verzameld).

Het bedrijfsmatig houden van varkens.
Het verzamelen van mest en meststoffen, alsmede het bezigen van
elektromotoren.

1. Bestaande vergunningen

Welke hinderwetvergunning en/of kennisgevingen zijn er in het verleden voor dit bedrijf verleend?

☐ geen	datum:
☐ oprichtingsvergunning	datum:
☐ uitbreiding en of wijziging vergunning	datum:
☒ een nieuwe, de gehele inrichting omvattende vergunning	datum: 04-08-1998
☒ een melding volgens artikel 1a Hinderbesluit	datum: 30-10-1995
☐ een kennisgeving Besluit opslag propaan Hinderwet	datum:
☐ een kennisgeving Besluit mestbassin Hinderwet	datum:
☐ een kennisgeving Lozingbesluit bodembescherming	datum:
☐ een kennisgeving volgens de rioolozingsverordening	datum:
☐ een rioleringsvergunning	datum:
☐ een vergunning van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren	datum:
☐	datum:
☐	datum:

2. Omgeving

In de directe omgeving van het bedrijf is/zijn gelegen:

	<u>afstand</u>	
☐ bebouwde kom		m
☐ ziekenhuis, sanatorium, internaat etc.		m
☐ bungalowpark, camping etc.		m
☐ zwembad, speeltuin		m
☐ meerdere burgerwoningen in lintbebouwing		m
☐ meerdere verspreid liggende burgerwoningen		m
☒ een enkele burgerwoning in buitengebied	100	m
☐ agrarische bedrijfswoing in buitengebied		m
☐ binnen waterwingebied gelegen		☐ 60 - dagenzone
☐ 10 - jaarszone
☐ 25 - jaarszone
☒ de kortste afstand tussen het middelpunt (zwaartepunt) van de inrichting en een bos- of natuurgebied is:	1000	m

(niet invullen)

Categorie bedrijf

1 2 3 4

3. De opslag van kuilvoer

- n.v.t.
 de afstand tussen de kuilvoeropslag van gras en de dichtstbijzijnde woning van derden of gevoelig object bedraagt meter.
 de afstand tussen de kuilvoeropslag van snijmais en de dichtstbijzijnde woning van derden of gevoelig object bedraagt meter.

4. Afstanden mestopslag

- De afstand tussen de opslagplaats van vaste mest en de dichtstbijzijnde woning van derden of gevoelig object bedraagt circa meter.
 De afstand tussen de opslagplaats van vloeibare mest en de dichtstbijzijnde woning van derden of gevoelig object bedraagt circa 100 meter.
 De afstand tussen de opslagplaats van gier en de dichtstbijzijnde woning van derden of gevoelig object bedraagt circa meter.

5. Omvang

Totaal te realiseren (altijd in te vullen)					Omvang volgens vergunning(en)				Aantal reeds aanwezig			
Diersoort	Aantal te houden	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal vgs huidige ver- gunning(en)	Mest- systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal reeds aanwezig	Mest- systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening
Rundvee												
a. Melk- en kalfkoeien (1) (evenals zoogkoeien)					a				a			
b. Vrouwelijk jongvee tot ca. 2 jaar (1)					b				b			
c. - Vleeskalveren (wit- vees) van ca. 0-6 maanden - Starkalveren (rosé vees)					c				c			
d. Vleestieren tot ca. 2 jaar (evenals overig veesvee)					d				d			
Varkens (4)					e				e			
e. Fokzeugen incl. biggen tot ca. 25 kg (5)	40	drijf			40	drijf			40	drijf		
f. Opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dek- king (6) 1 volledig roostervloer 2 gedeeltelijk rooster- vloer, gehele hok onderkelderd zonder stankafsluiter 3 overig gedeeltelijk roostervloer					f				f			
g. Dragende en/of gaste zeugen	166	drijf			g 166	drijf			g 166	drijf		
h. Opfokberen van ca. 25 kg tot ca. 7 maanden 1 volledig roostervloer 2 gedeeltelijk rooster- vloer, gehele hok onderkelderd zonder stankafsluiter 3 overig gedeeltelijk rooster	6	drijf			h 6	drijf			h 6	drijf		
i. Dekberen ca. 7 maan- den en ouder	1	drijf			i 1	drijf			i 1	drijf		
j. Opfokzeugen op speci- fieke opfokbedrijven (gespec. bedrijf waar uitsluitend biggen zwaarder dan 25 kg worden opgefokt tot fokzeug)					j				j			

Vervolg

Totaal te realiseren (altijd in te vullen)					Omvang volgens vergunning(en)				Aantal reeds aanwezig			
Diersoort	Aantal te houden	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal vgs huidige vergunning(en)	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal reeds aanwezig	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening
k. Vlaasvarkens >25 kg 1 bolle vl. 2 gedeeltelijk rooster- vloer, gehele hok on- derkelderd zonder stankafsluiter 3 overig gedeeltelijk roostervloer 4 niet geheel onderkel- derd 5 spoelsysteem 6 koeldek.. biggen Scharrevarkens 7 volledig roostervloer 8 gedeeltelijk rooster- vloer, gehele hok on- derkelderd zonder stankafsluiter 9 overig gedeeltelijk rooster l. - aantal biggenplaat- sen tot 25 kg (5) - opfokbiggen 8 tot 25 kg - opfokbiggen 8 tot 35 kg m. Kippen 1 Opfokhennen en -hanen van legrassen; jonger dan 18w. open mestopslag onder de batt. 2 Opfokhennen en -hanen van legrassen; jonger dan 18w. mest- bandbatt. afvoer naar gesloten put; (dagonl- mesting) 3 Opfokhennen en -hanen van legrassen; jonger dan 18w. batte- rij met geforceerde mestdroging (kanalen- stad) 4 Opfokhennen en -hanen van legrassen; jonger dan 18w. mest- bandbatt. met gefor- ceerde mestdroging 5 Opfokhennen en - hanen van legrassen; jonger dan 18w. mest- bandbatt. met geforc. mestdroging (lange opslag*) 6 Opfokhennen en - hanen van legrassen; jonger dan 18w. grondhuisvesting (strooiselvoer, rooster- vloer) 7 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) open mestopslag onder de batterij 8 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) mest- bandbatt. afvoer naar gesloten put; (dagonl- mesting) 9 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) batterij geforc. mestr. (diep- pit-, highrise-, kan.stal) 10 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) mest- bandbatterij met gefor- ceerde mestdroging	394	drijf	1896	1-6	k 394	drijf	1896	1-6	k 394	drijf	1896	1-6
	840	drijf			840	drijf			840	drijf		
	480	drijf			480	drijf			480	drijf		

Vervolg

Totaal te realiseren (altijd in te vullen)					Omvang volgens vergunning(en)				Aantal reeds aanwezig			
Diersoort	Aantal te houden	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal vigs huidige vergunning(en)	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening	Aantal reeds aanwezig	Mest-systeem -drijfmest -vaste mest -gier	Inhoud/ capaciteit in m ³	Nr. op tekening
11 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) mestbandbatt. met geforc. mestdroging (lange opslag) (*)												
12 Legkippen (evenals (groot-) ouderdieren van legrassen) grondhuisvest. scharrelkippen (strooisel-, roostervl.)												
13 Kippen ouderdieren van slachtrassen in opfok; jonger dan ca. 19 weken												
14 Kippen ouderdieren van slachtrassen												
n Slachtkuikens					n				n			
o Kalkoenen					o				o			
1 Ouderdieren van slachtkalkoenen in opfok; van ca. 0 tot 6 weken												
2 Ouderdieren van slachtkalkoenen in opfok; van ca. 6 tot 30 weken												
3 Ouderdieren van slachtkalkoenen van ca. 30 weken en ouder												
4 Slachtkalkoenen												
p Paarden					p				p			
q Konijnen voedsters excl. rammen opfokdieren en slachtkonijnen					q				q			
r Schapen schapen inclusief lammeren tot ca. 45 kg (2)					r				r			
s Geiten (3) melkgeiten incl. aanfok					s				s			
t Nertsen, per fokteef					t				t			
1 open mestopslag onder de kooi												
2 dagontmesting met afvoer naar een gesloten put												
u Vossen, per fokteef					u				u			
1 zilvervossen												
2 blauwvossen												
v Honden fokteven incl. jongen					v				v			
w Eenden					w				w			
1 Ouderdieren van slachteenden van 0 tot 24 maanden												
Slachteenden												
2 binnen mesten												
3 buiten mesten (per afgel. eend)												
x Parelhoenders					x				x			

6. Mestopslag (totale inhoud)

- Drijfmestkelders inh. 1896 m³
- Mestplaat inh. m³ Open/afgedekt.Opp. m²
- Mestbassin inh. m³ Open/afgedekt. m²

7. Ventilatie

- Op natuurlijke wijze m boven maaiveld
- Op mechanische wijze 3-3,5 m boven maaiveld
- Aantal elektrische ventilatoren 26 stuks (met milieukoker)
- Aantal elektrische ventilatoren stuks (met regenkap) .
- Totaal vermogen 9,62 kw

8. Stookinstallatie

- Gas vermogen 218,0 kW (totaal)
- Stookolie vermogen kW (totaal)
- Vaste brandstof: soort vermogen kW (totaal)
- Elektrisch verwarmingsapparaatuur vermogen kW (totaal)
- vermogen kW (totaal)

9. Vermogen (totaal excl. 7 en 8)

Elektromotoren 35,93 kW inkl. vent.

Verbrandingsmotoren 95,0 kW

..... kW

10. Chemische afvalstoffen

N.v.t.	Afvoerfrequentie per jaar	Hoeveelheid/jr. in kg	Wijze van opslag	Inzamelaar
☒ Aard				
☒ Afgewerkte olie	1x	60 liter	vat	
☐ Olie/verafzetting				
☐ Zand c.q. slibafval				
☒ olie filters	1x	2 stuks	vat	
☐				

11. Opslag brandstoffen

Soort	Type opslag* (ondergr./bovengr.)	Inhoud in m ³	Datum installatie	Nr. op tekening
1. N.v.t.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

* Bij ondergrondse tanks de certificaten bijvoegen.

12. Bedrijfsafvalwater

- In gemeenteriool
- Op open water
- In septictank
- In bodem
- in mestkelder
- N.v.t.

(Afwalwater spoelplaats wordt geloosd in mestput stal 1).

- Via
- Zand c.q. slibvanger
 - Vetafscheider
 - Waterzuiveringsinstallatie
 - Olie/benzine-afscheider
 - Bezinkvijver

13. Af- en aanvoerbewegingen vrachtwagens en/of tractoren

- Vrachtwagens
- 10 tussen 07.00 en 19.00 uur ~~per dag~~ per week
 - 2 tussen 19.00 en 23.00 uur ~~per dag~~ per week
 - 10 tussen 23.00 en 07.00 uur ~~per dag~~ per week jaar

- Tractoren
- 20 tussen 07.00 en 19.00 uur ~~per dag~~ per week
 - 10 tussen 19.00 en 23.00 uur ~~per dag~~ per week
 - 4 tussen 23.00 en 07.00 uur ~~per dag~~ per week

14. Bestrijdingsmiddelen

- N.v.t.
- Bestrijdingsmiddelenkast, niet betreedbaar
- Betreedbare bestrijdingsmiddelenkast
- Hoeveelheden die maximaal aanwezig zijn per soort:

..... totaal max. 25 kg kgA

..... kgA

..... kgA

..... kgA

..... kgA

..... kgA

15. Opslag overige stoffen

- Kunstmestsilo; aantal 1 stuks (10 ton)
- Brijvoederinstallatie
- 155 ton
- Mestsilo's; aantal stuks

Zo ja,

Soort stof	Hoeveelheid	Verpakking c.q. type opslag
mengvoeder	48 ton	silos
.....

16. Ammoniak-uitworp beperkende maatregelen

Worden er speciale voorzieningen getroffen ter beperking van de uitworp van ammoniak en/of stankveroorzakende stoffen?

Neen

Ja, de volgende voorzieningen

- Biobedinstallatie
- Bioluchtwasserinstallatie
- Stoffilter(s)
- Stal(len) nr. en met gesloten mestopslag

Spoelsysteem

BB 95.02.027V.1 - BB 95.12.032 - BB 96.04.035/00.06.093

Omschrijving en berekening van bovenstaande uitworpbeperkingsmaatregelen is bijgevoegd

.....

17. Bedrijfsmilieuzorgsysteem

- Er is een grondstoffen- en afvalstoffensysteem aanwezig (milieuzorgsysteem)
- Er is een mineralenbalans aanwezig
- Er wordt de komende drie jaar een bedrijfsmilieuzorgsysteem opzet
-

18. Milieubelasting van de inrichting

Wijze waarop de milieubelasting bij normaal bedrijf wordt vastgesteld en geregistreerd

boekhouding; minas

19. Opgaaf van redelijkerwijs te voorziene ongewone ongevallen

Mogelijke incidenten of calamiteiten, buiten de normale bedrijfsomstandigheden en de daarbij ingezette milieuvorzieningen

n.v.t.

20. Nadere gegevens

zie tekening

21. Bouwvergunning

Niet aangevraagd

Aangevraagd, datum aanvraag

Verkregen, datum vergunning

.....

22. Toekomstige ontwikkelingen

Hier vermelden de redelijkerwijs binnen afzienbare tijd te verwachten milieurelevante ontwikkelingen, zoals aard/omvang van wijziging of uitbreidingen van de inrichting of verandering van de in de inrichting gebezigde werkwijzen. En in hoeverre nevenindustriën in de nabijheid zullen worden gevestigd.

~~niet bekend~~
uitbreiding van de inrichting met een bovengrondse tank achter stal 3; vermoedelijke inhoud van de tank 2 m³/m tebbak/poeder afdak/diesel.

De aanvrager

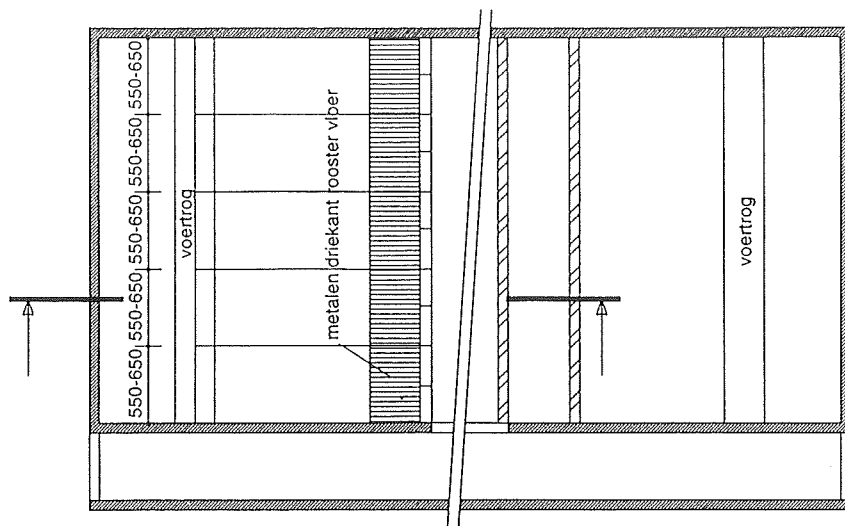
(handtekening)

Firma stempel,

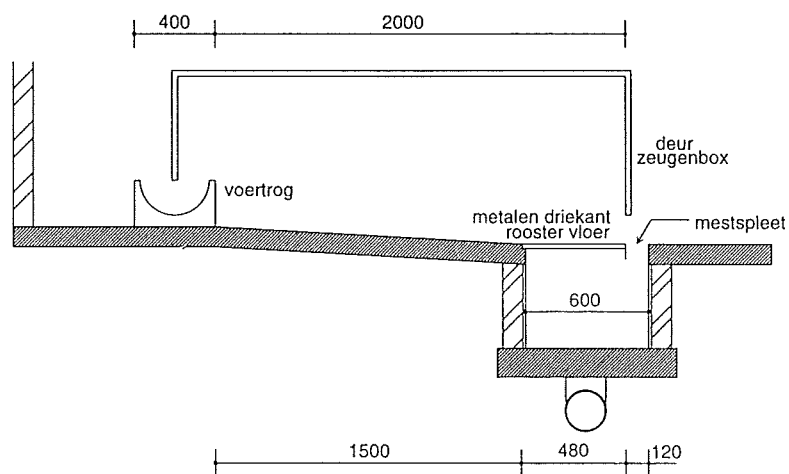
Behoort bij besluit van burgemeester en wethouders van de gemeente
d.d. n.o.

De secretaris,

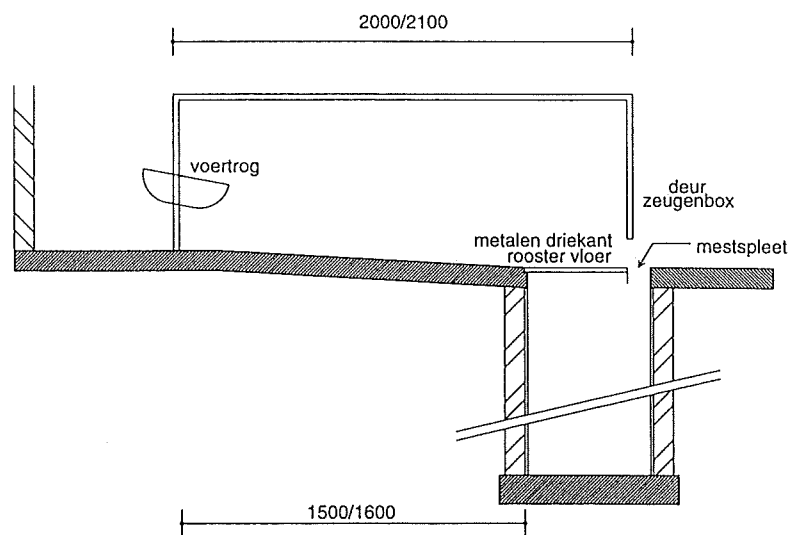
Bijlagen 1 stuks

Plattegrond + puttenplan

Doorsnede variant A

Doorsnede variant B

Omschrijving:

Smalle mestkanalen met
metalen driekant rooster vloer
voor guste en dragende zeugen

Aangevraagd door:

DLV
te Wageningen

Datum Groen Label:

07-12-1995

Behorende bij aanvraagnr.:

BB 95.02.027V1

Groen Labelnummer: BB 95.02.027V1
Toegekend op: 7 december 1995
Vervangt nummer: BB 95.02.027 Toegekend op: 17 juli 1995
Geldigheid voor het systeem: Tot herroeping door het bestuur van de Stichting Groen Label
Naam van het systeem: Smalle mestkanalen met metalen driekant roostervloer
Diercategorie: Guste en dragende zeugen

Korte omschrijving van het stalsysteem:

De ammoniakuitstoot wordt beperkt door uitsluitend het vloer gedeelte te onderkelderen waar de zeugen mesten en dit mestkanaal te voorzien van metalen driekant rooster met een goede mestdoorlaat.

Eisen aan de uitvoering:

a. Mestkanaal

Het mestkanaal heeft een breedte van minimaal 50 en maximaal 60 cm en een maximaal emitterend mestkelderoppervlak van 0,40 m² per zeugenplaats.

b. Roostervloer en mestspleet

Het mestkanaal dient voorzien te zijn van een metalen driekant rooster (balkbreedte 1,0 tot 1,2 cm en spleetbreedte minimaal 1,2 en maximaal 2,0 cm) die tevens voorzien is van een mestspleet van minimaal 10 en maximaal 12 cm.

c. Mestafvoer

Op de tekening zijn enkele varianten weergegeven.

Eisen aan het gebruik:

Geen

Nadere bijzonderheden:

a. Dit stalsysteem is ook inpasbaar voor bestaande stallen.

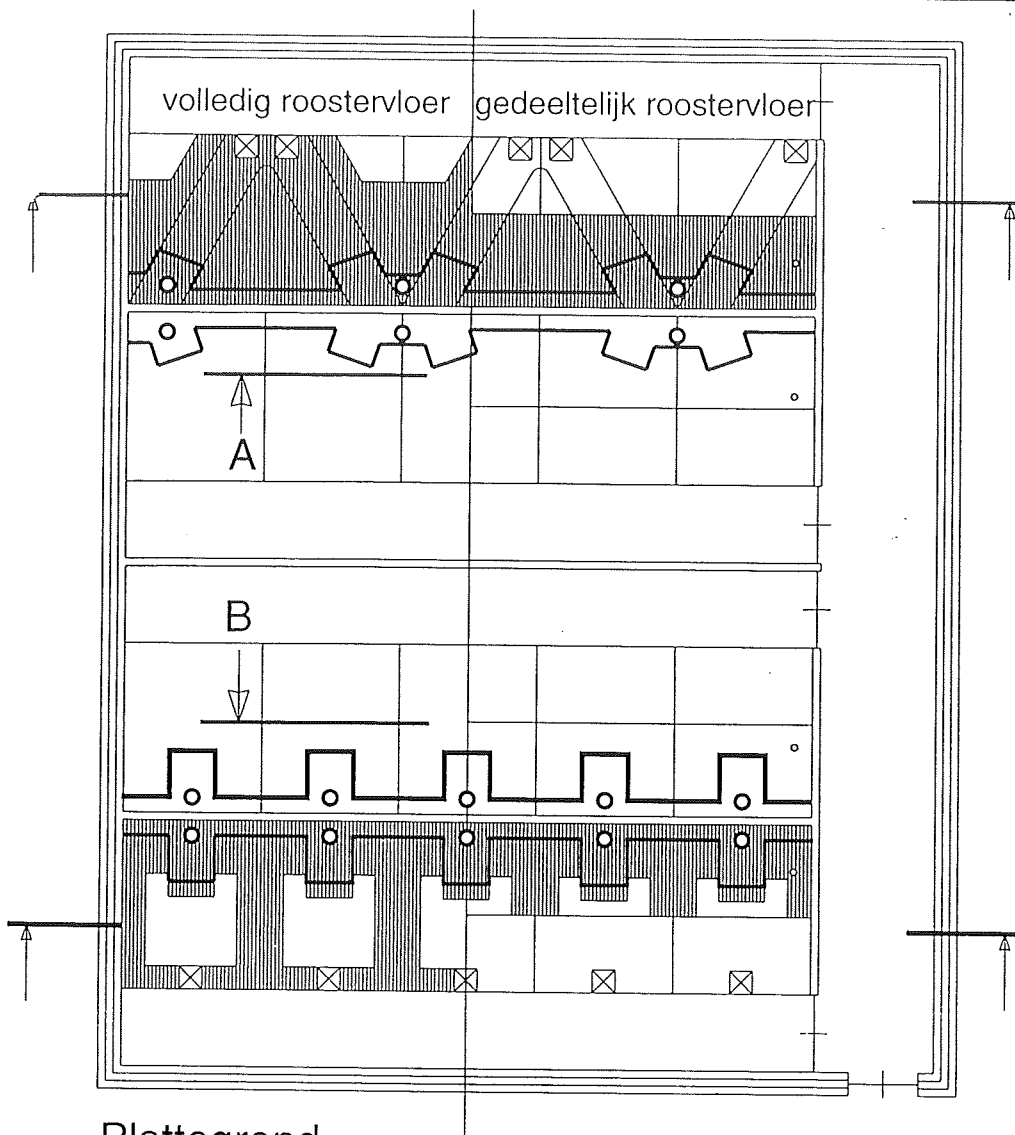
b. De beslissing van het Bestuur is genomen op basis van door de aanvrager overlegde meetgegevens welke een gemeten emissie van 2,4 kg NH₃ per dierplaats per jaar aangeven.

Tekeningen:

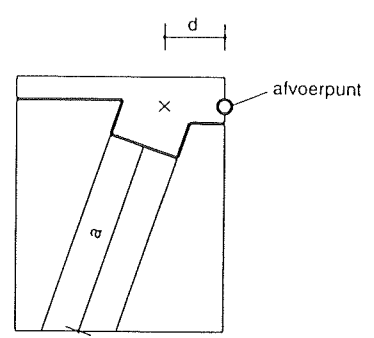
Zie ommezijde voor een overzichtstekening en een dwarsdoorsnede van de stal.

Aangevraagd door:

DLV te Wageningen, tel 0317 - 491511 in samenwerking met Nooyen Roosters b.v. te Deurne, tel 0493 - 316860 en Inter Continental BV te Helmond, tel 0492 - 545505

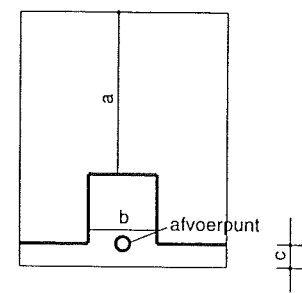

Plattegrond-

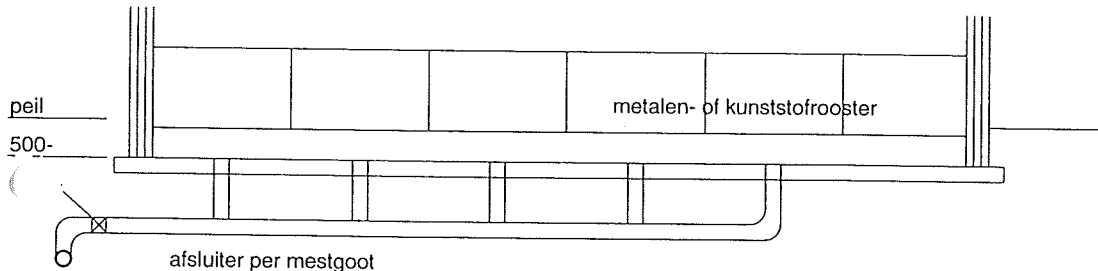
Detail A-

- a : max. 1700
- b : 600-700
- c : 200-300
- d : max. 500

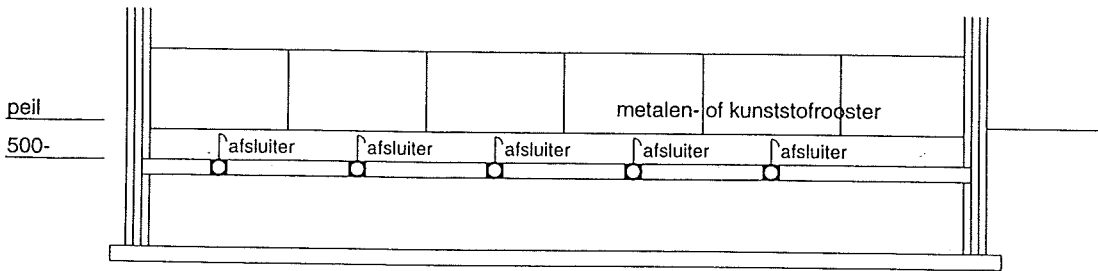

Detail B-

- a : max. 1600
- b : 600-700
- c : 200-300
- d : max. 500

Doorsnede (variant)-

Doorsnede (variant)-

<p>Omschrijving: Ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal voor kraamzeugen.</p>	
<p>Aangevraagd door: DLV te Wageningen</p>	<p>Datum Groen Label: 07-12-1995 Behorende bij aanvraagnr.: BB 95-12-032</p>

Groen Labelnummer:	BB 95.12.032	
Toegekend op:	7 december 1995	
Vervangt nummer:	n.v.t.	Toegekend op: n.v.t.
Geldigheid voor het systeem:	Tot herroeping door het bestuur van de Stichting Groen Label	
Naam van het systeem:	Ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal	
Diercategorie:	Kraamzeugen	

Korte omschrijving van het stalsysteem:

De ammoniakuitstoot wordt beperkt door verkleining van het mestoppervlak. Onder de roosters wordt de ondiepe mestkelder door middel van een muurtje gesplitst in een waterkanaal met minimaal 5 cm water en een mestkanaal onder de achterzijde van de zeug.

Eisen aan de uitvoering:

De uitvoering is in hoofdlijnen als volgt:

- de ondiepe mestkelder (diepte minder dan 50 cm) wordt door een mestdicht muurtje gescheiden in een breed waterkanaal onder de voorzijde van de zeug en een smal mestkanaal onder de achterzijde van de zeug.
- de afmetingen van beide keldergedeelten moeten vallen binnen de range zoals aangegeven is op de detailtekening.
- de afmeting van het mestkanaal dient als volgt te zijn:
 - a. voorkant van de zeugenbox tot uitsparing van het mestkanaal max. 160 cm, bij diagonaal opstelling max. 170 cm. (zie tekening a);
 - b. uitsparing van het mestkanaal min. 60 en max. 70 cm (zie tekening b);
 - c. breedte mestkanaal min. 20 en max. 30 cm (zie tekening c);
 - d. aflatpunt max. 50 cm uit het hart van de box (zie tekening d).
- de oppervlakte van het mestkanaal mag maximaal 0,80 m' per dierplaats bedragen.
- van toepassing bij alle gangbare hoktypen met volledig of gedeeltelijk rooster. Afmetingen conform het Varkensbesluit.
- op de tekening zijn voor enkele staltypen variaties in de afvoer van de mest aangegeven.

Eisen aan het gebruik:

De vloeistof in het waterkanaal dient aan het einde van elke kraamperiode middels afsluiters afgelaten te worden in het mestkanaal, waarna het kraamhok gereinigd kan worden. Daarna dient het niveau van het opgevangen reinigingswater met water aangevuld te worden tot 5 cm. Een gering deel van de biggenmest zal in het waterkanaal terecht komen. Door de waterlaag zal deze mest niet aankoecken en na afloop van de kraamperiode ook gemakkelijk verwijderd kunnen worden.

Nadere bijzonderheden:

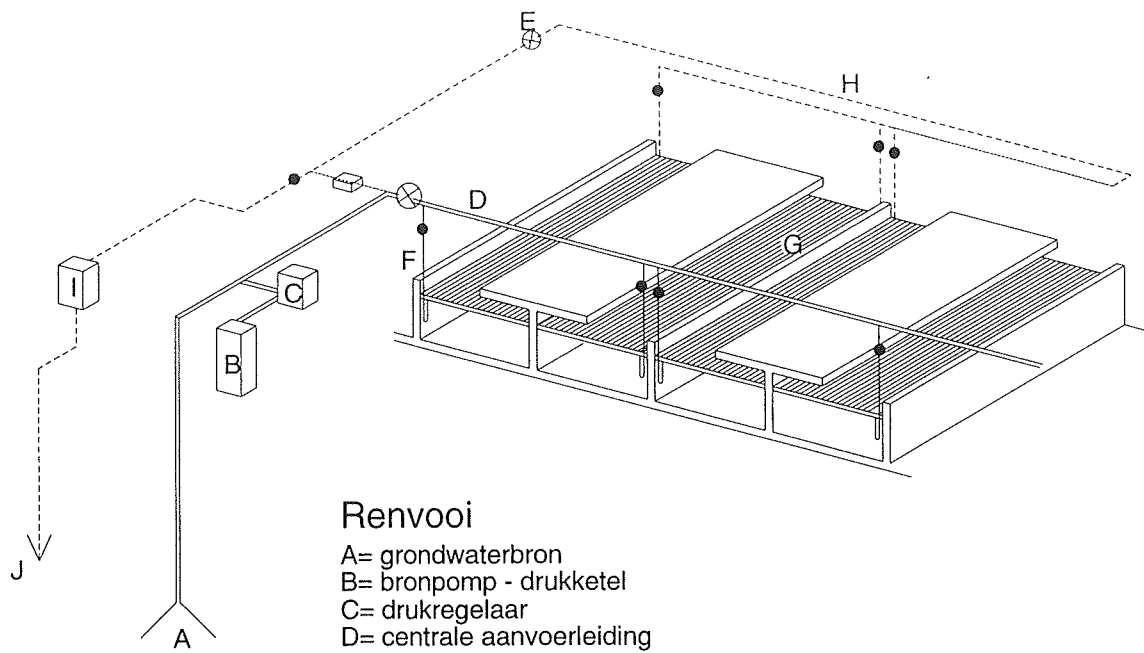
- Controle op een voldoende watervulling in het waterkanaal is mogelijk door een visuele inspectie, het minimale vloeistofniveau is 5 cm.
- De aanvrager noemt dit stalsysteem 'DeLVris voor kraamzeugen'
- De beslissing van het Bestuur is genomen op basis van door de aanvrager overlegde meetgegevens welke een gemeten emissie van 4,0 kg NH₃ per dierplaats per jaar aangeven.

Tekeningen:

Zie ommezijde voor een schematisch overzicht van de stal met de afmetingen van beide keldergedeelten en mogelijke uitvoeringsvormen van de mestafvoer.

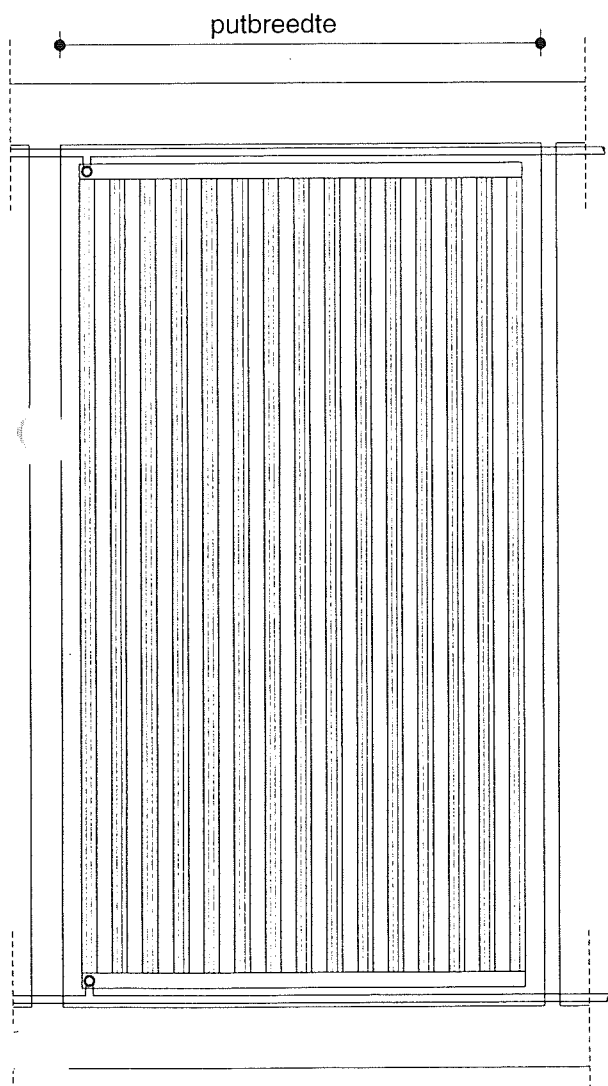
Aangevraagd door:

DLV te Wageningen, tel. 0317 - 491511, in samenwerking met Nooyen Roosters bv te Deurne, tel. 0493 - 316860 en Inter Continental B.V. te Helmond, tel. 0492 - 545505

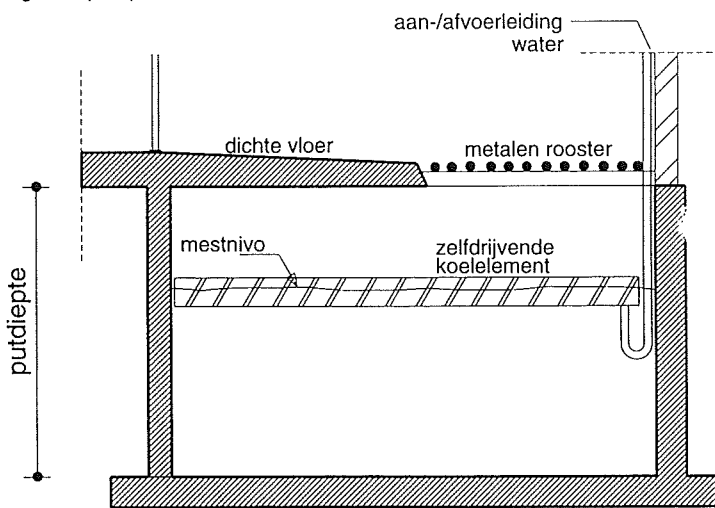
Renvooi

- A= grondwaterbron
- B= bronpomp - drukketer
- C= drukregelaar
- D= centrale aanvoerleiding
- E= circulatiepomp
- F= aanvoerleiding koelelementen met 1 afsluitkraan per element
- G= zelfdrijvende koelelementen
- H= afvoerleiding centraal met 1 afsluiter per koelelement
- I= retourpomp water
- J= infiltratiebron

Bovenaanzicht koelelement

retourleiding water
van koelelementen
1 centrale leiding naar pomp

Dwarsdoorsnede mestput

Omschrijving:
Koeldekstelsysteem (200% koelopper-
vlak) voor vleesvarkens

Aangevraagd door:
R & R Systems b.v.
te Boekel

Datum Groen Label:
11-04-1996

Behorende bij aanvraagnr.:
BB 96.04.035

Groen Labelnummer:	BB 96.04.035	
Toegekend op:	11 april 1996	
Vervangt nummer:	n.v.t.	Toegekend op: n.v.t.
Geldigheid voor het systeem:	Tot herroeping door het bestuur van de Stichting Groen Label	
Naam van het systeem:	Koeldekstelsysteem (200% koeloppervlak)	
Diercategorie:	Vleesvarkens	

Korte omschrijving van het stalsysteem:

De ammoniakuitstoot uit de mest wordt beperkt door de laag mest bovenin het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt.

Eisen aan de uitvoering:

- Het mestkanaal dient voorzien te zijn van ~~dekkend~~ metalen roosters en het emitterend mestkelder oppervlak per varkensplaats mag maximaal 0,81 m² bedragen.
- In de mestkanalen zijn koelelementen aangebracht, elk bestaande uit een aantal lamellen van 14 cm breed en gemaakt van hoogwaardige kunststof. De lamellen zijn geplaatst onder een hoek van ongeveer 60 graden en opgehangen in een drijvend frame. Gevuld met water blijven de lamellen juist onder het mestoppervlak drijven. Het oppervlak van de koelelementen dient minimaal 200% van het oppervlak van het mestkanaal te bedragen.
- De koelelementen zijn per mestkanaal in serie verbonden en tussen de mestkanalen volgens het Tiggelmansysteem parallel aangesloten op de aan- en afvoerleiding van het water. Hierdoor stroomt door elk mestkanaal een gelijk waterdebiet. Een drukmeter zorgt ervoor dat als er ergens lekkage van water optreedt, de watertoevoer direct wordt gestopt.
- Als koelvloeistof wordt opgepompt grondwater gebruikt. Het door de koelelementen rondgepompte water wordt vervolgens weer teruggepompt in de grond.

Eisen aan het gebruik:

- De temperatuur van het in de grond teruggepompte water mag maximaal 14 graden Celsius bedragen, en maximaal 3 graden zijn opgewarmd.
- De mesttemperatuur bovenin het mestkanaal mag niet hoger zijn dan 15 graden Celsius.

Nadere bijzonderheden:

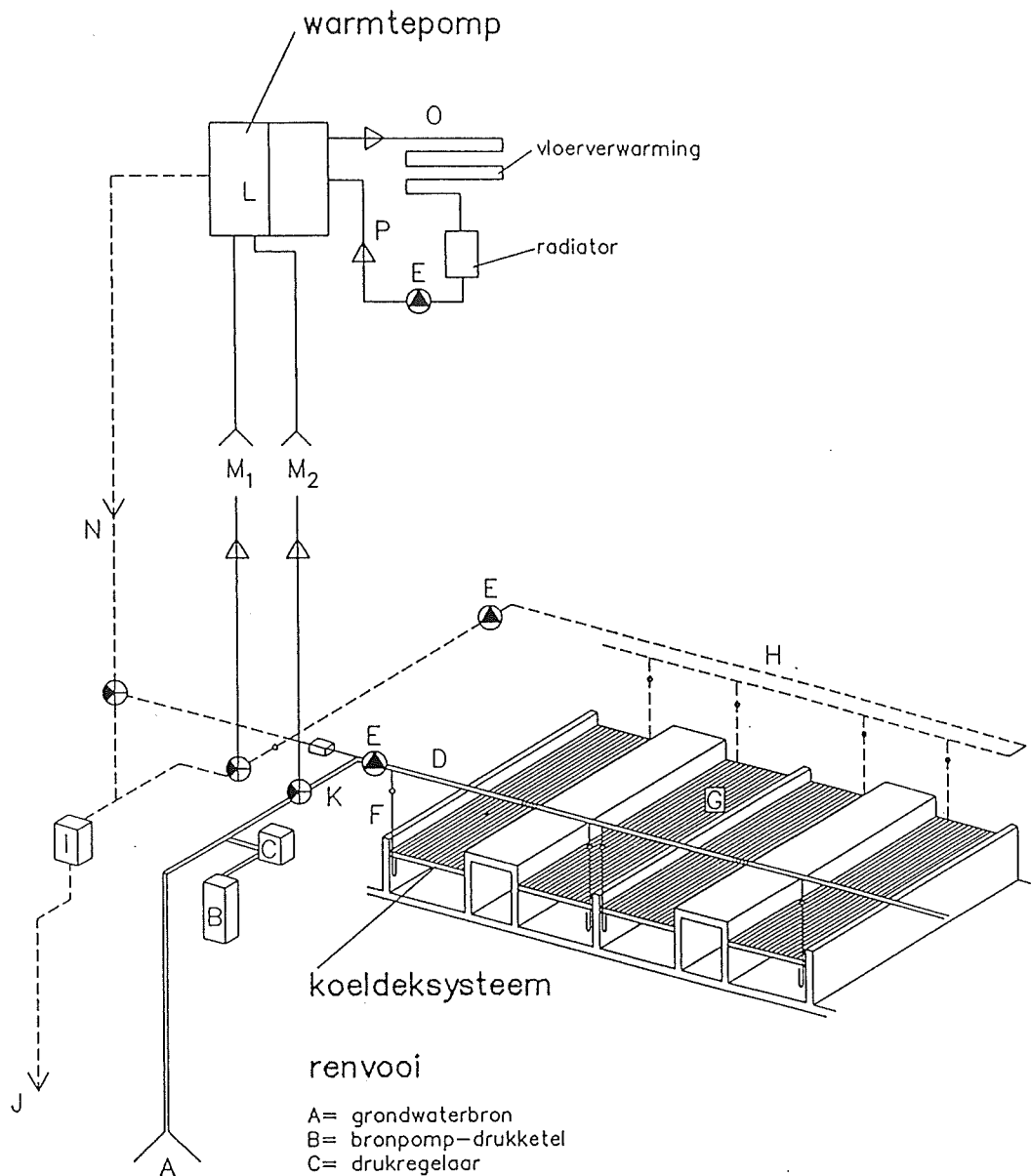
- Controle is mogelijk doordat de temperatuur van zowel de mest bovenin het mestkanaal als van het opgepompte grondwater geregistreerd worden en op te vragen zijn van de 7 voorafgaande dagen. De hoeveelheid opgepompte grondwater dient geregistreerd te worden.
- De eigenaar van de stal dient een onderhoudscontract te hebben waarbij twee maal per jaar controle en onderhoud plaatsvindt.
- Voor het oppompen en terugpompen van grondwater zijn regels gesteld die lokaal kunnen verschillen. Informatie hierover is verkrijgbaar bij de gemeente of provincie.
- Het bestuur heeft een Groen Label aan dit stalsysteem verleend op basis van door de aanvrager overlegde meetgegevens die een emissiewaarde van 1,2 kg NH₃ per varkensplaats per jaar aangeven.

Tekeningen:

Zie ommezijde voor een schematisch overzicht van de stal en het koeldekstelsysteem.

Aangevraagd door:

R&R Systems bv te Boekel, tel. 0492 - 322437

- A= grondwaterbron
 - B= bronpomp-druketel
 - C= drukregelaar
 - D= centrale aanvoerleiding
 - E= circulatiepomp
 - F= aanvoerleiding koelelementen met 1 afsluitkraan per element
 - G= zelfdrijvende koelelementen
 - H= afvoerleiding centraal met 1 afsluiter per koelelement
 - I= retourpomp water
 - J= infiltratiebron
 - K= aanvoerleiding water
 - L= warmtepomp
 - M₁= aanvoerleiding uit koeldeksysteem
 - M₂= aanvoerleiding grondwater
 - N= retourwaterleiding
 - O= aanvoerleiding water 35 - 55 C° naar vloerverwarming en/of radiatoren
 - P= retourwaterleiding verwarmingscircuit
- circulatiepomp
 driewegmengklep

<p>Omschrijving: Koeldeksysteem in combinatie met een warmtepomp</p>	
<p>Aangevraagd door: R&R Systems B.V. te Boekel</p>	<p>Datum Groen Label: 15-06-2000</p> <p>Behorende bij aanvraag: BB 00.06.093</p>

Postbus 70
2280 AB Rijswijk
tel. 070 4144700
fax 070 4144702

Groen Labelnummer: BB 00.06.093
 Toegekend op: 15 juni 2000
 Vervangt nummer: n.v.t. Toegekend op: n.v.t.
 Geldigheid voor het systeem: Tot herroeping door het Bestuur van de Stichting Groen Label
 Naam van het systeem: Koeldekstelsysteem in combinatie met een warmtepomp
 Diercategorie: Vleesvarkens, kraamzeugen, guste en dragende zeugen en gespeende biggen

Korte omschrijving van het stalsysteem

De ammoniakemissie wordt beperkt door de laag mest boven in het mestkanaal te koelen met behulp van drijvende koelelementen. De aan de mest onttrokken warmte kan via een warmtepomp ingezet worden ten behoeve van een verwarmingscircuit.

Indien er geen warmtevraag is of indien de warmtevraag onvoldoende groot is, kan het surplus aan warmte in de bodem worden opgeslagen. Indien de warmtevraag van het verwarmingscircuit het warmteaanbod uit de mest overtreft, kan het in de bodem opgeslagen warmteoverschot worden aangesproken.

Eisen aan de uitvoering:

- 1) In de mestkanalen zijn koelelementen aangebracht, elk bestaande uit een aantal lamellen van 14 cm breed en gemaakt van hoogwaardige kunststof. De lamellen zijn opgehangen in een drijvend frame. Gevuld met water blijven de lamellen juist onder het mestoppervlak drijven.
- 2) Het oppervlak van een lamel is gelijk aan de omtrek van de lamel (0,30 meter) maal de lengte van de lamel.
- 3) De koelelementen zijn per mestkanaal in serie verbonden en tussen de mestkanalen, volgens het Tiggelmansysteem, parallel aangesloten op de aan- en afvoerleiding van het water. Hierdoor is het waterdebiet in elk mestkanaal gelijk. Een drukmeter zorgt ervoor dat als er ergens lekkage van water optreedt, de watertoevoer direct wordt gestopt.
- 4) Als koelvloeistof wordt water gebruikt.

Eisen aan het gebruik:

- 1) De temperatuur van het in de grond teruggepompte water mag maximaal 14 graden bedragen en maximaal 3 graden zijn opgewarmd.
- 2) De mesttemperatuur bovenin het mestkanaal mag niet hoger zijn dan 15 graden.
- 3) Er dient een onderhoudscontract aanwezig te zijn, waarbij tweemaal per jaar controle en onderhoud van het systeem plaatsvindt.

Nadere bijzonderheden:

- 1) De aanvrager noemt het stalsysteem "KoeldekPLUSsysteem".
- 2) Controle op het goed functioneren van het systeem is mogelijk doordat de temperatuur van zowel de mest bovenin het mestkanaal als van het opgepompt grondwater wordt geregistreerd. Bovendien kan de temperatuurregistratie van 7 voorafgaande dagen worden opgevraagd. Ook de hoeveelheid opgepompt grondwater dient te worden geregistreerd.
- 3) Voor het oppompen en terugpompen van grondwater zijn regels gesteld die lokaal kunnen verschillen. Informatie hierover is te verkrijgen bij de betreffende gemeente of provincie.
- 4) De beslissing van het Bestuur is genomen op basis van analogie met de volgende Groen Label-stalsystemen: BB 95.04.023; BB 96.04.035V1; BB 97.01.051V1; BB 97.01.052V2; BB 97.03.054; BB 97.03.054/A 98.10.062 en BB 99.02.069.
 - Voor de categorie vleesvarkens (170% koeloppervlak) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 95.04.023 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde;
 - Voor de categorie vleesvarkens (200% koeloppervlak en metalen roosters) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 96.04.035V1 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde;
 - Voor de categorie kraamzeugen (150% koeloppervlak) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 97.01.051V1 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde;
 - Voor de categorie gespeende biggen (150% koeloppervlak) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 97.01.052V2 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarden;
 - Voor de categorie guste en dragende zeugen (115% koeloppervlak individueel en in groepshuisvesting) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 97.03.054 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde;
 - Voor de categorie guste en dragende zeugen in groepshuisvesting (135% koeloppervlak) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 97.03.054/A 98.10.062 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde;
 - Voor de categorie vleesvarkens (200% koeloppervlak en andere dan metalen driekantroosters) zijn verder de gestelde eisen op Groen Label-stalbeschrijving BB 99.02.069 van toepassing alsmede de daarin vermelde emissiewaarde.
- 5) Voor het principe "koeldekstelsysteem" is een octrooi verleend onder nummer 9520094392313.

Tekeningen:

Zie ommezijde voor een schematisch overzicht van de stal en het koeldekstelsysteem in combinatie met een warmtepomp.

Aangevraagd door:

R&R Systems B.V. te Boekel, tel. 0492 322437.